

- 591 —
- V592 - BUICK
- V593 - CERȘIȚAN
- V594 - CORNEA
- V595 - STRE
- V596 - VULPE
- V597 - GRIFURȚI
- V598 - CHIOPĂLU
- 599 - ~~MESESA~~
- V600 - ~~MESESA~~ TINTA

~~D-598~~
Vol. 8

V8

D33334/8

396

Securitatea

1700568

D 003334, Vol. 8

STRICT SECRET

594

STRICT
SECRET

Securitatea

Exemplar nr. 591

1976

Cuprins

		Pentru creșterea fermității și exigenței comuniste în muncă (Din concluziile rezultate la bilanțul muncii pe anul 1975)	3
ANALIZE, SINTEZE, DEZBATERI		Perfecționarea activității de securitate în domeniile informațiilor interne și contrainformațiilor în sectoarele economice, sarcină de mare actualitate — general-maior Nicolae PLEȘITA	9
		Conlucrarea strinsă cu masele, cerință fundamentală a activității organelor de securitate — Vasile GITA	17
		Legătura cu masele de oameni ai muncii, garanție a îndeplinirii sarcinilor ce ne revin — general-maior Ioan IONESCU	21
Apărarea secretului de stat		Transportul documentelor secrete, o problemă minoră? — colonel Iosif TURC	24
Din practica muncii de conducere	✓	Analiza și sinteza informațiilor, mijloace importante pentru perfecționarea activității organelor de securitate — locotenent-colonel Horia BRESTOIU	28
		Pledoarie pentru o mai justă raționalizare a capitalului timp — colonel Craiu RIZEA	33
INFORMAȚII INTERNE		Unde, cum, cind și de ce sînt necesari rezidenții — căpitan Vasile CERNEȘTEAN	36
		Intr-o după-amiază de noiembrie... pe aeroportul din Oradea — locotenent-colonel Iosif PURA, maior George PRADA	39
CONTRAINFORMAȚII ÎN SECTOARELE ECONOMICE		În mai puțin de 24 ore — maior Gheorghe PĂUN, căpitan Marin IACOB	42

CONTRASPIONAJ	Noi amănunte în... cazul Guillaume — colonel Aristotel STAMATOIU, căpitan Sorin-Ioan BOLDEA	46
CURIER JURIDIC	Ce trebuie să cuprindă un referat de terminare a cercetării penale — colonel Gheorghe VASILE	52
	Din nou despre actele premergătoare — locotenent-colonel dr. Ion Gh. GORGANEANU	57
Din presa de peste hotare	„Războiul special în Europa“ conceput de N.A.T.O. — locotenent-colonel doctorand Paulian PASARIN	63
	Operațiunea „Juan José Quesada“ — traducere de maior Dumitru DĂNĂU	66
	Cazul Welch — traducere de maior Ion SCURTU	68
Documentar	Aspecte din activitatea organelor de informații în perioada 1945—1947 — locotenent-colonel Horia BRESTOIU, maior Vasile BOBOCESCU	70

PENTRU CREȘTEREA FERMITĂȚII ȘI EXIGENȚEI COMUNISTE ÎN MUNCĂ

Din concluziile rezultate la bilanțul muncii pe anul 1975.

Întreaga activitate desfășurată de aparatul Ministerului de Interne în anul 1975 a fost axată pe îndeplinirea cu răspundere a sarcinilor izvorite din documentele de partid, a ordinelor și misiunilor trasate de Comandantul suprem, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în vederea înlăturării neabătute a politicii partidului în domeniul apărării cuceririlor socialiste ale poporului, prevenirii și combaterii cu fermitate a infracțiunilor, respectării stricte a legalității socialiste.

Organele de securitate și-au intensificat activitatea de căutare a informațiilor, au întărit potențialul informativ, folosind cu randament sporit mijloacele și metodele specifice de muncă, acționând mai ofensiv și cu mai multă fermitate pentru prevenirea și contracararea infracțiunilor ce le sînt date în competență.

În baza programului de măsuri întocmit după controlul efectuat asupra muncii de informații interne, s-a acționat mai eficient, a sporit fermitatea față de elementele dușmănoase din interior, îndeosebi legionari, naționalist-iredentiști, precum și față de emisarii veniți din străinătate sub diferite acoperiri.

Obiectivul principal al muncii de securitate în sectoarele economice l-a constituit prevenirea actelor de diversiune, sabotaj și de subminare a economiei naționale. Ca urmare a unei mai bune asigurări contrainformative a obiectivelor, folosirii cu mai multă eficiență a rețelei informative, cooperîndu-se mai îndeaproape cu organele miliției, a crescut capacitatea de cunoaștere a situației operative, intervenindu-se pentru înlăturarea stărilor de pericol generatoare de evenimente deosebite, pentru contracararea unor activități infracționale de natură să aducă atingere securității statului în domeniul economic.

Eforturile aparatului de contraspionaj au fost concentrate asupra cadrelor și agenților serviciilor de spionaj, măsurile întreprinse avînd ca scop principal prevenirea scurgerii de informații și producerii unor prejudicii grave statului nostru. S-a acționat cu mai multă perseverență

pentru supravegherea activității diplomaților spioni, a altor cadre și agenți din rindul străinilor, ceea ce a permis cunoașterea într-o măsură mai mare a obiectivelor și informațiilor căutate de aceștia.

A fost intensificată supravegherea informativă și în rindul altor categorii de cetățeni străini, printr-o mai bună dispunere și folosire a rețelei informative și a celorlalte mijloace și metode de muncă.

Pe linia apărării secretului de stat, respectării normelor legale ce reglementează relațiile cu străinii, organele de securitate au luat măsuri mai ferme pentru prevenirea scurgerii de informații din domeniile economic, politic, științific și militar. Verificările asupra angajaților cu atribuții pe această linie s-au făcut cu mai multă răspundere și a sporit fermitatea în aplicarea prevederilor legii pentru înlăturarea neajunsurilor constatate cu prilejul controalelor efectuate în întreprinderi și instituții.

Organele de securitate, în strinsă legătură cu miliția și trupele de securitate, au acționat mai bine în combaterea activității teroriste.

În domeniul informațiilor interne, deși cazurile descoperite și lichidate, ca și informațiile ce se dețin, demonstrează existența unor elemente și acțiuni ostile și prin urmare necesitatea cunoașterii, prevenirii și contracarării activității acestora cu mai multă fermitate, nu toate inspectoratele au înțeles să participe în măsura necesară la efortul general pentru stăpânirea în bune condiții a situației operative. La unele inspectorate s-au manifestat tendințe de a se recurge mai ales la măsuri de suprafață, în detrimentul unei munci calificate, ofensive, de verificare temeinică a informațiilor, de pătrundere informativă în clandestinitatea elementelor urmărite.

Este necesar să se întreprindă de urgență toate măsurile ce se impun, care să asigure prevenirea și descoperirea la timp a oricăror încercări de activitate clandestină din partea legionarilor, naționalist-iredentiștilor, altor elemente pretabile la asemenea acțiuni. Urmărirea emisarilor unor organizații din străinătate, a legionarilor și a altor persoane din emigrație, pe timpul cât se află în țară, să se desfășoare ofensiv și cu mai multă operativitate, asigurându-se cooperarea strinsă între toate organele care au atribuții în acest sens.

Un indiciu al slăbiciunilor muncii informative l-au reprezentat numărul mare de elemente care au ajuns în străinătate prin trecerea frauduloasă a frontierei sau pe alte căi ilegale, precum și faptul că intențiile și preparativele elementelor prinse la frontieră nu au fost cunoscute de cei obligați să asigure acest lucru.

În activitatea aparatului de contrainformații în sectoarele economice s-au menținut unele neajunsuri, îndeosebi pe linia prevenirii și descoperirii unor acțiuni dușmănoase, a cauzelor care generează fenomene și evenimente ce prejudiciază grav economia națională.

În multe obiective, măsurile contrainformative nu au asigurat cunoașterea temeinică a problemelor de interes operativ, ofițerii de securitate făcând mai mult o muncă de informare cu caracter general.

Un domeniu foarte important căruia nu i s-a acordat atenția cuvenită privește munca organelor de securitate de prevenire și contracarare a infrafracțiunilor, a altor fapte și fenomene ce prejudiciază interesele statului pe linia comerțului exterior și a cooperării economice internaționale. Se impune să se acționeze de urgență în acest sens pentru îmbunătățirea substanțială a muncii de securitate în domeniul producției pentru export și în sfera relațiilor comerciale cu străinătatea, asigurându-se executarea măsurilor hotărâte recent pe această linie de Biroul executiv al Consiliului de conducere al ministerului.

Cu toate că s-au înregistrat unele progrese, activitatea de contraspionaj nu se ridică pe deplin la nivelul exigențelor impuse de intensificarea acțiunilor spionajului străin pe teritoriul țării noastre, de necesitatea contracarării cu mai multă energie a diverselor forme de acțiune ale acestuia. Se folosesc insuficient combinațiile, precum și toate mijloacele informative, care să dea caracter ofensiv muncii, spre a putea fi demascată și documentată operativ activitatea suspectă a elementelor urmărite.

Deși a fost pusă mai multă ordine în acțiunile de organizare a apărării secretului de stat, nu au fost asigurate informativ toate locurile unde sint concentrate ori se lucrează cu secrete de stat, neexecutându-se un control deplin asupra căilor de scurgere a informațiilor secrete.

Serioase neajunsuri s-au manifestat și în combaterea terorismului, unde trebuie luate măsuri ferme pentru urmărirea informativă calificată a elementelor suspecte că preconizează realizarea de acțiuni teroriste, pentru prevenirea în timp util a acestora.

În principal, neajunsurile ce s-au manifestat își au originea în carențele stilului și metodelor de muncă, în modul defectuos în care mulți dintre șefi, pe diferite trepte ierarhice, realizează conducerea efectivă a subordonaților, înfăptuiesc atribuțiile actului de comandă.

O influență negativă asupra activității de conducere au continuat să exercite lipsurile ce persistă în domeniul planificării muncii în unități. Uneori, planurile ce se întocmesc prevăd sarcini generale, care se repetă de la o etapă la alta, în locul unor măsuri concrete, care să determine organizarea și coordonarea temeinică a activităților, folosirea deplină a forțelor pentru realizarea ritmică și de calitate a sarcinilor, axarea muncii de conducere pe ceea ce este mai important. Unele planuri de măsuri întocmite s-au rezumat la copierea programelor primite, în loc să prevadă acțiuni concrete, bine organizate, care să asigure aplicarea la specificul fiecărui județ a măsurilor ordonate.

Deși s-a ordonat cadrelor de conducere ca două treimi din timp să-l afecteze rezolvării la fața locului a problemelor concrete de muncă, mulți

șefi au continuat să folosească o parte însemnată a timpului de lucru în activități de birou.

În același timp s-a constatat o participare nemulțumitoare din partea unor cadre cu funcții de conducere la analizarea și organizarea concretă a muncii în acțiunile informative, la realizarea măsurilor cuprinse în planurile întocmite, inclusiv în cazuri ce figurează ca fiind în controlul lor.

Dezvoltarea fără precedent a construcției socialiste în noul cincinal, sporirea în ritm susținut a valorilor materiale și spirituale, interesele fundamentale ale poporului nostru cer ca acțiunile elementelor infractoare, indiferent sub ce formă s-ar manifesta, să fie contracarate înainte de a aduce vreo atingere acestor valori.

Trebuie deci ridicată la nivel superior activitatea de prevenire a infracțiunilor, având permanent în față cerința exprimată de Comandantul suprem, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și anume: Principalul este de a împiedica să se comită abateri, să se încalce legea. Organele de stat să considere că au acționat bine numai atunci când au reușit să prevină infracțiunile și manifestările antisociale¹. Trebuie asigurată creșterea fermității în combaterea infracțiunilor, pentru ca orice infractor să fie făcut inofensiv cu cea mai mare operativitate. Totodată este necesar ca, în întreaga activitate, să se respecte întru totul legile țării, ordinele și instrucțiunile de muncă, să se manifeste toată răspunderea, pentru ca acțiunile întreprinse să nu lezeze în vreun fel drepturile și interesele legale ale cetățenilor.

În ansamblul acțiunilor menite să ridice la nivel superior eficacitatea muncii de prevenire, descoperire și curmare a infracțiunilor, a altor fapte de natură să prejudicieze interesele statului nostru, o atenție deosebită trebuie acordată în continuare dezvoltării potențialului informativ, respectării riguroase a normelor privind recrutarea, instruirea, dirijarea și verificarea temeinică a fiecăruia dintre informatorii, colaboratorii și rezidenții ce compun rețeaua informativă.

Trebuie acționat în mod calificat pentru creșterea numărului informatorilor cu posibilități de penetrare în mediile și pe lângă persoanele ce prezintă interes operativ, pentru folosirea organizată și cu randament sporit a acestora, în rezolvarea sarcinilor informativ-operative.

În același timp, trebuie pusă mai multă ordine în exploatarea cu

¹ Nicolae Ceaușescu — Cuvintare la Consfătuirea cadrelor de bază din securitate, miliție, procuratură și justiție — 9 aprilie 1970. În *România pe drumul construirii societății socialiste multifazic dezvoltate*, vol. 4, Editura politică, București, 1970, pag. 745.

operativitate a informațiilor ce se obțin, să fie imprimat un caracter mai ofensiv întregii activități de verificare a acestora, în primul rind prin folosirea judicioasă, în cadrul unor măsuri combinate, complexe, a tuturor mijloacelor muncii.

Este de cea mai mare importanță ca, în realizarea sarcinilor, să se acționeze în vederea exercitării cu mai multă fermitate și tenacitate a actului de comandă. Întreaga activitate de conducere, atât la nivelul unităților centrale, cât și al celor teritoriale, trebuie să fie caracterizată de o înaltă responsabilitate, să vizeze sporirea calității și eficienței, valorificarea deplină a potențialului efectivelor, a mijloacelor tehnico-materiale și financiare.

Trebuie îmbunătățită radical munca de control și îndrumare, redus la minimum timpul afectat lucrărilor de birou, combătute practicile birocratice, în avantajul muncii concrete în teren; trebuie militat pentru a se instaura peste tot o atmosferă serioasă de muncă, de fermitate și exigență. Atenție deosebită să fie acordată realizării unei strinse și eficiente cooperări între securitate, miliție și trupele ministerului, precum și conlucrării între profilurile de muncă, între compartimentele unităților ministerului.

Sint necesare, totodată, intensificarea acțiunii de perfecționare a mijloacelor tehnice utilizate în muncă, îmbunătățirea activității proprii de cercetare, atragerea celor mai valoroase cadre la îndeplinirea programului adoptat recent de Biroul executiv al Consiliului de conducere al ministerului, privind acest domeniu.

Pornind de la rolul important pe care Programul partidului îl atribuie activității cadrelor de conducere, cu responsabilități politice, este necesar ca toți comandanții, unindu-și eforturile cu cele ale organelor și organizațiilor de partid, să desfășoare nemijlocit o activitate asiduă de cunoaștere și educare, de formare și dezvoltare a calităților morale și de luptă necesare lucrătorilor Ministerului de Interne.

Întreaga activitate ce se desfășoară pentru pregătirea cadrelor trebuie să asigure stăpinirea la perfecție a meseriei, specializarea pe fiecare sector și problemă de muncă, un grad înalt de profesionalizare, condiții fără de care nu se vor putea obține creșterea calitativă și eficacitatea pe care le presupun înaltele răspunderi ce revin aparatului de securitate pentru perioada următoare. Este necesar ca activitățile de pregătire să răspundă la nivel superior nevoilor concrete ale muncii, să aibă un pronunțat caracter practic-aplicativ, pentru a forma și dezvolta deprinderile profesiei. Trebuie cultivată la subordonați, în primul rind prin exemplul personal, preocuparea de a nu se limita la ceea ce își însușesc cu prilejul diferitelor școli, cursuri sau altor acțiuni organizate, ci de a se strădui permanent pentru aprofundarea, prin studiu de zi cu zi, a tot ceea ce este nou și util muncii pe care o desfășoară.

Este, de asemenea, necesar să se acorde mai multă atenție cadrelor

tinere, promovării celor care au un înalt nivel de pregătire politico-ideologică și profesională, reale calități pentru munca de conducere.

O atenție cu totul deosebită trebuie acordată muncii de educare a cadrelor, la baza căreia să stea Programul partidului — carta teoretică, ideologică și politică fundamentală — ce orientează întreaga activitate a poporului român pe drumul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate și construirii comunismului. Concomitent cu acțiunile educative, este necesar să fie luate măsuri diversificate pentru întărirea muncii individuale cu cadrele din subordine, pentru cunoașterea lor, a greutăților ce le au, a vieții lor personale. Să nu se piardă nici o clipă din vedere faptul că, prin specificul activității, multe din cadrele noastre iau contact cu medii în care se găsesc elemente ostile, infractoare, viciate. Trebuie făcut totul ca nici un cadru să nu cadă sub influența nefastă a unor asemenea elemente. În acest sens se impune să se desfășoare o activitate educativă susținută pentru formarea unor înalte calități morale, convingeri ferme privind menirea pe care o au, sarcinile de mare răspundere ce le sînt încredințate.

De o mare însemnătate pentru educarea cadrelor, pentru ordinea și disciplina din unități, este crearea unui climat serios de muncă, impropriu abaterilor, în care opinia colectivă să exercite o puternică influență pozitivă. De asemenea, este necesar ca șefii, pe toate treptele, să fie mai exigenți, neîngăduitori față de abateri, să militeze pentru ca întreaga activitate să se desfășoare în strictă conformitate cu legile, ordinele și regulamentele militare. Totodată, ei trebuie să fie oameni drepecți, să manifeste grijă pentru asigurarea condițiilor de muncă și viață ale subordonaților, să se ocupe stăruitor de cei cu trăsături negative de comportament, predispuși la săvîrșirea de acte reprobabile.

Trebuie luate măsuri mai concrete și eficiente pentru îndeplinirea ordinului Comandantului suprem care, la recenta adunare a activului de partid din armată, spunea: „Se impune să acordăm mai multă atenție întăririi disciplinei și ordinii militare, pornind de la faptul că fiecare ostaș — de la soldat pînă la general — acționează în mod conștient, în spiritul concepției revoluționare despre armată, că disciplina și ordinea constituie o cerință obligatorie, fără de care nu se poate vorbi de o înaltă capacitate de luptă a armatei. Fiecare, la locul său de muncă, în postul încredințat, în orice domeniu de activitate, trebuie să dea dovadă de o înaltă exigență, de o disciplină exemplară, să execute ordinele și dispozițiile legate de îndatoririle ce îi revin².”

Participînd cu întreaga ființă la activitatea clocotitoare a întregului popor pentru înlăptuirea mărețelor obiective ale noului cincinal, avînd mereu în față exemplul luminos al muncii creatoare, neobosite, a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, aparatul de securitate trebuie să facă totul pentru a înlăptui, în mod exemplar, cu fermitate și spirit revoluționar, sarcinile ce-i revin din Programul partidului, celelalte documente de partid și de stat, din ordinele Comandantului nostru suprem pentru apărarea cuceririlor revoluționare, a libertății și independenței scumpei noastre patrii — Republica Socialistă România.

² Nicolae Ceaușescu — Cuvîntare la adunarea activului de partid din armată, Scînteia, nr. 10360, din 11 decembrie 1975, pag. 3.

Perfecționarea activității de securitate în domeniile informațiilor interne și contrainformațiilor în sectoarele economice, sarcină de mare actualitate

— general-maior NICOLAE PLEȘIȚĂ —
adjunct al ministrului de interne

Activitatea în această perioadă poartă, în fiecare domeniu, puternica amprentă a spiritului avîntat, însuflețitor, generat de vibranta Chemare adresată tuturor oamenilor muncii, întregului popor, de primul Congres al consiliilor populare. Liniile directoare ale acestui amplu efort creator le constituie ideile de inestimabilă valoare teoretică și practică cuprinse în Expunerea prezentată de tovarășul Nicolae Ceaușescu în fața marelui forum popular. Sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, în toate domeniile de activitate se întreprind acțiuni menite să asigure — pe baza unei tot mai active participări a maselor la conducerea treburilor obștești — îndeplinirea la nivelul exigențelor actuale a cerințelor de perfecționare a muncii, ce decurg din mărețele obiective ale actualului cincinal, al plenei afirmări a revoluției tehnico-științifice.

Dezvoltînd experiența acumulată în anii trecuți, acționînd în spiritul documentelor de partid și al ordinelor ministrului de interne, organele și formațiunile Ministerului de Interne au fost și se află permanent la datorie.

Animat de simțul responsabilității pentru apărarea cuceririlor revoluționare ale oamenilor muncii, conștient că procesul construirii și perfecționării noii noastre orinduirii este o etapă în care se formează, se dezvoltă personalități umane și se obțin realizări materiale pe măsura superiorității istorice a socialismului și comunismului, întregul aparat de securitate se preocupă pentru îndeplinirea sarcinilor ce-i revin.

Acționînd în nenumărate cazuri pentru prevenirea și contracararea activității unor elemente ostile sau înapoiate, adepte ale unor concepții de mult depășite de viață, militînd pentru intronarea spiritului revoluționar în muncă și pentru realizarea dorinței unanime de autodepășire, aparatul de securitate a obținut în cursul anului 1975 numeroase succese.

Analizele efectuate au reliefat însă și multe lacune, fapte și împrejurări care nu s-au lămurit la timpul oportun și, mai ales, la nivelul cerințelor.

S-au semnalat — și din păcate se mai constată și azi — măsuri simpliste, neeficiente, în rezolvarea unor cazuri complexe, verificarea cu întârziere a unor informații utile, lipsuri în prevenirea hotărâtă a faptelor sau fenomenelor ce ar putea degenera în infracțiuni contra securității statului sau care ar putea lovi în economia națională.

Având clar formulate sarcinile în planurile noastre de măsuri, în cele de căutare a informațiilor, cunoscând direcțiile, orientările de viitor în toate compartimentele de muncă, **fluxul energiilor, al inițiativelor, al muncii concrete de fiecare zi, trebuie să capete un unic și singur sens: îndeplinirea exemplară a ceea ce ne-am propus.**

Străbătem o perioadă când se impune să investim, fiecare, nu numai volumul de muncă obișnuit, ci și un efort de gândire creatoare, pentru a găsi, la fiecare problemă sau caz aflat în lucru, noi căi eficiente de rezolvare, conform cerințelor legalității socialiste. Aceasta trebuie să impună o mai bună organizare a muncii, pe baze științifice, o activitate ritmică, o creștere substanțială a spiritului novator.

Astăzi, mai mult ca oricând, noul trebuie să-și găsească drum fertil pentru aplicare. Dar, cum noul nu apare de la sine, este nevoie ca în procesul analizării fiecărui fapt, al fiecărui fenomen, mai mult sau mai puțin complex, să se facă o anumită investiție de gândire, care, în final, să contribuie la creșterea calității muncii.

Evident, creșterea calității muncii, a eficienței măsurilor luate, perfecționarea în general a activității nu pot fi rezolvate **fără întronarea spiritului de disciplină, fără folosirea rațională, responsabilă, a tuturor mijloacelor și metodelor specifice muncii noastre.**

Întreaga națiune, în baza mărețelor obiective cuprinse în documentele adoptate de Congresul al XI-lea al partidului, și-a propus să înlătuiească un program care deschide perspective minunate de ridicare a țării noastre pe noi culmi de civilizație și progres. Întărirea climatului corespunzător de muncă, de disciplină și responsabilitate, constituie o preocupare permanentă a fiecărui colectiv de oameni ai muncii. Acest climat este cu atât mai necesar în activitatea organelor de securitate, cu cât complexitatea sarcinilor care le revin în etapa actuală vizează apărarea unor valori inestimabile ale statului nostru, iar amploarea și importanța programelor de măsuri și a planurilor ce urmează a fi îndeplinite presupun o participare efectivă și eficientă din partea fiecăruia la realizarea lor.

Spațiul nu ne permite să detaliem toate cerințele și mai ales măsurile impuse de perfecționarea continuă a activității noastre. Dar, așa cum ne îndeamnă secretarul general al partidului, numai o analiză atentă și permanentă, critică și autocritică, a muncii noastre, ne oferă întotdeauna garanția că se vor lua măsuri — de la o perioadă la alta — pentru lichidarea neajunsurilor semnalate, pentru îmbunătățirea și perfecționarea continuă a activității. Căutând soluții noi, complexe, ipoteze realiste, viabile, pentru rezolvarea diverselor cazuri, în concordanță deplină cu cerințele vieții, ale etapei pe care o parcurgem, vom contribui negreșit la adăugarea unor valențe noi acestui deziderat pe care-l numim autoperfecționare.

★

Analiza atentă a situației operative din unități pune tot mai mult în evidență faptul că aparatul de securitate trebuie să se mobilizeze mult mai

serios pentru îndeplinirea sarcinilor, să militeze pentru a-și adapta cu rapiditate și suplețe forțele, mijloacele și metodele, în vederea descifrării și contracarării acțiunilor dușmănoase care apar tot mai diversificate, unele chiar cu tendințe de accentuare.

După cum se știe, elementele fanatice legionare continuă acțiunile de denigrare a politicii partidului și statului, mențin legătura între ele, nutrind speranța că nu și-au epuizat posibilitățile într-o eventuală conjunctură favorabilă lor. În ultimii ani au apărut mai frecvent manifestări și acțiuni de natură iredentistă, relevându-se preocupările unor elemente ostile de a crea și întreține un climat naționalist-șovin prin trecerea de la forme de acțiune mai mult sau mai puțin acoperite la o erupere publică a lor. Se cunoaște, de asemenea, o anumită recrudescență în activitatea clandestină a elementelor dușmănoase din rindul cultelor și sectelor, legăturile tot mai frecvente ale unora dintre acestea cu centre și organizații cultice reacționare din străinătate, în intenția creării unor disidențe, care să se contrapună legilor statului. Se constată încercări de a fi întreprinse acțiuni organizate, având ca scop răspindirea de fițuici și înscrisuri cu conținut dușmănos, încercări de deturnare a unor aeronave, treceri frauduloase peste frontieră în grup și prin forță, existența unor tendințe tot mai accentuate din partea unor elemente de a denigra realizările regimului nostru, de a lansa zvonuri cu caracter demobilizator, de a răspindi, în număr crescând, anecdote cu conținut politic calomniator, precum și producerea unui număr însemnat de evenimente în obiective economice, unele dintre acestea suspecte de a fi fost provocate cu premeditare. Toate acestea pun cu tărie în evidență necesitatea ca organele noastre să adopte o atitudine combativă și de vigilență față de fenomenul infracțional împotriva securității statului.

Am amintit cele de mai sus în ideea ca factorii de conducere din unități, toți ofițerii de securitate să caute și să promoveze cu hotărâre și pasiune revoluționară metodele cele mai adecvate pentru prevenirea și curmarea unor asemenea stări de fapt.

În acest context, șefii unităților centrale și teritoriale au datoria să ia măsuri de îmbunătățire și perfecționare a organizării procesului de analiză, de studiere și cunoaștere a faptelor cu caracter infracțional și a fenomenelor care mențin un climat favorabil acțiunilor ostile. Șefii de pe toate treptele ierarhice, îndeosebi cadrele din conducerea unităților, au sarcina să analizeze periodic situația concretă în probleme, obiective și cazuri, în toată complexitatea situației operative specifice profilului de muncă și ariei de competență. În toate cazurile lucrate să se stabilească interdependența dintre faptele comise și mutațiile intervenite în tabloul infracțional. Asemenea analize trebuie să fie riguros planificate și să intre în practica muncii cadrelor de conducere, astfel încât cel puțin o dată la șase luni, sub controlul și cu sprijinul direcțiilor centrale de profil, fiecare problemă să facă obiectul unei atente dezbateri care să se soldeze cu măsuri calificate.

Realizarea cu eficiență a acestei cerințe impune ca analizele să poarte pretutindeni amprenta responsabilității politice, asigurându-se ca problemele supuse dezbaterii conducerii unităților să fie abordate într-un spirit de înaltă exigență, critic și autocritic. Odată cu analiza retrospectivă a faptelor și cauzelor care le-au generat trebuie să se examineze riguros posibilitățile existente și, pe baza lor, să se stabilească măsuri concrete

care să contribuie la organizarea superioară a muncii în compartimentul analizat ca și la mobilizarea tuturor forțelor în vederea îndeplinirii sarcinilor concrete hotărâte cu prilejul analizei.

Pentru a putea concluziona asupra cauzelor reale ale unor deficiențe, acestea trebuie analizate în strinsă legătură cu modul în care este creată și utilizată rețeaua informativă. În legătură cu aceasta, insistăm a preciza că perioada în care am intrat reclamă o **preocupare stăruitoare pentru asigurarea calității și eficienței surselor noastre de informare.**

Înaltele trăsături morale ale comuniștilor și ale uteciștilor din aparatul de securitate, ținuta etică a tuturor ofițerilor de securitate, indiferent de grad și funcție, sint evidențiate, în primul rând, de rezultatele obținute în munca de prevenire și contracarare a activității elementelor dușmănoase, iar aceasta nu se poate realiza fără o folosire rațională și la obiect a întregului potențial informativ. Aceasta presupune ca întreaga rețea să fie instruită cu sarcini de așa manieră încât să asigurăm prin ea supravegherea informativă a elementelor ce se află în atenția noastră, dirijînd-o în funcție de pericolozitatea acestora, pentru a cunoaște tot timpul ce se întimplă în rîndurile lor, ale anturajelor lor apropiate. Nu vom putea vorbi de prevenire fără o cunoaștere și stăpînire temeinică a situației operative din diverse obiective, locuri și medii, pentru protejarea acestora de influența nocivă a elementelor dușmănoase.

Anul trecut ca și primele luni din acest an au marcat în toate unitățile o creștere cantitativă și calitativă a potențialului informativ. Au fost incluse în rețea persoane cu o competență mai înaltă față de perioadele anterioare. Amplasarea acestora ca și măsurile de instruire, educare și verificare s-au dovedit mai judicioase.

Eforturile depuse pentru crearea rețelei informative, necesare acoperirii tuturor locurilor și mediilor unde pot apare activități dușmănoase, trebuie continuate stăruiitor cu munca de calificare a acestora în scopul dezvoltării activității de culegere a informațiilor. Pentru aceasta, se impune analiza permanentă a muncii cu rețeaua informativă sub raportul disponibilității, capacității și eficienței ei. Totodată, șefii de toate nivelurile au obligația să întocmească grafice lunare pe baza cărora să participe la întîlniri cu cei mai valoroși informatori din rețeaua subordonațiilor, pentru a acorda un sprijin calificat în dirijarea și educarea lor și pentru a exercita un control riguros asupra muncii desfășurate de ofițeri cu sursele de informare.

Carențele existente în munca de securitate, așa cum au reieșit cu prilejul ședințelor de bilanț, au fost posibile și datorită faptului că unitățile centrale, conducerile acestora, nu au luat toate măsurile de orientare a aparatului pe direcțiile și în problemele majore ale activității, nu au acordat tot sprijinul și îndrumarea necesare, nu au controlat permanent modul cum sint îndeplinite sarcinile din planurile de măsuri și planurile de căutare a informațiilor, nu s-au afirmat întotdeauna în suficientă măsură ca unități de profil în raport cu atribuțiile ce le-au revenit.

Pentru înlăturarea unor asemenea neajunsuri, se impune ca aparatul de informații interne să realizeze o metodologie realistă care să asigure pătrunderea informativă în clandestinitatea tuturor legionarilor ce au deținut grade și funcții sau care sint pretabili la activități de organizare. De asemenea, se impune să se pătrundă, în mod calificat, în rîndul foștilor condamnați pentru infracțiuni împotriva securității statului, în scopul

de a le cunoaște activitatea prezentă. Unele informații, referitoare la legăturile dintre legionarii din țară și cei din străinătate, urmează să fie clarificate de urgență ca să permită apoi inițierea de jocuri operative, preluarea sub controlul nostru a unor canale de legătură a legionarilor din interior cu cei din exterior, precum și penetrarea în clandestinitatea acestora.

Se impune ca toate cazurile selecționate și aflate în lucru, privind legionarii pretabili la activități clandestine organizate, să fie analizate de cadrele de conducere, cu participarea activă, nemijlocită, a ofițerilor competenți din aparatul central, prilej cu care să se stabilească măsurile de clarificare și finalizare.

Legionarii semnalati cu relații în străinătate trebuie să fie luați în lucru, ca posibile legături clandestine (canale de legătură) cu grupările reacționare din exterior, legături care pot fi de natură a-i activa pe cei din țară, a le stimula activitatea dușmănoasă clandestină.

În sectoarele economice, în probleme privind cultele și sectele, în domeniul învățămîntului, ca și în locuri și medii unde își desfășoară activitatea foști membri ai organizației legionare, atunci cînd luăm cunoștință despre anumite fapte ostile ori de alte nereguli, trebuie să facem legătura, în primul rînd, cu prezența legionarilor în acele locuri.

În alte probleme, și mai ales în urmărirea elementelor ce desfășoară activitate dușmănoasă sub acoperire religioasă, a unor membri ai fostelor partide burgheze, avem încă un potențial informativ redus. În numeroase cazuri de urmărire a legionarilor, a celorlalte elemente ostile, care încearcă să prolifereze concepții dușmănoase în rîndul tineretului, aparatul de informații interne nu a găsit încă cele mai bune soluții de anihilare și contracarare a activității dușmănoase. Se impune să orientăm întregul aparat în conformitate cu programele de măsuri în problemele legionară, naționalist-iredentistă și altele, pentru a întreprinde acțiuni stăruitoare, ofensive, ferme, de cunoaștere și contracarare a oricăror activități, de orice natură, din partea oricui, îndreptate împotriva securității statului. În mod constant, trebuie să acționăm cu fermitate și să dăm riposta cuvenită elementelor care sint preocupate să contamineze și să influențeze negativ concepțiile și activitatea unor tineri.

Educarea tinerei generații — politică, profesională, civică, științifică, etică, estetică — este o îndatorire majoră a întregii noastre societăți. Dar, din păcate, sint încă destule cazuri în care legionari, elemente dușmănoase din rîndul sectanților, preținși literați și artiști cu concepții retrograde atrag în anturajul lor tineri ușor influențabili, instigîndu-i la fapte ce contravin legii. S-au semnalat situații în care asemenea fenomene au loc chiar în instituții de învățămînt, fiind dirijate de cadre didactice împotriva cărora nu s-a acționat corespunzător. Descoperirea unor anturaje formate din tineri care vizau răpirea și sechestrarea de persoane, procurarea de armament, inițierea unor demonstrații de stradă, intenții de trecere frauduloasă a frontierei și alte asemenea fapte arată că nu s-a acționat hotărît pentru a descoperi împrejurările și cauzele care au determinat aceste stări, nu s-a stabilit nici în cursul urmăririi informative și nici cu ocazia cercetărilor penale, cine se află în spatele unor asemenea acțiuni. În multe situații ne-am rezumat la a constata anumite fapte, dar nu am analizat cu răspundere partinică mediile care viciază atmosfera de

muncă și de entuziasm a tineretului și nu am hotărât măsuri corespunzătoare pentru a anihila influența nocivă pe care o exercită asupra tinerilor anumite elemente ostile. Nu cunoaștem și nu stăpânim încă suficient de bine situația în unele școli, cămine studențești, dormitoare comune și cămine de nefamiliști de pe marile șantiere, ceea ce face ca eficiența măsurilor de securitate în aceste obiective să fie scăzută.

★

Analiza situației operative din locuri și medii de felul celor arătate mai sus trebuie să aibă ca urmare elaborarea unor planuri de măsuri sau completarea planurilor existente cu sarcini și termene concrete pentru încadrarea lor informativă.

Continuă încă să existe în urmărirea informativă un număr de autori ai unor înscrisuri dușmănoase, identificați de organele de specialitate. În aceste lucrări trebuiau întreprinse, de asemenea, măsuri urgente și complexe pentru a stabili întreaga activitate a persoanelor respective, dar ele au fost târăgănite în mod nejustificat.

Deficiențe de aceeași natură manifestă și aparatul de contrainformații în sectoarele economice, care încă nu stăpânește în totalitate situația din anumite locuri și obiective vulnerabile, unde au loc evenimente cu urmări deosebite. Deși mai puține ca în trecut, continuă să se înregistreze totuși evenimente deosebite în multe obiective economice, cum ar fi explozii, incendii, accidente de cale ferată, unele dintre ele provocând pagube însemnate și victime omenești. În cele mai multe cazuri, cercetările au stabilit că evenimentele s-au produs pe fondul unor grave încălcări ale actelor normative ce reglementează activitatea în întreprinderile în cauză, cit și datorită unor neglijențe în serviciu, fapte pe care organele noastre nu le-au cunoscut din timp și împotriva cărora nu s-a acționat preventiv. Mai mult, continuă să se târăgăneze luarea unor măsuri hotărâte pentru a stabili dacă evenimentele produse, unele chiar repetate în același obiectiv economic, sînt urmarea unor acțiuni de sabotaj sau diversiune. Continuă, de asemenea, să se mențină un număr mare de cazuri suspecte cu autori necunoscuți.

Consider că din acest punct de vedere aparatul de contrainformații în sectoarele economice se preocupă încă în mică măsură de a analiza și stabili cu operativitate legătura de cauzalitate dintre evenimentele respective și acțiunile elementelor cu antecedente politice sau penale ori cu atitudini ostile din obiectivele respective.

Cele arătate ne îndreptătesc să apreciem că analiza situației operative se efectuează încă în multe locuri și cazuri în mod simplist, că nu sînt conjugate toate posibilitățile și mijloacele muncii informativ-operative de pe raza de responsabilitate a unor unități în clarificarea operației a suspiciunilor și problemelor care au stat la baza începerii urmăririi informative, situație care nu poate să ne conducă spre perfecționare. Tocmai de aceea este imperios necesar ca aparatul de contrainformații în sectoarele economice să acționeze cu toată fermitatea, în limitele legalității socialiste, să se facă simțit ca organ de securitate, cu competențe expres pe această linie, chemat să aplice legea fără nici un fel de excepții, împotriva celor care aduc prejudicii securității statului.

Rețeaua informativă folosită în aceste probleme trebuie să contri-

buie mai activ și mai eficient în furnizarea de date și informații pe baza cărora să se clarifice operativ cazurile în lucru.

— În unele sectoare, cum ar fi cele de apărare, cercetare, transporturi, industria chimică, minieră, petrolieră, în obiective din agricultură și zootehnie, se mențin încă multe neajunsuri în ceea ce privește acoperirea informativă a principalelor platforme, obiective și puncte de lucru. Asemenea deficiențe există și în apărarea unor cercetări științifice, a descoperirilor și invențiilor, în activitatea de comerț exterior, ca și în cea de urmărire a unor specialiști străini, veniți în țara noastră pentru a acorda asistență tehnică.

Am realizat prea puțin și în mod nesatisfăcător dezideratul ca cetățenii suspecti, cu și fără antecedente politice, ca și specialiștii străini din obiectivele economice să fie urmăriți în anturajul din afara preocupărilor profesionale. Există tendința ca unii dintre străini să-și creeze la domiciliul unor persoane din anturajul lor un fel de căsuțe poștale sau adăvurate sedii particulare, unde primesc scrisori, poartă convorbiri telefonice, se dedau la acțiuni de ponegrire a țării noastre, împreună cu alte legături ale lor, iar noi nu cunoaștem întotdeauna situația reală și nu putem documenta operativ și neîndoielnic asemenea fapte. De aici rezultă că nu se are în vedere încă tabloul real, complex, al vieții persoanelor ce se află în atenția noastră și nu este cercetat cu meticulozitate sistemul de relații între străini și persoanele din marile obiective. De aceea, aparatul de contrainformații în sectoarele economice trebuie să-și orienteze acțiunile pentru a intra în esența muncii specifice, respectiv activitatea de prevenire, descoperire și contracarare a acțiunilor de sabotaj, diversiune, subminare a economiei naționale, pe baza cunoașterii multilaterale a obiectivelor, a proceselor tehnologice, a elementelor suspecte și să nu-și mai disperseze forțele în probleme minore care nu sînt de competența acestui profil de muncă.

Se impune, în aceeași idee, a se acționa mult mai serios și pentru apărarea secretului de stat. Așa cum s-a arătat și cu alte ocazii, apărarea secretului de stat din toate sectoarele de activitate trebuie să se bazeze pe acțiuni complexe și ofensive, menite să creeze condițiile necesare pentru ca activitatea ostilă îndreptată împotriva statului nostru să poată fi depistată și neutralizată. Se impune o înțelegere realistă a faptului că apărarea secretului de stat nu se poate limita la verificări efectuate cu ocazia controalelor asupra modului în care se asigură păstrarea și manipularea documentelor secrete de stat, ci se impune ca paralel cu aceasta, în institute de cercetare și proiectare, stații pilot, locuri unde se experimentează tehnologii noi de fabricație, în instituții de sinteză, centre de calcul, unități din sistemul comerțului exterior și în alte asemenea locuri, pentru prevenirea scurgerii de date și informații, să fie creată o rețea competentă.

Trebuie să se înțeleagă că numai lichidind lipsurile existente și acționînd în spiritul prevederilor legilor și ordinelor în vigoare vom putea înregistra succese în concordanță cu cerințele de perfecționare a activității și, ca urmare, vom putea preveni și contracara acțiunile elementelor dușmănoase.

O condiție de bază a lichidării deficiențelor existente o constituie îmbunătățirea stilului de muncă. Toate cadrele de conducere trebuie să analizeze și să găsească cele mai bune metode de îmbunătățire și perfec-

ționare a stilului de muncă, pentru rezolvarea plenară a sarcinilor. Dispunem de multiple forțe, avem un aparat bine pregătit, cu un ridicat nivel intelectual și profesional, fapt care impune conducerilor unităților centrale și teritoriale să găsească căi și mijloace adecvate de perfecționare a muncii, de folosire rațională și eficientă a forțelor de care dispun.

Concomitent cu cele arătate, întregul aparat de securitate trebuie orientat spre selectarea cu discernămint a celor mai importante probleme, care, potrivit sarcinilor și ordinelor în vigoare, reclamă prezența sau intervenția noastră. Sarcinile curente ca și cele de perspectivă trebuie să aibă în vedere competența cu care sintem investiți prin lege, lichidând astfel din preocupările unor ofițeri „alergătura” pentru clarificarea unor probleme ce nu sint pe profilul muncii organelor de securitate. În acest context, se impune să subliniem că nu vom putea să vorbim de perfecționare, de creșterea calității și eficienței muncii noastre, dacă nu vom lua, la toate nivelurile, măsuri ferme împotriva unor tendințe de birocratism, de formalism care se manifestă încă în unele cazuri.

Munca ofițerilor de securitate este prin excelență o muncă de înaltă specialitate. Tocmai de aceea formalismul, diversele fațete ale empirismului, ale diletantismului, care se mai fac simțite în activitatea unor cadre, trebuie lichidate cu toată hotărîrea.

Militînd pentru întărirea continuă a ordinii, disciplinei și răspunderii în executarea la timp și în condiții de calitate ireproșabilă a sarcinilor ce ne revin, vom putea crea premisele necesare pentru marcarea într-un timp relativ scurt a unor îmbunătățiri esențiale ale muncii, pentru perfecționarea formelor și metodelor specifice ale activității organelor de securitate. Pentru aceasta însă șefii de pe toate treptele, toate colectivele compuse din lucrători de securitate trebuie să privească cu exigență partinică reușitele și nereușitele colectivului lor în creșterea conștiinței politice și profesionale a fiecărui ofițer, așa cum o cer normele și principiile eticii comuniste. Îmbinînd armonios sarcinile personale cu cele colective din profilul specific de muncă, punînd accent pe realizarea ritmică și de calitate a planurilor care s-au întocmit la fiecare unitate, ofițerii vor putea dovedi atitudinea înaintată față de muncă, în concordanță cu exigențele actuale.

Am menționat cele câteva cerințe pentru a se înțelege că astăzi, mai mult ca în orice altă etapă, atenția și exigența față de propriile fapte de viață și muncă, cunoașterea problemelor concrete și a sarcinilor ce decurg din ordinele ministrului, trebuie să se concretizeze în dorința și voința de realizare a obligațiilor de serviciu la cel mai înalt nivel calitativ, și aceasta, în ideea de autoperfecționare continuă, în folosul societății și al fiecăruia. Corolar al acestor calități și nevoi este răspunderea morală, comunistă a fiecărui ofițer, care ... este un activist de partid lucrînd într-un domeniu special, așa cum ne-a denumit secretarul general al partidului.

Imi exprim convingerea și pe această cale că, înțelegînd bine rolul organelor noastre în această etapă, fiind conștienți de răspunderea pe care o avem în executarea sarcinilor nobile ce ne sint încredințate de conducerea partidului în apărarea securității statului, vom acționa și pe mai departe pentru perfecționarea activității noastre, pentru o permanentă supremație a legii în sectoarele de care răspundem.

Conlucrarea strînsă cu masele cerință fundamentală a activității organelor de securitate

Vasile GITA

membru supleant al C.C. al P.C.R.
secretar al Comitetului județean al
P.C.R. Satu-Mare

În recenta expunere la Congresul consiliilor populare județene și al președinților consiliilor populare municipale, orășenești și comunale, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a analizat modul în care statul nostru socialist și-a realizat funcțiile politice, economice, social-culturale și de apărare ce i-au revenit în diferite etape istorice pe care le-a străbătut după eliberare. A fost relevat în acest context rolul tot mai important pe care-l are de jucat statul nostru în întreaga perioadă a edificării societății socialiste multilateral dezvoltate, în condițiile perfecționării neîntreprupte a întregii sale activități, ale participării întregului popor la conducerea societății și dezvoltării continue a democrației socialiste. Cu prilejul amintitului congres, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta, între altele, că: ...o atenție deosebită vom acorda în continuare asigurării capacității de apărare a cuceririlor revoluționare ale poporului, a independenței, suveranității și integrității țării, salvărdării muncii creatoare, pașnice a poporului nostru. În acest scop vom lua toate măsurile ce se impun pentru buna dotare și instruire a armatei noastre, pentru ridicarea nivelului activității organelor Ministerului de Interne și ale Justiției. Este necesar să se vegheze cu cea mai mare fermitate la apărarea legalității socialiste, la orientarea întregii activități a organelor de stat în direcția slujirii cu consecvență a intereselor și aspirațiilor întregii noastre națiuni socialiste.

Sarcinile majore ce revin Ministerului de Interne din Programul partidului și din celelalte documente adoptate de al XI-lea Congres al P.C.R., ca și cerințele formulate în repetate rînduri de către secretarul general al partidului pentru continua perfecționare a activității organelor de securitate, impun, între altele, o tot mai strînsă legătură cu celelalte organe de stat și organizații obștești, cu oamenii muncii din cele mai diferite domenii de activitate. Această legătură a organelor de securitate cu masele largi de oameni ai mun-

cii izvorăște din însăși esența acestui aparat, chemat să apere cuceririle revoluționare ale poporului și să respingă orice încercare a dușmanilor patriei noastre de a împiedica procesul ascendent, înnoitor, în care se află angajată România. În aceste condiții, se înțelege, este necesară o legătură și mai strinsă a organelor de securitate cu masele populare, cu oamenii muncii din toate sectoarele de activitate. Forța, tăria organelor de securitate constau în legătura indisolubilă cu poporul, cu masele populare! Prin strinsa legătură cu masele, cu poporul vom reuși ca nici un dușman al construcției socialiste să nu se strecoare și să-și desfășoare activitatea nepepsit!

Putem afirma că lucrătorii de securitate din județul Satu-Mare au înțeles pe deplin necesitatea traducerii întocmai în fapt a acestei imperioase cerințe. Ca activiști ai partidului care lucrează într-un domeniu special, ei au obținut, sub atenta și permanenta îndrumare a organizației județene de partid, rezultate notabile în îndeplinirea misiunilor ce le-au fost încredințate, pe baza unei multilaterale legături cu oamenii muncii români, maghiari, germani și de alte naționalități, care și-au dat concursul cu hotărâre și convingere în acțiunile la care au fost solicitați. În acest sens, la sugestia unui număr mare de cetățeni au fost instalate în întreg județul cutii poștale, purtând indicativul „Inspectoratul județean Satu-Mare al Ministerului de Interne”, în care oricine poate depune scrisori ce conțin informații și sugestii utile pentru munca întregului aparat al inspectoratului. Foarte mulți cetățeni vin la sediul inspectoratului județean și semnalează direct aspecte care li se par relevante. În 1975 au fost primite peste 200 de scrisori, marea majoritate a acestora conținând sesizări privitoare la fapte ori evenimente ce interesau organele de securitate, despre stări de lucruri negative pe linia apărării secretului de stat, despre neajunsuri din diferite sectoare ce puteau genera infracțiuni grave.

Organizarea unui program zilnic de audiențe al cadrelor de conducere și al secretarului comitetului de partid din inspectorat asigură rezolvarea rapidă a cererilor unor cetățeni ca și punerea în exploatare a unor sesizări de interes operativ. Rezolvarea promptă a sesizărilor și cererilor oamenilor muncii este, de asemenea, o cale de întărire a legăturii cu masele. Putem aminti, în acest sens, câteva din roadele unei astfel de legături, materializate în rezolvarea unor cazuri dificile, cum au fost „Catedrala” ori „Invățătoarea”, în care elemente ostile ponegreau și șantajau persoane cu activități de răspundere din municipiul Satu-Mare, punându-le chiar viața în pericol. Cu concursul larg al cetățenilor, organele de securitate au identificat operativ pe toți autorii acestui gen de infracțiuni deferindu-i justiției (cazurile au fost de altfel prezentate și în presa locală).

Una din cele mai largi și eficiente forme de legătură a organelor

¹ Nicolae Ceaușescu — Cuvântare la festivitatea din Capitală consacrată aniversării organelor de securitate, Editura politică, București — 1973, pag. 15.

lor de securitate cu masele o constituie rețeaua informativă, selecționată dintre oameni ai muncii din diferite domenii de activitate, atașați trup și suflet partidului și statului, oameni cu o conștiință înaintată, care, adesea, pentru prevenirea unor infracțiuni, acționează direct. Încrederea și stima cu care oamenii muncii privesc munca organelor de securitate izvorăsc din conștiința faptului că aceste organe apără interesele lor vitale, dar și din atitudinea plină de sollicitudine a lucrătorilor din aparatul Ministerului de Interne, care se află zi de zi în mijlocul maselor, contribuind prin fapte, prin exemplul lor personal, la cimentarea legăturii cu cetățenii.

Este cazul să amintim de acele momente ale inundațiilor din 1970. Stihiiile naturii au fost înfruntate atunci cu dârzenie și de lucrătorii aparatului de securitate, care cu mijloacele de care au dispus au venit în ajutorul celor amenințați de furia apelor. Intervenind în acele grele momente, lucrătorii de securitate au dovedit putere de sacrificiu, dăruire, curaj, înalt spirit umanitar, câștigându-și prestigiul și recunoștința a mii și mii de cetățeni de toate naționalitățile ce trăiesc în județul nostru. Cu același elan patriotic, animați de spiritul uman de întraajutorare, întregul aparat al Ministerului de Interne, împreună cu familiile, a fost prezent alături de oamenii muncii pe șantierele de reconstrucție a orașului după inundații, participând la înălțarea locuințelor celor ce nu aveau alte ajutoare ori la campaniile agricole și la alte acțiuni patriotice care au însumat peste 16 000 ore muncă.

Un rol important pentru creșterea eficienței muncii organului județean de securitate l-au avut activitățile de cunoaștere și prevenire a faptelor antisociale, mult amplificate și datorită buneii conlucrări cu masele. Căci menirea organelor de securitate este și de a forma o sănătoasă opinie publică, de a contribui, folosind căi și mijloace specifice, la educarea unor oameni care manifestă un nivel scăzut de conștiință și o slabă pregătire politico-ideologică, concretizate prin manifestări reprobabile. Inspectoratul județean Satu-Mare al Ministerului de Interne a efectuat controale în întreprinderi cu profil industrial, unde cu sprijinul oamenilor muncii au fost date la iveală și eliminate anumite deficiențe. În legătură cu acest aspect, într-o scrisoare a Comitetului oamenilor muncii de la Întreprinderea „UNIO” din Satu-Mare se arată: „Am simțit întotdeauna puternicul sprijin primit din partea organelor județene de securitate în rezolvarea unor probleme, prin munca principială, democratică, pe care acestea au desfășurat-o alături de noi, în interesul întreprinderii, al întregii economii naționale”.

Desfășurată nemijlocit sub conducerea organului județean de partid, munca activului județean de securitate a câștigat noi dimensiuni, răspunzând mai bine solicitărilor întregii problematice ridicate de viață, de realitățile social-economice. Dealtfel, acest principiu, care trebuie să guverneze munca aparatului de securitate, a fost subliniat ferm de către secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu: ...așa cum și în trecut au depus eforturi pentru a-și îndeplini îndatoririle față de partid și popor, organele noastre de securitate vor face totul și în viitor, în noile condiții ale dezvoltării noastre, pentru a fi la înălțimea cerințelor partidului, pentru a acționa în strânsă unitate cu întregul popor, sub conducerea partidului — forța politică conducătoare a tuturor domeniilor de activitate, deci și a securității².

Respectarea acestei înalte cerințe oferă garanția că eforturile lucrătorilor de securitate vor fi orientate în deplină conformitate cu legile, cu principiile eticii și echității socialiste, accentuându-se laturile preventivă și educativă ale întregii lor activități. Creșterea prestigiului aparatului de securitate în fața oamenilor muncii, ajutorul neprecupețit pe care aceștia îl oferă celor chemați să apere cuceririle noastre revoluționare își găsesc originea și într-o astfel de stare de fapt. Tocmai în acest scop, comitetul județean de partid a indicat ca în unele situații în echipele de control, pe care le inițiază organele de securitate, să fie incluși și activiști de partid, care pe teren să contribuie la soluționarea unor situații concrete.

În perspectiva muncii, apreciez că și organelor de securitate, ca organe aflate în contact permanent și nemijlocit cu masele de cetățeni, le vor reveni sarcini importante, de mare răspundere în contextul măsurilor complexe politico-educative și culturale, ce vor fi stabilite la apropiatul Congres al educației politice și al culturii. Este în afară de orice îndoială că militând cu consecvență și responsabilitate comunistă pentru realizarea acestor sarcini, aplicând în practica muncii de zi cu zi principiul legăturii nemijlocite cu masele, organul de securitate, sub îndrumarea atentă a comitetului județean de partid, va reuși să realizeze o activitate eficientă de prevenire, să-și aducă o prețioasă contribuție la educarea patriotică a populației, la ridicarea conștiinței a răspunderii fiecărui cetățean, ca apărător al valorilor fundamentale ale societății noastre. Aplicând cu rigurozitate hotărârile partidului, ordinele în vigoare, comuniștii din cadrul securității județene, îndrumați de comitetul județean al Partidului Comunist Român și sprijinindu-se activ pe masele largi de oameni ai muncii de toate naționalitățile, își vor putea îmbunătăți continuu activitatea proprie, asigurând îndeplinirea la nivel superior a misiunilor de mare răspundere ce le sînt încredințate.

² Ibidem, pag. 15.

Legătura cu masele de oameni ai muncii garanție a îndeplinirii sarcinilor ce ne revin

Organele de securitate trebuie să se bazeze pe sprijinul larg și permanent al masei, al întregului nostru popor. Cu cât vor fi mai puternice legăturile lor cu masele de oameni ai muncii, cu cât toate măsurile pe care le iau se vor baza pe respectarea cu sfințenie a legalității socialiste, cu atît vor fi mai bine primite de întregul popor și se vor bucura de sprijinul lui unanim.

NICOLAE CEAUȘESCU

Mijloacele și metodele prin care organul de securitate al județului Prahova realizează legătura cu masele de oameni ai muncii sînt, în general, cele folosite și de alte organe județene, prioritate însă noi acordăm legăturii nemijlocite cu conducerea întreprinderilor și instituțiilor, prin lucrătorii care își desfășoară activitatea în aceste unități, ședințelor de educare contrainformativă a populației. Vom prezenta cîteva exemple, din care reies modul concret de realizare a acestei legături și rezultatele obținute.

Ofițerii de securitate din cadrul inspectoratului nostru acordă atenție sporită practicii de a informa masele asupra săvîrșirii unor infracțiuni și punerii în dezbaterea colectivelor de oameni ai muncii a celor care încalcă legile țării. Așa, de exemplu, în baza unor informații și sesizări din care rezulta că în unele instituții și unități economice de pe raza județului Prahova nu sînt bine cunoscute și corect aplicate prevederile legale privind apărarea secretului de stat și stabilirea de relații cu cetățenii străini, în anul 1975 s-au efectuat prelucrări contrainformative în obiective la care au participat zeci de mii de salariați. Astfel de prelucrări, ținute de conducere din inspectorat, s-au încheiat, de regulă, cu prezentarea unor filme adecvate. Opinia de masă, realizată și consolidată permanentă astfel de prelucrări, este, considerăm noi, sugestiv reliefată de

afirmațiile unei salariate a Uniunii județene a cooperativelor meșteșugărești. Participând la o acțiune cu caracter educativ de informare și dezbatere asupra faptelor unor indivizi care au încălcat legile țării, respectivă a recunoscut că atât ea cât și colegile de muncă și-au putut da seama câtă stimă și apreciere trebuie să acorde celor care sînt apărătorii liniștii și ordinii sociale.

În cursul anului 1975, membrii unei delegații de comercianți occidentali, veniți la o întreprindere din Ploiești, printre alte probleme, referitoare la colaborarea dintre țara noastră și firmă străină „Itra”, au încercat să afle și date privind rezervele de țitei și gaze naturale din județul Prahova. Fiind temeinic pregătite și dînd dovadă de vigilență, persoanele care au participat la discuții nu au relatat comercianților străini ceea ce îi interesa, informînd totodată cu promptitudine organul județean de securitate în legătură cu conținutul întrebărilor ce le-au fost adresate.

Într-un mod asemănător au procedat și angajații unei alte întreprinderi prahovene. Venind în contact cu un comerciant ce vizita obiectivul, ei au refuzat să-i furnizeze date personale și profesionale despre unele cadre cu funcții de conducere în întreprindere.

Numărul oamenilor muncii din cele mai diverse domenii de activitate, care se adresează verbal sau în scris Ministerului de Interne, pentru rezolvarea unor probleme specifice, a devenit tot mai mare.

Ilustrativ, în acest sens, este modul în care au acționat cîțiva muncitori de la Întreprinderea „1 Mai” Ploiești. Într-un loc public apăreau periodic inscripții cu caracter ostil la adresa orînduirii noastre sociale și de stat. Printr-un șef de secție, care ne sesizase faptul, doi muncitori au fost instruiți să controleze fiecare intrare-ieșire a persoanelor în și din locul unde apărușeră inscripții, reușind în scurt timp să-l prindă pe autor în flagrant în timp ce scria o inscripție.

Într-un context asemănător se înscrie și rezolvarea operativă a sesizărilor și a cererilor unor cetățeni și activiști obștești dintr-o localitate prahoveană, care primeau scrisori de amenințare. Indignați, aceștia s-au adresat în scris organelor de securitate, pentru depistarea autorilor. Într-un timp relativ scurt, autorii au fost identificați și apoi avertizați într-un cerc largit, la care au participat factorii de răspundere din localitate.

Activitățile desfășurate pe linie de pașapoarte au permis, de asemenea, o bună legătură cu cetățenii, făcînd ca an de an, pe baza sesizărilor primite, să se reducă numărul celor cu intenții de rămînere în străinătate. Numai în anul 1975, ca urmare a acestor legături, s-a prevenit rămînerea în străinătate a unui număr de cinci persoane.

O altă modalitate de realizare a legăturii cu masele o constituie audiențele, prin care cetățenii ne informează cu diferite stări de lucruri, privind fapte și acte antisociale comise de unii indivizi certați cu legea. Așa, de exemplu, în anul 1975, din 130 audiențe acordate, 26 au contri-

buit la clarificarea unor situații și luarea de măsuri în conformitate cu actele normative în vigoare.

Pornind de la importanța economică și turistică a județului Prahova și de la faptul că este o zonă foarte des vizitată de diverse delegații sau personalități străine, pentru apărarea acestora am luat măsuri deosebite de prevenire și combatere a eventualelor acte de terorism, printr-o mai bună și minuțioasă organizare a muncii informativ-operative. La reușita unor acțiuni întreprinse de noi pe această linie o contribuție importantă și-au adus și oamenii muncii.

De exemplu, ofițerii operativi, cu sprijinul organelor de partid din întreprinderi și instituții, selecționează un număr important dintre cei care urmează să iasă în întîmpinarea oaspeților. Respectivii sînt instruiți să supravegheze ca, în grupurile din care fac parte, să nu pătrundă elemente necunoscute sau în situația că și-au făcut apariția asemenea persoane să sesizeze lucrătorii de securitate prezenți la acțiune. Așa am reușit ca în timp ce ne aflam într-o misiune la Sinaia să obținem o informație valoroasă referitoare la intenția unei cetățene de a pătrunde prin dispozitivul nostru de apărare la președintele Statelor Unite ale Americii.

În instituții de învățămînt, unde sînt prezenți elevi ori studenți străini suspecti de activitate teroristă, am realizat o cooperare bună cu conducătorii instituțiilor respective, organizînd „excursii” în afara județului, la care să participe și cei suspecti, reușind ca vizitele oficiale să se desfășoare în bune condiții.

Cunoscînd că un rol deosebit în atragerea maselor la îndeplinirea sarcinilor ce revin organelor Ministerului de Interne îl are și folosirea mijloacelor de propagandă, în vederea informării cetățenilor și antrenarea lor la prevenirea și combaterea actelor și faptelor antisociale, am adus la cunoștința publicului și prin foaia volantă „Legalitate, etică și echitate”, editată periodic de inspectorat, anumite cazuri de încălcare a legilor de către unele persoane.

De asemenea, am sprijinit instituțiile de învățămînt și cultură cu materiale documentare, menite să contribuie la educarea cetățenilor, a tineretului în special, la scoaterea acestora de sub influența nefastă a emisiunilor unor posturi de radio străine și a altor mijloace de propagandă nocive, prin care cercurile reacționare din afara patriei noastre caută să strecoare ideologia burgheză în conștiința unor cetățeni slab pregătiți din punct de vedere cultural și în special politico-ideologic.

Acestea sînt cîteva din mijloacele și metodele folosite de organul de securitate al Inspectoratului județean Prahova al Ministerului de Interne pentru stringerea permanentă a legăturii sale cu masele de oameni ai muncii, în spiritul sarcinii ce ne este trasată prin documentele de partid.

General-maior Ioan IONESCU

TRANSPORTUL DOCUMENTELOR SECRETE O PROBLEMĂ MINORĂ ?

Ministerul de Interne organizează și răspunde, potrivit dispozițiilor legale, de colectarea, transportul și distribuirea corespondenței cu caracter secret de stat (art. 56, din Legea nr. 23/1971).

Prevederile actelor normative referitoare la apărarea secretului de stat pun în fața organelor noastre sarcini de importanță majoră, cum sînt: stabilirea cadrului organizatoric și funcțional al transportului documentelor cu caracter secret de stat pe timp de pace și de mobilizare; elaborarea sistemului schimbului permanent de documente secrete, în deplină siguranță și cu rapiditate, în orice condiții meteorologice; excluderea posibilității de rătăcire sau de distrugere a conținutului documentelor (materialelor) colectate; asigurarea secretului în executarea activităților cerute de specificul misiunii de transport corespondență secretă.

Cele aproape 1 700 000 trimiteri poștale cu regim secret (plicuri, colete, mape, containere etc.), minuite de cadrele Serviciului „C” în anul 1975, sînt, credem, o dovadă concludentă a însemnătății acestei misiuni și de aici imperativul întronării în acest domeniu a unui spirit de disciplină și intransigență, de fermitate și responsabilitate. Subliniem că în anul 1975 organele specializate pentru transportul corespondenței secrete și-au executat corect obligațiile, toate trimiterile poștale cu regim secret, fără excepție, ajungînd la destinatari în condiții de deplină securitate și, de re-

gulă, în limitele de timp prevăzute de actele normative.

Din controalele executate în anul trecut a rezultat că în activitatea cadrelor Serviciului „C” și a celor din compartimentele corespunzătoare de la inspectorate s-au făcut simțite o serie de neglijențe, care puteau compromite misiunile respective de transport corespondență secretă și care au influențat negativ asupra circulației trimiterilor poștale. În cele ce urmează ne propunem să supunem atenției factorilor de răspundere din aparatul central și din teritoriu principalele neajunsuri constatate în acest sector, pentru a lua măsurile ce se impun, în limitele competenței fiecăruia.

Unele echipe de curieri nu respectă traseul și graficul orar, cu caracter permanent, cunoscut de toate persoanele cu atribuții în sistemul de transport al corespondenței secrete. Această abatere de la o regulă bine cunoscută, echivalentă cu o încălcare a disciplinei, a fost constatată în compartimentele de transport corespondență secretă ale Serviciului „C” și din inspectoratele județene Dolj, Bacău, Timiș, Constanța, Cluj, Bihor ale Ministerului de Interne și au avut drept consecințe

imediate dereglări în sistemul de distribuire, așteptări nejustificate, schimbări în programul de lucru și, uneori, relații încordate cu delegații beneficiarilor.

Au fost și cazuri cînd, datorită actelor de indisciplină manifestate în sistemul de legătură și în modul de lucru, s-au produs întirzieri nejustificate în circulația trimiterilor poștale cu regim secret. De exemplu, în ziua de 5 ianuarie 1976, Centrala de tricotaaje din București a reclamat că întreprinderea din Călărași, ce îi este subordonată, nu a primit un plic expediat prin unitatea noastră cu cîteva zile în urmă. Trecîndu-se la verificări, s-a constatat că de patru zile plicul respectiv era încă asupra organelor noastre teritoriale, pe motiv că delegatul întreprinderii nu s-a prezentat la punctul de colectare-distribuție.

În faza de predare-primire a trimiterilor poștale, realizată de regulă pe timpul staționării trenurilor în stații dinainte stabilite, se produc, uneori, din neglijență, greșeli constînd, în principal, din inversarea sacilor, mapelor și care pot avea consecințe nebănuite de grave. Astfel, în ziua de 25 ianuarie 1976, echipa de curieri a Inspectoratului județean Gorj a predat echipei centrale de curieri sacul cu trimiteri poștale secrete, destinate beneficiarilor de pe raza județului, în locul sacului cu documente destinate beneficiarilor din municipiul București. În ziua de 24 ianuarie 1976, echipa de curieri a Inspectoratului județean Dîmbovița a predat echipei centrale de curieri care călătorea spre Sibiu mapele de legătură primite pentru beneficiarii de pe raza județului, în locul mapelor de legătură cu inspectoratele situate pe direcția de deplasare a echipei centrale. Deși a sesizat eroarea săvîrșită, a cerut ca mapele să fie lăsate echipei de curieri a

Inspectoratului județean Olt, în loc să ia măsurile ce se impuneau, pentru a repara operativ urmările abaterii comise, s-a complăcut în situația nepermisă de a le aștepta pînă ce le va primi de la echipa centrală de curieri în cursa ei obișnuită către București. În ziua de 17 februarie 1976, echipa centrală de curieri, care se deplasa către Baia-Mare, a predat, din neatenție, echipei de curieri a Inspectoratului județean Bistrița-Năsăud și trimiterile poștale cu regim secret adresate beneficiarilor din județul Sălaj.

Sînt și situații cînd unitățile teritoriale nu asigură, prompt și consecvent, prezența în stații, la ora sosirii trenului, a legăturii cu echipa centrală de curieri. De exemplu, în ziua de 21 ianuarie 1976, echipa de curieri a Inspectoratului județean Argeș nu s-a prezentat în stația C.F.R. Pitești pentru realizarea legăturii cu echipa centrală de curieri care călătorea spre Sibiu. Ca urmare, sacii și mapele cu trimiteri poștale secrete au fost predate primei echipe județene de curieri cu care s-a realizat legătura, întirziindu-se sosirea la destinație.

Una din obligațiile principale ale organelor noastre este — cum se știe — aceea de a asigura secretul documentelor ce fac obiectul trimiterilor poștale de care ne ocupăm și de a exclude orice posibilitate de a li se deteriora conținutul. În acest sens, ținem să semnalăm că sînt frecvente cazurile cînd se folosesc plicuri a căror hirtie, fiind prea veche, nu rezistă la repetatele manipulari, situații cînd plicurile ce depășesc greutatea de 500 grame nu sînt legate cu sfoară în sistem plasă sau nu sînt bine lipite (așa cum a rezultat și dintr-un control recent efectuat împreună cu organele corespunzătoare din Ministerul Apărării Naționale).

Un alt aspect pe care dorim să-l subliniem se referă la obligația sigilării trimiterilor poștale cu regim secret. În acest sens, în anul 1976 se constată că în unele inspectorate, între care cele din județele Constanța, Bihor, Covasna, Teleorman, Sibiu, Mehedinți, Buzău, Tulcea, Olt, Suceava s-au întrebuintat perioade îndelungate plumburi deja folosite, ceea ce a îngreuiat sau a făcut imposibilă verificarea indicativului caracteristic expeditorului. Situația aceasta se explică prin dezinteresul factorilor responsabili de a se aproviziona cu cantitățile necesare de plumb pentru sigilare. Această situație nu mai are nici o justificare obiectivă, știut fiind că în august 1974 și în octombrie 1975 s-a atras atenția în scris asupra necesității ca inspectoratele județene să se aprovizioneze cu toate materialele de care au nevoie pentru misiunile de transport corespondență secretă. Este cazul să se înțeleagă că aplicarea sigiliului pe plumb nu este o măsură formală sau benevolă, ci face parte din concepția legiuitorului de asigurare a securității trimiterilor poștale cu regim secret.

Subliniind responsabilitatea socială de care trebuie să fie pătrunși ofițerii și subofițerii din organele specializate pentru transportul corespondenței secrete, avem datoria să manifestăm grija necesară ca documentele să ajungă la destinatari pe calea cea mai scurtă și în condiții de securitate deplină. Analizând activitatea desfășurată în ultima perioadă de pe această poziție trebuie să recunoaștem că au existat subofițeri

atit la Serviciul „C”, cit și la inspectoratele județene Galați, Sibiu, Gorj, Constanța, Timiș care au predat trimiteri poștale secrete fără să obțină semnătura pe actul de transport (borderou, condică), au consemnat fictiv în actul de transport că expediază o trimitere poștală la un anumit destinatar sau au expediat efectiv trimiterea poștală fără a o înregistra în actul de transport. Asemenea încălcări ale normelor de lucru pot avea, se înțelege, consecințe dintre cele mai grave, întrucât se creează posibilitatea de a se sustrage, rătăci sau pierde anumite trimiteri poștale cu regim secret.

Ca încheiere, din cele de mai sus, considerăm că se desprind unele concluzii de interes general în spiritul legii și al ordinelor în vigoare privind colectarea, transportul și distribuția corespondenței cu caracter secret de stat.

Cadrele de comandă din unități trebuie să acorde mai multă atenție modului cum sint organizate și executate misiunile de transport corespondență secretă în zona lor de responsabilitate. Se impune sporirea preocupării pentru întărirea în acest sector a disciplinei și ordinii în muncă.

În abordarea problemelor care vizează personalul și atribuțiile organelor specializate pentru transportul corespondenței secrete trebuie să se pornească de la realitatea că ele au o situație particulară, respectiv întrețin relații curente cu organizațiile politice, de masă și obștești, cu organele puterii și administrației de stat, cu unitățile militare, cu centralele industriale și întreprinderile sub-

ordonate acestora, cu institutele de cercetări și instituțiile de învățămînt, precum și cu alte categorii de beneficiari, spre care și de la care circulă zilnic un număr important de documente cu caracter secret de stat. De asemenea, eventualele pierderi, rătăcirii, sustrageri sau desconspirări ale documentelor secrete pot avea consecințe și implicații dintre cele mai grave.

Relațiile de conlucrare la care ne-am referit impun ca la elaborarea programelor sau graficelor de lucru ale organelor noastre să se țină seama de interesele beneficiarilor și de particularitățile zonei.

Apreciem că nu corespund spiritului legii, documentelor de partid și actelor normative păreri care susțin că transportul documentelor secrete ar fi o problemă de mai mică importanță, că Ministerul de Interne n-ar trebui să facă atitea cheltuieli și atitea eforturi; pentru ce să deservească la reședință beneficiari, să ducă corespondența organizațiilor socialiste care nu au făcut adresă de luare în evidență, de ce să nu vină la noi delegații beneficiarilor etc. Asemenea păreri, exprimind un punct de vedere îngust, strict departamental, nu au în vedere interesele de ansamblu ale societății și nici prevederile art. 4 din H.C.M. nr. 2422/1968, în care se arată că Ministerul de Interne suportă cheltuielile ce se fac cu transportul corespondenței secrete de stat. Să ne imaginăm ce cheltuieli s-ar face dacă beneficiarii s-ar deplasa spre organele noastre și cite riscuri ar apare în transportul documentelor secrete!

Pornind de la particularitățile misiunilor de transport corespondență secretă, se cere ca șefii de unități să militeze constant pentru reducerea cheltuielilor ivite cu transportul documentelor secrete. Se înțelege, fără a afecta circulația rapidă și în siguranță a documentelor secrete. Trebuie să intensificăm asemenea preocupări cu atit mai mult cu cit numărul beneficiarilor este în continuă creștere și avem obligația să ne îndeplinim misiunile cu efectivele și mijloacele ce ne sint puse la dispoziție.

Pentru îndeplinirea misiunilor de transport corespondență secretă în spiritul prevederilor legale, un mare rol au cadrele desemnate să lucreze în acest domeniu, calitatea acestora. Se impune să se verifice în ce măsură cadrele care participă la transportul corespondenței secrete își pot îndeplini atribuțiile de serviciu la nivelul cerințelor, dacă pregătirea lor profesională, militară și de cultură generală, vîrsta și starea de sănătate le permit să fie la înălțimea acestei misiuni, luîndu-se măsuri în consecință.

Avem convingerea că întregul personal al Ministerului de Interne, angrenat în colectarea, transportul și distribuția corespondenței cu caracter secret de stat, se va mobiliza și mai mult, își va spori spiritul de vigilență, pentru a întimpina cu noi succese ziua de 1 mai 1976, cînd se vor împlini 25 de ani de la înființarea Serviciului „C”.

Colonel Iosif TURC

Ministerul de Interne, ca organ de apărare al statului, trebuie să-și îndeplinească misiunile încredințate pe baza celor mai moderne principii ale organizării și conducerii, folosind toate mijloacele și metodele pe care actualul nivel de dezvoltare le oferă tuturor formelor de activitate. Recentele măsuri adoptate de conducerea ministerului, cu privire la perfecționarea sistemului informațional propriu, sînt o dovadă a înțelegerii profunde a nevoii de perfecționare a muncii informativ-operative în general și a celei de conducere în special. Pentru Ministerul de Interne orice măsură care-și propune perfecționarea procedeeleor, metodelor și mijloacelor folosite în procesul informațional (considerat ca un ansamblu organizat și integrat într-un tot organic al operațiilor de culegere, transmitere, prelucrare a datelor, precum și de valorificare a informațiilor) are o semnificație deosebită. Aceasta deoarece cea mai mare parte a problemelor

ANALIZA ȘI SINTEZA INFORMAȚIILOR mijloace importante pentru perfecționarea activității organelor de securitate

Locotenent-colonel Horia BRESTOIU

date spre rezolvare organelor noastre sînt, prin însăși esența lor, probleme ale lucrului cu informații. Prin urmare, orice perfecționare a sistemului informațional este, în fapt, o perfecționare a organizării și desfășurării muncii informative propriu-zise.

Una dintre măsurile importante luate în cadrul mai larg al perfecționării sistemului informațional actual este crearea, prin Ordinul nr. 0691/1975, în fiecare unitate a ministerului cu profil informativ-operativ, a colectivului de analiză și sinteză. Ea răspunde unei nevoi mai vechi, resimțită din ce în ce mai mult de către unitățile centrale și teritoriale, anume aceea de a se trece la valorificarea superioară, integrală și organizată a informațiilor obținute în procesul muncii informative, prin prelucrarea automată a datelor și analiza rezultatelor acesteia.

Colectivele de analiză și sinteză trebuie să-și desfășoare activitatea în strînsă conlucrare cu compartimentele (serviciile) informativ-operative, orientînd-o pe două direcții principale. Prima direcție este cea care asigură informarea curentă, precisă și operativă a organelor de conducere, în funcție de competența fiecăruia, asupra evenimentelor, faptelor ori activităților ostile, desfășurate de diferite persoane în locuri, obiective, medii etc., astfel încît acestea să fie în măsură să cunoască și să analizeze, în orice moment, informațiile necesare activităților curente și să ia deciziile corespunzătoare. În cadrul acestei activități, colectivele de analiză și sinteză își desfășoară activitatea pe baza și în conformitate cu Ordinul nr. 00712/1975, care reglementează, în mod unitar, pentru toate unitățile ministerului, modul de raportare a evenimentelor, fluxul informațiilor și termenele ce trebuie respectate în raportarea curentă. Ordinul ierarhizează evenimentele și faptele, în funcție de gravitatea lor, stabilește situațiile și nivelul pînă la care trebuie să circule informațiile ce asigură cunoașterea curentă, precum și modalitățile de transmitere operativă a acestora. Această activitate se concretizează în materiale de informare transmise prin mijloace rapide (radio, telex, telefon) și se pot referi atît la cazuri izolate, cit și la mai multe cazuri asemănătoare ce au avut loc într-o perioadă de timp dată (de regulă, 24 ore).

Indeplinirea în bune condiții a acestor atribuții presupune, înainte de orice, organizarea unei legături continue, atît cu compartimentele informativ-operative de profil, cit și cu organele ierarhice, cărora li se transmit informațiile. De asemenea, ea cere cunoașterea, cit mai exactă, a unui minim de date despre evenimentele, faptele sau persoanele implicate, astfel încît organele care le primesc să poată adopta, în cunoștință de cauză, deciziile ce se impun, fără a mai fi necesare cereri suplimentare de date. Insistăm asupra acestui important aspect al raportării curente a datelor de informare întrucît din practica de pînă acum rezultă că, adesea, ajung pînă la conducerea ministerului date incomplete ori inexacte, care nu numai că nu permit luarea unor hotăriri operative, dar creează și greutatea organelor de decizie, determinîndu-le să revină pentru completări. La fel de dăunătoare este și practica, folosită de unele unități, de a raporta la mai multe organe superioare date cu conținut diferit, deși ele se referă la același eveniment. Iată de ce activitatea de informare curentă desfășurată de către colectivele de analiză și sinteză trebuie să fie condusă cu mare atenție; implicațiile unor greșeli, de natura celor arătate mai sus, pot fi uneori neașteptat de grave. Un aport însemnat trebuie să-l aibă șefii unităților, în a căror subordine directă se află colectivele de analiză și sinteză, care au datoria să le asigure acestora condiții organizatorice optime de culegere a informațiilor din compartimentele de muncă și totodată să le pretindă să manifeste grijă deosebită, atît pentru calitatea in-

formațiilor, cit și pentru transmiterea lor exactă și în timp util, la organele de decizie precizate în ordin. În egală măsură trebuie acordată atenție redactării buletinelor informative, notelor sinteză, în general tuturor materialelor destinate conducerii unităților teritoriale, direcțiilor centrale, conducerii ministerului, organelor locale sau centrale de partid și de stat.

O altă atribuție a colectivelor de analiză și sinteză este aceea de a participa la **pregătirea stocului de informații** al unităților din care fac parte, în vederea prelucrării automate. Calculatorul electronic cu care a fost dotat Ministerul de Interne poate prelucra automat, cu precizie și rapiditate, o foarte mare cantitate de informații, din orice domeniu de activitate. Pentru a putea fi prelucrate pe calculator, informațiile trebuie mai întâi **culese și pregătite** potrivit cerințelor. Valorile analizei și sintezei sint întotdeauna dependente de modul în care sint organizate și se desfășoară aceste două principale etape: **culegerea și pregătirea datelor**. Rezultatele prelucrării automate obținute pe calculatorul electronic trebuie supuse unor procedee și metode de analiză și sinteză specifice, în vederea detașării concluziilor asupra tendințelor fenomenelor studiate și determinării, în final, a deciziilor ce se propun conducerii. Dacă datele prelucrate pe calculator vor fi inexacte, rezultatele prelucrării vor fi și ele eronate, iar analiza le va folosi ca atare. Astfel, în loc de instrument ajutător al conducerii în cunoașterea fenomenelor, calculatorul s-ar transforma în sursă de erori. Insistăm asupra acestei laturi a problemei în discuție întrucât practica de până acum a scos în evidență suficiente neajunsuri. Dotarea cu calculator a aparatului ministerului nostru este uneori considerată ca fiind singură în stare să rezolve problemele fluxului informațional, ignorându-se faptul că un calculator este doar un mijloc de prelucrare care nu-l poate înlocui pe om în culegerea, pregătirea și, îndeosebi, analiza informațiilor! De aceea, colectivele de analiză și sinteză trebuie să participe nemijlocit, împreună cu cadrele fiecărui compartiment de muncă, și la etapele de culegere și pregătire a datelor.

Culegerea datelor este etapa în care membrii colectivelor de analiză și sinteză sprijină celelalte compartimente ale unității din care fac parte în verificarea conținutului informațiilor și în alegerea celor care urmează să fie pregătite pentru prelucrare automată. Deși în această etapă nu participă direct, colectivul are totuși un rol important, întrucât asigură caracterul unitar al culegerii și ajută la eliminarea unor greșeli de interpretare, firești în condițiile culegerii individuale de informații de către fiecare lucrător operativ, dar care, neeliminate la timp, pot provoca ulterior erori în celelalte etape ale fluxului informațional. Membrii colectivelor de analiză și sinteză le revine, de asemenea, sarcina de a întreține o evidență la zi, clară și corectă, a tuturor informațiilor trimise la calculator, precum și a celor ce urmează să fie trimise pe măsura culegerii lor. Atribuția principală a colectivelor de sinteză și analiză în culegerea date-

lor este, așadar, aceea de **cunoaștere a activității cadrelor care culeg nemijlocit informații, cu care trebuie să se afle într-o strinsă legătură, și de asigurare a evidenței informațiilor introduse în sistemul informațional automat.**

În cadrul celei de-a doua faze a sistemului informațional — **pregătirea datelor pentru prelucrare automată** —, colectivele de analiză și sinteză au sarcina de a realiza nemijlocit **codificarea informațiilor** culese, potrivit instrucțiunilor ce se vor stabili pentru fiecare aplicație a unității din care fac parte. Prin această funcție ele asigură, de fapt, legătura dintre unitățile utilizatoare și centrul de calcul electronic, furnizându-i acestuia date pregătite pentru a putea fi trecute pe suportii specifici ai calculatorului (benzi magnetice, discuri magnetice etc.).

Etapa este foarte importantă, întrucât de modul în care ea va fi parcursă depinde cit de corecte și mai ales cit de complete vor fi fișierele cu date și informații ale întregului sistem informațional al Ministerului de Interne. De corectitudinea cu care sint îndeplinite sarcinile acestei etape depinde, în fond, calitatea informațiilor ce urmează a fi prelucrate și deci valoarea rezultatelor prelucrării care, la rindul lor, vor sta la baza tuturor analizelor și sintezelor.

Cea de-a doua direcție principală a activității acestor colective este analiza și sinteza informațiilor pe care le deține unitatea teritorială sau centrală, pe lângă care funcționează, despre faptele, evenimentele ori persoanele cunoscute prin munca informativă. Scopul acestei activități — motivul de altfel care a determinat crearea colectivelor — este acela de a **pregăti și propune organelor de conducere variantele optime pentru deciziile de perspectivă**. Este vorba, prin urmare, despre o activitate de însemnătate majoră, întrucât contribuie la asigurarea caracterului prospectiv al muncii informative și are drept obiect de studiu atît ansamblul fenomenelor cu care se confruntă aceste organe, cit și particularitățile puse în evidență de tendințele specifice ale acestora. Insistăm asupra înțelegerii corecte a acestui aspect al activității de analiză și sinteză deoarece o decizie de perspectivă — așa cum o arată și numele ei — are valabilitate pentru perioade viitoare lungi și de aceea fundamentarea și elaborarea ei reprezintă o sarcină de mare importanță. Așa cum arătam mai înainte, greșelile care apar pe timpul informării curente pot avea implicații grave sau mai puțin grave. Ele afectează însă deciziile de moment sau curente care au o valabilitate mai redusă în timp ori se referă la o acțiune anume. Greșelile în elaborarea deciziilor de perspectivă pot avea implicații în organizarea, conducerea și desfășurarea unor acțiuni mari, pot afecta perioade mari de timp și pot orienta greșit eforturile unei unități, ale unei direcții sau ale întregului aparat de securitate.

Iată de ce activitatea de analiză-sinteză — principala direcție în care acționează aceste colective — trebuie să beneficieze de cea mai mare

atenție din partea membrilor colectivelor și a cadrelor de conducere. Prin aceasta înțelegem, în primul rând, stabilirea unui plan concret de lucrări, care să reflecte nevoile de analiză și sinteză ale unității în problemele cele mai importante, prioritare, ale muncii. Ele trebuie să vizeze găsirea unor soluții optime în conducere și să ducă la perfecționarea muncii. Lucrările cuprinse în aceste planuri trebuie să-și propună abordarea fenomenelor specifice ale muncii de securitate în ansamblul lor, dar și pe linii de muncă, și să aibă aplicabilitate practică. Lucrările respective trebuie să reflecte ceea ce este caracteristic fenomenelor cu care sînt confruntate organele noastre și să generalizeze aspecte pozitive.

Firește, nu ne propunem să dăm o schemă generală a unui asemenea plan și nici să nominalizăm o problemă sau alta. Oricare dintre lucrările pe care și le propun colectivele de analiză-sinteză trebuie să răspundă unei nevoi practice, să adîncească procesul cunoașterii în munca informativă și să permită fundamentarea științifică a deciziilor, în cazuri concrete și pe ansamblu. Rezolvarea lor trebuie să pornească, în primul rând, de la tendințele puse în evidență de datele culese prin munca operativă și care le sînt furnizate de compartimentele de profil. Analizînd care din aceste tendințe sînt convenabile și care nu, să propună conducerilor de unități acele soluții care vor asigura cele mai bune rezultate în prevenirea și în combaterea faptelor antisociale.

Este necesar ca toate colectivele de analiză și sinteză să-și propună și să găsească indicatorii specifici, reprezentativi, ai fenomenelor de securitate, astfel încît analiza să nu rămînă un exercițiu teoretic ale cărui rezultate nu-și vor găsi utilitatea practică. Fără o gamă variată și bogată de indicatori, în măsură să reliefeze, prin studiu, legături între cauză și efect, autor și cauză, cauze și consecințe, locul în care se produc faptele, perioadele în care au loc etc., nu este posibilă o analiză corelată și detaliată a tuturor aspectelor problemelor. Caracterul științific al lucrărilor de analiză și sinteză pe care trebuie să le prezentăm conducerii nu rezultă din titlurile acestora, ci din conținutul lor. De fapt, activitatea de analiză înseamnă observare a fenomenelor, studiu, cercetare, iar acestea nu se înfăptuiesc de la sine și nici nu pot fi oferite altora spre rezolvare.

Sinteza și analiza trebuie să ducă într-un timp cît mai scurt la valorificarea superioară a conținutului informațiilor, să aibă efect direct asupra calității muncii informativ-operative și să se transforme în instrument modern al conducerii. Intenția, experiența nu sînt suficiente în conducerea muncii operative, ca urmare a creșterii continue a cantității de informații și, îndeosebi, a sporirii complexității problemelor pe care le ridică misiunea noastră. Ele trebuie ajutate printr-o cunoaștere generală a realității, prin concluzii izvorite din studiul fenomenelor. Așa trebuie înțelese sarcinile ce revin colectivelor de analiză și sinteză și așa credem că vor putea fi îndeplinite.

Pledoarie pentru o mai justă raționalizare a capitalului timp

Repezițiunea cu care se produc transformările în lume, interdependența tot mai strînsă între diferite fenomene social-politice, economice, tehnico-științifice și culturale conferă științei conducerii un rol fundamental în asigurarea mersului înainte al societății omenești pe calea civilizației și progresului.

NICOLAE CEAUȘESCU

(Expunere la deschiderea colocviului privind problemele științei conducerii societății)

Cu sau fără voia noastră în calitatea pe care o avem, de cadre de conducere, sîntem confrunțați din ce în ce mai mult cu un volum mare de activități, cu o corespondență abundentă, cu o circulație intensă a informațiilor neprelucrate, neselectate și necorelate la nivelurile decizionale.

Bugetul nostru de timp tinde să devină deficitar, o bună parte fiind aglomerat de numărul mare de ședințe, convorbiri telefonice, solicitări și întrevederi neprevăzute, de existența volumului încă mare de ordine și instrucțiuni, de practica frecventă a controalelor, de numărul mare de semnături. În aceste condiții, putem afirma, fără reticențe, că aproxima-

tiv trei sferturi din timpul de muncă al unui comandant este consumat în preocupări care nu au nimic comun cu ceea ce se cheamă conducere științifică.

Recentele măsuri, inițiate de conducerea ministerului pentru perfecționarea sistemului informațional operativ, vin tocmai în întîmpinarea nevoii acute a aplicării unui instrument modern și specializat, pentru cunoașterea profundă și multilaterală a realității operative, care să ofere datele necesare în vederea fundamentării temeinice a deciziilor, pe toate treptele organizatorice. În acest sens, la Inspectoratul județean Brăila al Ministerului de Interne au fost

primite cu deosebită satisfacție măsurile concretizate prin Ordinul ministrului de interne nr. 0691/1975, menite să promoveze în aparat metode de conducere moderne corespunzătoare nivelului actual al dezvoltării economico-sociale a țării.

Conștienți de importanța obiectivelor ce intră în sfera noastră de activitate și de avantajele ce ni le oferă sistemul informațional unic, încă de la apariția ordinului am căutat să selectăm oameni pentru grupa de analiză și sinteză, în compunerea căreia am introdus cadre tinere, bine pregătite, capabile să satisfacă cerințele noii orientări. În continuare am acționat pentru a consolida și a întări rolul acestei grupe în sistemul informațional. Au existat — trebuie s-o spunem deschis — factori de decizie, de la diferite niveluri, care au pus la îndolală oportunitatea înființării acestei grupe și scoaterii din aparatul operativ a unor cadre valoroase pentru colectivul de analiză și sinteză. Avem convingerea că efortul făcut în această direcție va fi răsplătit. Deși sîntem abia la început, cîteva din activitățile pe care le-a desfășurat această grupă au fost de natură să înlăture scepticismul acelor care nu i-au acordat încredere.

La recentul bilanț al securității județene s-a remarcat în stilul de muncă al unor șefi lipsa unei viziuni în perspectivă, prin aplicarea unor hotărîri izolate care, deși aparent justificate, în scurt timp se dovedeau caduce. Constatarea a fost confirmată și de documentarul privind principalele indicatori din situațiile statistice ale activității organelor de securitate

și miliție, din anul trecut, întocmit de grupa de analiză și sinteză, care a permis luarea unor decizii mai aproape de realitate.

Două exemple sînt, credem, semnificative.

1. În cadrul compartimentului de informații interne existau un număr mare de dosare de urmărire informativă, deschise de mai mulți ani, fără a se lua măsuri de clarificare a lor. Analiza fiecărui din aceste dosare a dovedit că s-a tărăgănat documentarea materialelor care au stat la baza deschiderii acțiunilor informative fără ca factorii de decizie să intervină în consecință. S-a hotărît să se clarifice situația acestor dosare încă în cursul semestrului I/1976.

2. Din situațiile statistice ale miliției rezulta o creștere substanțială a înșelăciunilor și furturilor în dauna cetățenilor. Nu se poate spune că nu s-au întreprins măsuri cu caracter preventiv în acest domeniu. Dimpotrivă, au fost organizate numeroase acțiuni, mai mult sau mai puțin eficiente. Nu s-a acționat însă niciodată pentru pregătirea cetățenilor în vederea combaterii acestor infracțiuni, deși toate înșelăciunile au fost înlesnite de naivitatea unor persoane, iar majoritatea furturilor au putut fi comise datorită neglijenței victimelor. Cunoscînd acest lucru am hotărît ca în cadrul activităților ce le vom desfășura în acest an să abordăm latura preventivă și din acest punct de vedere.

Tot cu ajutorul grupei am făcut analize aprofundate, reușite, cu privire la activitățile ce le-am desfășurat pe linia apărării patrimoniului cultural național, pe linia combaterii

fenomenului infracțional și a altor acte antisociale în rîndul tineretului, prilej cu care s-au aplicat decizii importante.

De un real folos pentru cadrele din conducerea inspectoratului este „buletinul informativ intern”, întocmit de grupa de analiză și sinteză, zilnic și de cite ori este nevoie. Prin intermediul acestui buletin, informațiile obținute de compartimentele operative sînt selectate și sintetizate pe linia de muncă, înlesnindu-ne cunoașterea lor într-un timp scurt și posibilitatea de a da decizii operative cu termene concrete de executare. Ciclul informație - analiză - variante - decizie - acțiune - rezultat - informație, realizat în acest mod, determină o dinamizare a muncii, o creștere a responsabilității cadrelor, o ierarhizare optimă a deciziilor. Un asemenea ciclu îl realizăm și în munca de miliție, dar aici sfera de cuprindere este limitată deocamdată la informațiile eveniment. Analizăm posibilitatea lărgirii acestei sfere în așa fel ca și munca de miliție, în totalitate, să fie integrată noului sistem informațional operativ.

Activități concrete am desfășurat pentru aplicarea corectă a prevederilor Ordinului ministrului de interne nr. 00712/1975. După ce am asigurat cunoașterea temeinică, din partea tuturor cadrelor, a evenimentelor și a acțiunilor întreprinse pentru prevenirea și combaterea infracțiunilor și a faptelor antisociale ce trebuie raportate eșalonului superior, precum și a modalităților prin care se realizează acest lucru, am analizat în ce măsură s-au realizat prevederile ordinului în trimestrul IV al anului trecut. Rezultatul n-a fost în măsură să ne satisfacă. Peste 35% din activitățile realizate de noi și care tre-

buiau cunoscute de conducerea ministerului nu erau raportate. Am prelucrat atunci din nou ordinul și am instituit o legătură zilnică între șefii de compartimente și grupa de analiză și sinteză. În buletinul informativ redactat de serviciul central de analiză și sinteză, inspectoratul nostru este bine reprezentat, ceea ce dovedește că măsurile întreprinse pe această linie au fost eficiente. Dealtfel, pe această cale, propun ca să se permanentizeze difuzarea la județe a acestui buletin, considerîndu-l un bun instrument de control al propriei activități și în același timp o bună modalitate de cunoaștere și generalizare a experienței pozitive.

Importanța obiectivelor ce intră în sfera noastră de activitate incumbă deciziilor pe care trebuie să le luăm un maximum de responsabilitate, cunoscut fiind faptul că deciziile ce se iau în unitățile Ministerului de Interne au un pronunțat caracter politic. O decizie eronată în munca organelor de securitate sau de miliție poate avea consecințe materiale și morale negative de accentuată gravitate.

În această viziune, fundamentarea deciziilor la toate nivelurile de conducere, prin studierea temeinică a situației din toate domeniile de activitate în care urmează să se adopte hotărîri, este de strictă necesitate și reprezintă o incalculabilă economie de timp. Or, pentru realizarea acestui deziderat, rolul grupei de analiză și sinteză și în general măsurile adoptate pe această linie de conducere a ministerului trebuie să sporească continuu, cunoscut fiind că orice măsură care vizează o raționalizare mai judicioasă a capitalului timp este cel mai adesea sinonimă cu modernizarea, cu științificizarea muncii.

Colonel Craiu RIZEA

UNDE, CUM,
CIND ȘI DE CE
SÎNT NECESARI

REZIDENȚII

Ordinele conducerii ministerului definesc cu claritate noțiunea de rezident, atît sub aspectul condițiilor pe care trebuie să le îndeplinească o asemenea persoană, cit și al criteriilor de selecționare a surselor ce i se dau în legătură. Practica a dovedit că ori de cîte ori se face rabat de la respectivele condiții, activitatea informativă tinde spre aspecte formale, cu consecințe negative asupra rețelei antrenată în acest sistem de lucru.

Instructiv, în acest sens, pentru noi a fost cazul rezidentului „Popa”, recrutat în cadrul unui liceu din Baia-Mare, căruia la scurt timp de la recrutare i s-au predat în legătură patru colaboratori fără experiență. Toate strădaniile ofițerului de a consolida ulterior această rezidență au rămas fără rezultat — nici unul dintre colaboratori n-a furnizat vreo informație de interes operativ. În cele din urmă, rezidentul a redevenit colaborator, dar nici în această calitate nu s-a dovedit, totuși, suficient de util.

Ofițerii de securitate, în primul rînd cei cu experiență, știu cîte greutăți apar uneori în ținerea legăturii cu anumite categorii de informatori și colaboratori. La rîndul lor, mai toți ofițerii tineri, veniți din școală, acuză dificultăți în organizarea legăturii cu unele surse, mai ales cu cele provenind de la alți ofițeri.

În anumite sectoare (linii de muncă), unde majoritatea informatorilor și colaboratorilor sînt destinați realizării sarcinilor supravegherii informative generale, cit și în unele zone din mediul rural, apreciem că rezidențele devin tot mai necesare, chiar indispensabile. Bunăoară, un ofițer nu va putea să organizeze întîlniri repetate cu un colaborator care, în fapt, nu are întotdeauna sarcini concrete, dat fiind că nu sînt probleme de interes în mediul său și unde riscul desconspirării este sporit. În asemenea situații, organizarea muncii informative prin rezidenți simplifică mult lucrurile cu un ciștig nu numai de timp, ci și pentru calitatea muncii cu rețeaua.

Avem în vedere și sporirea considerabilă, în perioada următoare, a numărului surselor necesare realizării sarcinilor supravegherii informative generale în toate locurile și mediile unde se pot săvîrși fapte antisociale. În aceste condiții putem avea, mai aproape de realitate, imaginea personalității rezidentului și, implicit, a răspunderii ofițerului în selecțio-

narea și pregătirea acestuia, căci, cum e și firesc, rolul ofițerului nu se sfîrșește în etapa recrutării, ci el va trebui să aibă o participare continuă și activă la consolidarea rezidenței prin control și îndrumare permanentă, pentru a nu se descalifica și a menține mereu treaz interesul surselor pentru sarcinile ce le revin în această calitate.

Problema se pune deci de a selecționa cu multă grijă rezidentul, astfel încît el să corespundă pe deplin scopului urmărit. Reținem, de asemenea, că pentru a avea garanția unei rezidențe de calitate trebuie să i se dea în legătură o rețea bună, formată în timp. Unii ofițeri, exagerînd greutățile pe care le comportă organizarea muncii în rezidențe ori minimalizînd aportul rezidenților în activitatea de culegere a informațiilor, evită această soluție, asumîndu-și riscul legăturii cu un număr exagerat de mare de informatori și colaboratori în dauna calității, a conspirativității și a timpului necesar pentru concepție și finalizarea acțiunilor aflate în lucru. În felul acesta, evident, nu poate fi vorba de o muncă de calitate: rețeaua nu este folosită integral, nu se pot efectua verificări permanente, iar uneori ofițerul își irosește timpul la întîlniri cu surse cu posibilități informative reduse.

De exemplu, de la Institutul de învățămînt superior din Baia-Mare ne-au parvenit la un moment dat semnalări că „Dinescu”, un cadru didactic cu funcție de conducere, are lipsuri serioase în exercitarea atribuțiilor de serviciu și intenționează să renunțe la cumulul de funcții. De menționat că el fusese scos din rețeaua noastră informativă intrucît îi lipseau aptitudinile informative. În legătură cu semnalarea primită, l-am informat pe rectorul institutului. Concomitent l-am determinat pe profesorul „Crăciun” să solicite cumularea funcției lui „Dinescu”. Ca urmare a preluării funcției respective, „Crăciun” a fost recrutat ca rezident, calitate în care dă rezultate foarte bune. Un factor determinant în succesul muncii cu acest rezident a fost acela că în cazul lui s-au conjugat interese relativ apropiate: cele ale organelor de securitate, cu cele ale institutului, de a-și soluționa o problemă organizatorică.

Considerăm ca bună alegerea de rezidenți (în special pe liniile „învățămînt”, „artă-cultură”, „sănătate”) din rîndul unor persoane care, prin natura funcțiilor, au răspunderi și raporturi curente de serviciu cu diverse categorii de persoane din mediile și locurile supravegheate informativ, existînd astfel condiții corespunzătoare pentru un contact permanent cu rețeaua din legătură.

Inițiativa de a recruta pentru școala de ofițeri în rezervă cadre care, în perspectivă, vor putea fi folosite ca rezidenți a dat, de asemenea, rezultate. Un exemplu, în acest sens, este cel al rezidentului „Ivu”, cadru didactic, care a făcut practica de ofițer de securitate în rezervă pe profilul problemei învățămînt, venind astfel în contact direct cu aspecte și fenomene specifice acestei linii de muncă. Rezidentul „Ivu” are în prezent

rezultate deosebite în munca cu rețeaua informativă, manifestind pasiune și răspundere în conducerea și educarea acesteia. În prezent sintem preocupati de a continua acest experiment cu ocazia recrutării de noi candidați pentru școala de ofițeri de securitate în rezervă.

În locurile și mediile favorabile desfășurării de acțiuni ostile, în puncte de concentrare și tranzitare a unor categorii de persoane (turiști străini, excursioniști, navetiști etc.), organizarea muncii informative prin rezidenți apare adesea ca o soluție unică, datorită atât caracterului spontan și limitat al unor fenomene (aspecte) de interes operativ, cât și caracterului uneori sezonier al activităților ce se desfășoară în asemenea locuri.

Considerăm că o atenție specială comportă organizarea întâlnirilor cu rețeaua din mediul rural, în special în zonele de interes turistic și etnografic, frecventate de străini, precum și acolo unde se concentrează diverse categorii de tineri susceptibili de a comite fapte antisociale.

În unele comune și sate, rețeaua depășește posibilitățile de legătură ale șefului postului de miliție și ale ofițerului operativ. În asemenea situații apare ca indispensabilă o persoană (și aceasta nu poate fi decât rezidentul), care să-l suplinească pe ofițer. În rezolvarea acestei probleme, serviciul I din cadrul inspectoratului nostru a ales o rezolvare de perspectivă: folosirea unor așa-zisi rezidenți de rută. Sint de fapt persoane (surse ale noastre) care prin natura profesiei (inspectori școlari, inspectori financiari, cadre sanitare etc.) realizează deplasări curente în anumite zone ale județului. Rezidentul recrutat din rîndul unor asemenea persoane va realiza întâlniri cu informatori și colaboratori din mediile și locurile menționate (inclusiv din rîndul navetiștilor) cu mai puțin risc de desconspirare. Fără îndoială că în alegerea și selecționarea acestor rezidenți va trebui să manifestăm aceleași exigențe ca și în cazul celor din alte sectoare, iar rolul activ al ofițerului va trebui să asigure cadrul organizatoric optim pentru o muncă informativă eficientă și de calitate.

Unele probleme ridică, după opinia noastră, și numărul de surse date în legătura rezidentului. De asemenea, în raport cu volumul crescut de sarcini, considerăm că s-ar impune noi forme de stimulare a rezidentului. În această problemă ar fi utile unele sugestii, opinii, chiar un schimb de experiență realizat prin intermediul publicației „Securitatea”.

Dat fiind că activitatea prin rezidenți este o latură a muncii informative deosebit de importantă și actuală, considerăm că necesită a se generaliza întreaga experiență pozitivă, venind astfel în sprijinul creșterii aportului acestora la activitatea de culegere a informațiilor, a asigurării unei supravegheri informative eficiente în vederea prevenirii, în fazele incipiente, a faptelor antisociale.

Căpitan Vasile CERNEȘTEAN

INTR-O DUPĂ-AMIAZĂ DE NOIEMBRIE... pe aeroportul din Oradea

5 noiembrie 1975, orele 17. Lucrătorii noștri de la aeroportul Oradea efectuau obișnuitul control antiterorist și antideturnare al pasagerilor (în conformitate cu H.C.M. nr. 1282/1973). Mai erau câteva persoane care își așteptau rîndul la control. Printre acestea se aflau și doi bărbați tineri, care nu aveau să mai urce în avion, deși posedau bilete de călătorie în regulă pentru distanța Oradea-București.

Ce se întîmplase?

La control, asupra celor doi s-au descoperit, ascunse cu multă grijă sub îmbrăcăminte, două pistoale, cu 21 de cartușe, și două cuțite tip pumnal... Intenția de deturnare era clară.

S-a raportat urgent ofițerului de serviciu pe unitate și, prin acesta, șefului inspectoratului, care a ordonat să fie adunată grupa „Arta”. Indivizii au fost transportați la sediul securității și introduși în anchetă.

Cei doi tineri, S. Vasile și respectiv S. Imre, născuți în anul 1953, într-o comună a județului Sălaj, de profesie timplari, angajați ai Întreprinderii județene de construcții-montaj Sălaj, nu au antecedente penale. În cursul cercetărilor ei au recunoscut că intenționau să devieze aeronava spre Viena.

Dar să derulăm filmul activității acestor indivizi, pentru a vedea care au fost cauzele și mai ales mobilul gestului lor.

În urma cercetărilor ulterioare, efectuate de către ofițeri ai Inspectoratului județean Bihor cu sprijinul unor ofițeri din Direcția I, s-a stabilit că cei doi învinuiți au început să-și facă planuri de plecare în Occi-

dent încă din anii 1971—1972, pe cînd lucrau la Întreprinderea de mobilă din orașul Codlea. Acolo, în urma unor discuții purtate cu salariatul R.M., au fost „amețiți” de vorbe despre „raiul” capitalist, unde (așa afirmă R.M.!) muncitorii pot să trăiască și fără muncă, numai din ajutorul de șomaj (!), unde poți purta asupra ta armă și ai și alte „avantaje”, stimîindu-le astfel dorința de aventură...

Copleșiți de asemenea himere și aflați sub tensiunea unor conflicte la locul de muncă și în afară (unul dintre ei avea acute neînțelegeri cu „aleasa inimii”), cei doi au plănuit să plece ilegal în străinătate, imbarcîndu-se pe un avion românesc, pe care să-l deturneze în direcția Austriei.

Au început pregătirile. S-au interesat de sistemul de pază al aeroportului, de modul de control, de personalul de însoțire al navelor, stabilind, cît le-a stat în putință, un plan de acțiune.

În același scop și-au confecționat două pistoale cu țevă metalică și dispozitiv de dare a focului și și-au procurat un număr de 30 cartușe de 6 mm (muniție specială, folosită la pușcarea bolțurilor de oțel în beton sau ziduri dure) de la electricianul R.V., angajat la Întreprinderea județeană de construcții-montaj Sălaj. Cu aceste arme au făcut exerciții de probă în pădurea din localitate.

Constatarea tehnico-științifică a apreciat că cele două pistoale, arme speciale, de fabricație proprie, sînt în stare de funcționare și pot să vătăme și să producă chiar moartea persoanei asupra căreia s-ar trage. S-a mai stabilit că la confecționarea celor două arme, infractorii au fost ajutați de un prieten, S.M., care le-a procurat țeva necesară și a avut cunoștință chiar și despre experimentul de verificare a armamentului, fără a cunoaște însă scopul real al confecționării respectivelor arme.

Ca procedeu de acțiune, învinuiții și-au propus ca, după decolarea aeronavei, unul să pătrundă în cabina echipajului, pentru a-l obliga, prin amenințare, să schimbe ruta în direcția Austriei. În caz că vreunul dintre piloți ar fi refuzat ori s-ar fi opus, infractorul urma să-l împuște în picior. În tot acest timp, al doilea infractor avea misiunea să țină sub amenințare personalul însoțitor, eventualii lucrători de securitate și pasagerii care ar fi încercat să intervină, făcînd uz de armă.

Prin vigilența manifestată de lucrătorii ce efectuau controlul pasagerilor, deturnarea aeronavei de pe aeroportul Oradea a fost prevenită, iar cei doi infractori au fost trimiși în justiție, sub acuzarea tentativei de împiedicare a exploatării unei aeronave, în vederea trecerii frauduloase a frontierei.

Cazul petrecut relevă unele învățăminte pentru perfecționarea activității informative, de control, pază și apărare și de prevenire a altor încercări de acest gen.

Se constată în primul rînd slaba activitate informativă desfășurată de lucrătorul din obiectivul economic de pe raza județului Sălaj, în care învinuiții au lucrat, și din localitatea unde au avut domiciliul. Organele informativ-operative respective nu au obținut informații despre intenția învinuiților de a-și procura armament cu scopul de a deturna o aeronavă, deși cei în cauză, încadrați în cîmpul muncii de mai mulți ani, nu au procedat cu discreție și și-au manifestat public admirația și interesul pentru modul de viață occidental. Iată de ce se impune extinderea supravegherii informative și asupra unor persoane care nu sînt cunoscute în evidențele securității, dar care sînt pretabile la comiterea unor infracțiuni sau fapte antisociale. O categorie aparte de cetățeni, care trebuie să stea în atenția organelor noastre, o constituie acele persoane, tineri mai ales, care lucrează pe șantiere, în alte localități decît cele în care domiciliază.

Analiza acestui caz scoate, de asemenea, în evidență posibilități de procurare sau confecționare a unor arme și muniții care, ca în cazul de față, nu fuseseră luate în considerație în munca informativă. Mai mult, cele 30 de cartușe au fost procurate de învinuiți de la electricianul R.V., angajat la aceeași întreprindere, în schimbul unui litru de țuică, vădîndu-se aici superficialitatea unor persoane în păstrarea și gestionarea unor materiale cu regim special.

Se pot desprinde unele învățăminte și cu privire la modul concret în care lucrătorii efectuează controlul antideturnare, la vigilența acestora, care uneori slăbind poate duce la neprevenirea unor fapte deosebit de grave. În cazul nostru, primul individ controlat — dintre cei doi — a trecut de control fără a se semnala asupra lui arma pe care o avea bine ascunsă sub haine (mulată pe corp). Numai cînd s-a descoperit arma asupra celui de-al doilea, acesta a mărturisit că este cu prietenul său, care scăpase de sub control! Pe această linie se impune deci a se acorda mai mult sprijin lucrătorilor care efectuează controlul, fiind ei înșiși controlați mai des și mai sever asupra modului în care își îndeplinesc atribuțiile de serviciu.

Locotenent-colonel Iosif PURA
Maior George PRADA

IN MAI PUTIN DE 24 ORE

În ultima vreme, pe raza județului Vilcea s-au înregistrat trei evenimente de cale ferată, concretizate în deraieri și tamponări violente, soldate cu închiderea temporară a circulației. Evenimentele respective, cercetate de organele noastre, s-au datorat atât neglijenței în serviciu a personalului C.F.R., cât și unor cauze de natură tehnică. Fiecare din cele trei evenimente au fost clarificate cu operativitate maximă, din punctul de vedere al securității, în mai puțin de 24 ore. Cu intenția de a realiza și pe această cale un util schimb de experiență cu inspectoratele județene redăm, în continuare, detaliat, modul de acțiune al organelor de securitate vilcene în fiecare caz.

★

La data de 9 iulie 1975 am fost sesizați că la orele 2,40 trenul automotor nr. 2469, care circula pe ruta Piatra-Olt — Rimnicu-Vilcea, a lovit în stația Băbeni un căruț metalic în greutate de circa 200 kg, folosit pentru transportul bagajelor, care fusese așezat de un autor necunoscut pe linia curentă.

În consecință, s-a ordonat deplasarea unei echipe, formată din ofițeri de securitate și miliție (inclusiv lucrătorii postului de miliție Băbeni). Din primele cercetări a rezultat că fapta autorului a fost favorizată de neglijența personalului de serviciu al stației, care, contrar instrucțiunilor, a lăsat căruțul neasigurat pe peron, în timp de noapte. În aceste condiții, autorul nu a făcut altceva decât să împingă căruțul respectiv pe linia curentă. Consecințele actului său ar fi fost și mai grave, în cazul că prin stația Băbeni ar fi trecut la ora aceea un tren fără oprire. Din fericire nu s-au înregistrat pagube materiale și nici victime, tocmai datorită vitezei reduse a trenului la intrarea în stație, unde avea oprire, și observării din timp de către mecanic a obstacolului aflat pe linie. El a acționat sistemul de frinare fără a reuși să evite totuși coliziunea.

Situația de la fața locului a indicat că fapta a fost comisă cu intenție. S-au elaborat mai multe ipoteze și s-a fixat cercul de suspecți, folosindu-se intens rețeaua informativă, paralel cu o muncă complexă de investigație.

Datorită lipsei probelor materiale, identificarea autorului părea greoaie, considerându-se că va necesita un volum mare de muncă. Dar concluzia aceasta a fost infirmată curînd. Prin măsurile informativ-operative întreprinse, s-a obținut o informație din care rezulta că numiții Mănescu Dan și Nițu Ion — muncitori la o întreprindere din Băbeni —

ambii sub 18 ani, au fost văzuți în noaptea de 9/10 iulie 1975 pe peronul stației. Din verificările ulterioare a rezultat că cei doi tineri au lucrat în schimbul de noapte, pînă la orele 2,00. Prezența lor în stație era totuși suspectă, intrucît, în mod obișnuit, drumul lor spre casă nu era acesta. La cercetarea celor doi suspecți, sub control prin mijloace speciale, s-a ajuns în final la identificarea autorului, în persoana lui Mănescu Dan, administrîndu-se totodată probele necesare din care rezulta vinovăția incontestabilă a respectivului.

A rezultat în mod cert că fapta nu a fost comisă în scopuri dușmănoase, ci a fost un act necontrolat, neținîndu-se seama de consecințe. În baza prevederilor art. 210 C. pr. pen., actele de cercetare au fost înaintate Procuraturii județene Vilcea care în aceeași zi a emis mandat de arestare preventivă, iar ulterior l-a trimis în judecată pe inculpat, reținîndu-i în sarcină infracțiunea prevăzută de art. 276 alin 1 C. pen.

Instanța de judecată, ținînd cont și de „starea de necesitate” în care ne aflam la acea dată, l-a condamnat pe Mănescu Dan la 4 ani închisoare.

★

La 21 noiembrie 1975, autori necunoscuți au scos din pămînt stîlpul de beton al balizei avertizoare, plantat între podul de peste riul Luncavăț și halta Slăvitești, la km 268+920, și l-au așezat pe ambele fire ale căii ferate. La orele 20,00, în aceeași zi, am fost sesizați că trenul accelerat nr. 238 Sibiu-București a fost obligat să oprească pe linia curentă, ca urmare a obstacolului întilnit în cale.

Echipa de cercetare, formată din ofițeri de securitate și miliție, a stabilit la fața locului că fapta a fost comisă intenționat de cel puțin două persoane, care au scos din pămînt stîlpul de beton, l-au transportat și l-au așezat pe linia ferată. S-au emis mai multe ipoteze, care au fost verificate. Stabilirea cercului de suspecți, în acest caz, era dificilă, intrucît fapta s-a petrecut în perioada cînd pe poteca ce duce din halta Slăvitești în satul Marcea trecuseră un număr mare de persoane. S-a organizat culegerea de informații, în scopul definitivării cercului de suspecți.

Printre persoanele cu care s-a stat de vorbă a fost și numitul Căldăraru Ion, muncitor necalificat la T.C.H. Olt, care ne-a informat că a văzut cînd s-a oprit trenul dar nu știe ce s-a întîmplat. Mai înainte el îi observase venind din direcția podului C.F.R. de peste riul Luncavăț pe Purdă Mihail și Mărdășanu Constantin. S-a trecut la verificări. Purdă Mihail, în vîrstă de 17 ani, cunoscut cu comportare bună, nu se afla la domiciliu. Mărdășanu Constantin, în vîrstă de 14 ani, elev la Casa de copii minori din Turnu-Severin, de unde fugise, provine dintr-o familie destrămată și este cunoscut cu o comportare rea, predispus oricînd să comită fapte reprobabile. Fiînd găsit la domiciliu, a fost invitat într-un autoturism, unde s-a discutat cu el. Nu a recunoscut vreun amestec în infracțiunea de cale ferată. S-a hotărît ca minorul să mai rămînă în autoturism, pentru a se mai discuta cu el și pentru o eventuală confruntare cu Căldăraru Ion. Dar profitînd de o clipă de neatenție a celor care îl aveau în grijă, Mărdășanu a fugit din autoturism și a dispărut. S-a tras atunci concluzia că minorul ar putea să aibă o contribuție la fapta petrecută. S-au luat urgent măsuri de căutare a celor doi minori și de împiedicare a lor de a părăsi localitatea. La domiciliile respectivilor s-au efectuat posturi fixe

de observare. Minorul Mărdășanu Constantin a venit la domiciliu de unde a fost invitat, pentru o nouă ascultare. Până la urmă el a recunoscut că a fost complice cu Purdă Mihail la infracțiune. Purdă Mihail a fost reținut în Halta Slăvitești, de unde intenționa să ia trenul, pentru a merge la Rimnicu-Vilcea, unde lucra ca salariat la C.P.L. Purdă a recunoscut că a comis fapta împreună cu Mărdășanu Constantin cu intenția să oprească acceleratul, pentru ca Mărdășanu Constantin să se poată urca și să meargă la Turnu-Severin, la Casa de copii minori, de unde fugise. Cei doi au declarat că în momentul când locomotiva a lovit stilpul așezat pe linie și personalul trenului s-a alarmat, le-a fost teamă și au fugit.

Impotriva minorului Purdă Mihail s-a emis mandat de arestare preventivă și a fost trimis în judecată, iar minorul Mărdășanu Constantin a fost reinternat la Casa de copii minori din Turnu-Severin.

★

Un alt eveniment s-a petrecut în ziua de 24 ianuarie 1976, orele 21,40 la km 294 + 982, în următoarele condiții: Trenul-macara nr. 89, format din 9 vagoane, aparținând de triajul gării Caransebeș, a plecat din stația C.F.R. Dăești (unde executase montarea unui tablier de pod) spre Rimnicu-Vilcea și după circa 10 km brațul de calare a macaralei de 165 tone, din stînga-față, s-a deschis (rabatat) pe orizontală, depășind gabariul căii. În această situație, brațul respectiv a lovit diagonală și montanții podului metalic (tip „grindă cu zăbrele”), producîndu-i deformări pe toată lungimea de 42 m și făcîndu-l impropriu pentru circulație.

La fața locului, s-a deplasat imediat o echipă operativă, compusă din ofițeri de securitate și miliție, condusă de șeful Inspectoratului județean Vilcea.

Din primele relatări ale personalului trenului, a rezultat că brațul de calare, care s-a rabatat în timpul mersului, fusese ancorat de șasiul macaralei, prin fixarea urechilor și prinderea lor cu șurub de siguranță, așa cum era normal. Totodată, ceferiștii au relatat că în stația Dăești s-au prezentat la ei patru bărbați și o femeie, lucrători ai secției L. 3, rugîndu-i să-i ia cu trenul, dar că au fost refuzați. Ei și-au exprimat temerea că aceștia, în scop de război, au demontat șurubul de prindere și fixare a brațului de calare a macaralei.

S-au emis mai multe ipoteze, potrivit cărora fapta a fost comisă:

- în scop de sabotaj, de un element care cunoștea consecințele ce se vor produce;
- în scop de război, de către unul din cei cinci muncitori de la secția L. 3, care au fost refuzați de a fi luați cu trenul;
- de o altă persoană, pentru a se răzbuna pe șeful de tren;
- de unul din cei 8 deservenți ai trenului macara, în scop de război pe cei care aveau obligația de a fixa și asigura brațul de calare a macaralei;
- din neglijența celor ce au fixat brațul de calare a macaralei și care încearcă să-și ascundă vinovăția, indicînd ca autori ai evenimentului produs persoane necunoscute.

S-a ordonat:

1. Efectuarea cercetării la fața locului și a traseului.
2. Paza și conservarea urmelor identificate.

3. Contactarea surselor de informare; instruirea și dirijarea lor pe lângă cei suspecți.
4. Ascultarea separată a celor 8 membri deservenți ai trenului macara.
5. Deplasarea unor ofițeri în stația Dăești, pentru a efectua identificarea și ascultarea unor persoane ce pot da informații în legătură cu cazul.
6. Identificarea și ascultarea celor 5 salariați ai secției L. 3, care au solicitat să meargă cu trenul și au fost refuzați.
7. Ascultarea personalului de pe locomotivă și a agentului de siguranță.
8. Punerea sub controlul mijloacelor speciale a celor 8 deservenți și a altor persoane, identificate ca suspecte în acest caz.

Primele cercetări la fața locului (pe timp de noapte) nu au scos la iveală urme care să indice deschiderea brațului macaralei în timpul mersului. Ulterior, avîndu-se în vedere închiderea liniei, s-au reluat cercetările la lumina zilei. Cu acest prilej, sub podul avariat s-a descoperit urechea dublă a brațului de calare a macaralei, care a fost ruptă în timpul lovirii podului, iar în orificiile ei, care asigură fixarea, s-a găsit introdus șurubul de prindere cu piulița înfiletată pînă la refuz. Această piesă a constituit o probă materială, care s-a coroborat perfect cu datele obținute prin rețea, prin tehnică-operativă, cit și prin celelalte măsuri întreprinse, ducînd la elucidarea cauzelor și la identificarea vinovaților.

Cauza defacerii brațului de calare a macaralei în timpul mersului s-a datorat neexecutării corecte a operației de fixare de șasiul macaralei (bulonul de prindere nu a fost introdus și prin orificiul dispozitivului de fixare de pe lonjeronul macaralei, ci numai prin urechea dublă, montată pe brațul de calare). În această situație, datorită trepidațiilor din timpul mersului, urechea metalică s-a rupt și brațul a scăpat.

Cazul s-a soldat cu pagube materiale de circa un milion lei, cu intreruperea circulației (timp de 6 zile) între stațiile Rimnicu-Vilcea și Dăești (transportul de persoane efectuîndu-se prin transbordare), suspendarea traficului trenurilor de marfă și accelerate, pe ruta Piatra-Olt — Podul Olt.

Dosarul de cercetare a fost înaintat Procuraturii județene Vilcea, organ competent de a efectua urmărirea penală, conform prevederilor art. 209 alin. 3 din C. pr. pen., împotriva numiților Gherga Simion, Goloșie Ion și Grumăzescu Ion, pentru infracțiunea prevăzută în art. 273 alin. 2, combinat cu art. 277 alin. 1 din C. pen. Procuratura județeană Vilcea a dispus, în aceeași zi, arestarea preventivă a numiților Gherga Simion și Goloșie Ion, urmînd ca numitul Grumăzescu Ion să fie cercetat în stare de libertate.

În cazurile prezentate, cercetarea s-a efectuat cu maximum de operativitate, folosindu-se un complex întreg de măsuri. Totodată, din analiza acestor cazuri s-au desprins și unele lipsuri legate de organizarea muncii în sectorul feroviar, privind mai ales supravegherea informativă care, dacă ar fi fost realizată la nivelul cerințelor, ar fi dus la prevenirea evenimentelor.

Maior Gheorghe PAUN
Căpitan Marin IACOB

noi amănunte în cazul Guillaume

Despre cazul Guillaume, care cu două primăveri în urmă a făcut ca la Bonn un cancelar să demisioneze și care a captat totodată atenția aproape a întregii lumi, s-a mai scris. Dar mijloacele mass-media ale țărilor occidentale (în primul rând presa vest-germană) au continuat în tot cursul anului 1975 să relateze, să completeze, să interpreteze, să concluzioneze, să condamne, să apere ori să justifice o parte sau alta.

Spionul pe care însuși fostul cancelar Willy Brandt îl aprecia la 26 aprilie 1974, în Bundestag, drept „agent inteligent și versatil”, a fost caracterizat și de alte persoane cu care a intrat în contact: „L-am cunoscut ca pe un om foarte cumsecade, muncitor... cu adevărat un băiat grozav” (Wilhelm Hoffmann, proprietarul clădirii din Frankfurt, unde Günther a lucrat în primii ani după trecerea în R.F. Germania). „De la început chiar și-a rezolvat problemele în mod excepțional... Mereu era dispus să-și asume sarcini, fără a lăsa impresia că ar dori să fie cumva recompensat pentru asta” (Wiedemann Willi, activist de partid la organizația P.S.D. din Frankfurt). „Se afla în colțul cel mai de dreapta din partid și era consecvent... Era o fire veselă, fără probleme, mereu știa câte un banc nou și ar fi putut distra singur o întreagă societate” (Nitzling Erick, radical de stînga, conducătorul tinerilor social-democrați din Hessen-Sud). „Se adapta mereu și peste tot ca un cameleon, încerca să devină pur și simplu indispensabil” (Horst Ausschill, președintele grupului liber-profesioniștilor din P.S.D. și casier al regiunii Hessen-Sud). „Era un om inteligent, ager, sociabil și de încredere” (Leber Georg, candidat victorios

al P.S.D. în circumscripția electorală în prezent ministrul apărării R.F.G.). „Așa serviabil! În timpul ultimei campanii electorale a oprit trenul cancelarului în plin cîmp, ca eu să pot coborî unde aveam nevoie” (Friederich Novotny, redactor al postului de televiziune A.R.D.). „Biroul său se distingea prin lipsa hîrtilor, masa lui de lucru era mereu goală. Este aproape imposibil să găsești ceva scris de mîna lui. Telefona mult, alerga de colo-colo, vorbea cu tot felul de oameni, ...dar pentru o discuție de societate cu el îți lipsea subiectul. Avea prea puțină substanță. Tot ce spunea suna ca ceva studiat, învățat, nici o idee proprie. Era de nivelul spiritual al unui plutonier de companie” (dr. Klaus Seeman, președintele Consiliului de personal al Cancelariei). „Era un tînăr șarmant, cu o mare putere de atracție. Făcea doar cu ochiul și -fetele erau pe jos-” (Susanne Boritzki Holler, fosta lui prietenă). „Era foarte deschis și amuzant” (Marie-Luise Müller, secretara lui Egon Bahr, secretar de stat și prieten cu Brandt). „Umbra lui Willy!” (caracterizare colectivă din rîndul celor din Cancelarie).

Afirmațiile de mai sus, deși contradictorii pe alocuri, spun totuși suficient în legătură cu pregătirea, instruirea, dirijarea și modul de comportare și acțiune ale lui Günther Guillaume.

Dar să urmărim momente biografice mai caracteristice și interpretări, prezentate de Hermann Schreiber și Gerhard Mauz în revista „Der Spiegel”, de Manfred Geist, în ziarul „Die Welt”, de Hans Schueller, în publicația „Die Zeit”, precum și de Wibke

Bruhns și alții, în periodicul „Stern”, în cursul anului trecut.

Günther Karl Hein Guillaume s-a născut la 1 februarie 1927 la Berlin. După absolvirea școlii primare a lucrat la Editura de presă „Atlantik” din capitala germană ca fotograf, urmînd și școala profesională de industrie grafică. În timpul războiului a fost într-o tabără de pregătire militară a tineretului, a efectuat muncă obligatorie, apoi a fost luat în armată, ajungînd la 18 ani, în mai 1945, prizonier la englezi.

Întors din scurta perioadă de prizonierat, Günther Guillaume ajunge angajat al fostului său coleg de bancă, Hans-Dietrich Sallein, care deschisese o agenție de reclame și fotografii în sectorul sovietic din Berlin, „firma” ocupîndu-se și cu confecționarea de păpuși. În aprilie 1947, amîndoi se mută în sectorul francez din Berlin, unde se îndeletnicesc și cu fotografiieri subacvatică, peregrinînd, în acest sens, și în sectorul britanic, după echipament de scafandri. Emisiunea în limba germană a studioului american de radio R.I.A.S., din Berlin, a relatat la vremea respectivă în legătură cu preocupările celor doi. Ulterior, ei se instalează în sectorul american din Berlin.

După un timp, Guillaume se înapoiază acasă, la părinți, iar Sallein intră în „mișcarea cetățenilor internaționali”, atrăgîndu-l în această acțiune, pentru scurt timp, și pe prietenul său...

În 1950, Guillaume intră, prin intermediul „Asociației de prietenie sovieto-germană” la Editura „Volk und Wissen” (Poporul și știința) și în „Uniunea sindicatelor liber germane”.

În același an, la 12 mai, se căsătorește cu Christel Margarete Ingeborg Boom, stabilindu-și locuința lângă Berlin, la Leihnitz. Dar 1950 este și anul apariției numelui său în cartoteca „Organizației Gehlen”, cu o ortografie încă neclară („Guilome”) și cu mențiunea că activează la „Asociația de prietenie sovieto-germană” din Berlin, unde angajează secretare.

În 1951 și respectiv în 1954 la B.N.D. apar și alte adnotări în fișa lui Guillaume, odată cu deplasările sale în R.F.G. Se scria despre el că este probabil ziarist la sus-

menționata editură și că e trimis în Vest pentru a vizita edituri și tipografii, cu scopul de a le influența în sens comunist. La rîndul său, șeful poliției vest-berlineze, Stumm, era informat cu aceste date.

În noiembrie 1955 „Comisia de anchetă a juriștilor liberi” cunoștea despre Guillaume, în afara unor date de stare civilă, că absentează nemotivat de la serviciu, că urmează să fie trimis la un curs (fapt, spre deosebire de altele, ținut secret), că sursa care informa presupunea că acesta ar fi pregătit pentru activitate în Vest și că și-a părăsit deja, definitiv, serviciul. În iulie 1956, aceeași comisie cunoștea că Guillaume ar fi fugit în Vest. Aceste informații au fost transmise și poliției vest-berlineze, care a considerat că ar fi necesare măsuri în cadrul supravegherii refugiaților, dar pînă la urmă clasează dosarul, fără a informa organul de contraspionaj („Departamentul federal” sau „Serviciul local pentru apărarea Constituției”).

La 4 mai 1956, soții Guillaume își întocmesc formele de mutare de la biroul evidența populației din Leihnitz, cu scopul de a se stabili la Leipzig. Dar, în realitate, la 13 mai, ei trec în Occident prin Hohenneuhof, îndreptîndu-se spre Frankfurt, la Erna Boom, mama lui Christel. La rîndul ei, Erna Boom se înregistrează la biroul evidența populației din Frankfurt abia la 16 mai 1956. Deoarece aceasta avea cetățenie olandeză, era considerată repatriată ceea ce a scutit-o de obligația de a se mai înregistra ca refugiată și de a trece prin lagăr.

Guillaume se înregistrează la 1 iulie. Peste două zile, Erna Boom avea să expedieze o scrisoare conducerii lagărului din Giessen, menționînd că în plic s-ar afla o cerere pentru obținerea aprobării de stabilire în R.F.G. a fiicei și ginerelui ei. Dar plicul nu conținea „cererea anexală”, aceasta avea să sosească abia după două luni.

În septembrie 1956, soții Guillaume depun cererea de imigrare. Așadar, scrisoarea din iulie a Ernei Boom era o încercare a vigilanței organelor de stat vest-germane pe care familia Guillaume a trecut-o cu

bine, dar nu și poliția. Günther motiva întârzierea cererii prin faptul că el, soțul Guillaume, ar fi primit abia atunci actele de identitate și nu au dorit să-și dezvăluie prea devreme identitatea și proveniența est-germană. După câteva luni ei primesc a probarea de a se stabili definitiv în R.F.G.

La 15 august 1956, soții Guillaume deschid un birou de copiat, apoi de multiplicat și fotocopiat acte, iar la 5 noiembrie, Günther se angajează la un birou de construcții din Frankfurt. Ulterior, în perioada martie-mai 1957, el lucrează la Editura „Finken” din Oberursel, apoi se ocupă de magazinul soacrei lui.

În 1957 Christel Margarete și Günther intră în P.S.D. După un timp, doamna Guillaume devine chiar secretara președintelui organizației de partid din regiunea Hessen-Sud, Willy Birkelbach, viitorul secretar de stat.

Despre Christel, Willi Wiedemann (atunci director comercial al regiunii Hessen-Sud al P.S.D.) își amintește că era „o femeie excepțională, cu o capacitate de înțelegere grozavă”, în timp ce pe Günther îl vedea „mai mult ca o apariție secundară”... rolul hotărâtor avându-l soția sa. Aceste roluri aveau să și le păstreze soții Guillaume pe tot parcursul activității lor.

Caracterizări asemănătoare face și Horst Auschill (președintele grupului liber-profesioniștilor din P.S.D. și casier al regiunii Hessen-Sud). Acesta remarcă pe Christel ca „foarte ordonată, cu capacități intelectuale superioare poziției pe care o ocupă”, iar pe Günther ca „mic-burghez tipic, care stătea mereu în umbra soției sale”.

Intrucât, în anumite situații, în special la intrarea în P.S.D., noii membri care veneau din R.D.G. trebuiau înregistrați în cartoteca „Biroului Est”, Guillaume nu a mai menționat proveniența sa. Iată de ce Erick Nitzling (atunci șef al tinerilor P.S.D.-iști din regiunea Hessen-Sud, acum deputat în parlamentul landului) spunea: „Noi l-am considerat mereu ca fiind din Berlinul de Vest... Vorbea dialectul berlinez...”.

În perioada 1957—1961, Guillaume efectuează diverse munci de partid: difuzează

manifeste, lipește afișe etc. În noiembrie 1961 este ales adjunct al conducătorului de district, apoi, în 1964, ajunge secretar al organizației suburbiei. În această funcție îl ajută pe Ingeborg Sieberg să se angajeze ca funcționară la secția presă a regiunii de partid Hessen-Sud. În septembrie 1965 ea și soțul ei sunt arestați pentru activitate informativă în favoarea Estului. Guillaume, deși audiat, nu e suspicios, cu toate că a luat copilul acestora în grija familiei lui, gestul fiind considerat doar umanitar.

Dar eventuale suspiciuni aveau să fie contrabalansate de radicalismul de dreapta al lui Guillaume. Așa, de exemplu, el l-a înfruntat în conducerea de partid pe Erick Nitzling, pentru că acesta a întreprins o călătorie particulară în Berlinul de Est și n-a raportat P.S.D.

În 1966, câțiva activiști ai P.S.D. din Hessen au efectuat o excursie în Berlin. Acolo l-a întâlnit prima dată Guillaume pe Willy Brandt, pe atunci primar al Berlinului occidental. Tot atunci unii dintre ei, inclusiv Günther, au trecut în sectorul răsăritean, urmînd a reveni împreună înapoi. Dar Guillaume a întârziat, motivînd că autoritățile est-berlineze au avut obiecții asupra actelor sale, întrebîndu-l de ce sînt emise la Frankfurt, dacă el este vest-berlinez. Astfel că suspiciunea a fost înlăturată.

La sfîrșitul aceluiași an au început pregătirile pentru alegerile din P.S.D. O prevedere organizatorică stipula ca organizarea campaniei electorale să revină secretarilor de partid în circumscripțiile unde locuiau. Asta însemna ca Guillaume să-i organizeze campania lui Hans Matthöfer, activist de stînga (azi ministrul cercetării științifice), care nu-l agrea. Ca urmare, Guillaume și-a schimbat locuința din Nordend în Sindlingen, unde candida Georg Leber, activist de dreapta, catolic, fost ministru al transporturilor în cabinetul Kiessinger. Ulterior, Guillaume reușește să ocupe postul de responsabil comercial al fracțiunii P.S.D. din primăria Frankfurt, iar în 1968 ajunge deputat municipal (ca secretar primea 2000 DM lunar, ca responsabil comercial 400 DM, iar ca deputat încă 250 DM). Între timp și

Christel este promovată la Cancelaria guvernului de land, din Wiesbaden.

Alegerile din toamna anului 1969 aveau să dea câștig lui Georg Leber, ca urmare a unei propagande electorale reușite, efectuate de Guillaume. Leber i l-a recomandat pe acesta dr. Herbert Ehrenberg, șef al Secției politica economică și financiară din Cancelarie, care, la rîndul său, i l-a prezentat lui Horst Emke, noul ministru al Cancelariei, pentru postul de referent adjunct la Serviciul relații cu ministerele, sindicatele și organizațiile muncitorești, unde în ianuarie 1970 Guillaume își începe activitatea cu 2650 DM lunar.

Noului angajat i se cere să completeze niște formulare de angajare dar nu și autobiografia. În decembrie 1969 consilierul pentru probleme de personal nu-și dă acordul cu angajarea lui „intrucît nu ar avea pregătirea de specialitate, fiind doar activist de partid”.

Declanșîndu-se „verificarea de securitate”, Cancelaria cere dosarul Guillaume de la lagărul de refugiați din Giessen. Se cere astfel verificări la serviciul de securitate din Bonn, la B.N.D. și la Departamentul federal pentru apărarea Constituției din Köln.

Dosarul sosit din lagăr și confruntat cu datele completate de Guillaume nu ridică probleme; de la Köln se comunică: „În evidențele noastre nu apare numele soților Guillaume”.

Securitatea din Bonn s-a adresat polițiilor din Frankfurt și Wiesbaden, de unde n-a primit nimic, de asemenea, poliției din Berlinul de vest, care a comunicat date din dosarul clasat în 1956 cum că „Comisia de anchetă a juriștilor liberi” le-a transmis, în 1955, că Günther Guillaume ar fi suspect de activitate informativă în R.F.G. și Berlinul occidental, iar prin iulie 1956 ar fi fugit în Germania de vest. Se menționa însă că ar putea fi și confuzie de persoane.

De la B.N.D., Centrala Pullach comunică, tot în decembrie 1969, că în evidențele lor apare, prin aprilie 1954, un Günther Guillaume, născut în 1927, care din însărcinarea Editurii „Volk und Wissen” a vizitat R.F.G., stabilind contacte cu edituri și tipografii vest-germane, pentru a le influen-

ța în favoarea Estului. Ulterior, B.N.D. a menționat că „sursa e sigură și verificată”.

Schlichter, însărcinatul cu probleme de securitate din Cancelarie, a dorit să clarifice dacă datele din evidența B.N.D. sînt independente de cele de la „Comisia de anchetă a juriștilor liberi”. Generalul Wessel, președintele B.N.D., la cererea ministrului Emke, propune să fie întrebare Guillaume dacă afirmația corespunde, sugerînd însă totodată excluderea lui din Cancelarie. La 7 ianuarie 1970 are loc discuția dintre Emke, Ehrenberg și Schlichter, pe de o parte, și Guillaume, pe de alta. Ultimul face impresia de siguranță și calm. După plecarea lui Guillaume, cei trei concluzionează că nu e nimic grav.

La 26 ianuarie 1970 și Departamentul federal pentru apărarea Constituției comunică: nu sînt motive pentru a-l împiedica pe Guillaume să lucreze cu documente din categoria „secret”. Se mai precizează că din discuțiile purtate cu persoanele indicate de cel în cauză nu au apărut indicii că Guillaume ar desființa activitate informativă, totuși, se atrăgea atenția că ar putea fi expus contactării de către servicii secrete estice, dacă va vizita țările socialiste, sugerîndu-se să i se ceară o declarație scrisă că renunță la vizite în Est (unde trăia mama lui). Dar nu i s-a cerut de către Cancelarie o asemenea declarație.

Georg Leber îi scrie direct lui Emke, pentru a-l sprijini pe Guillaume. Ca urmare, acesta intră la începutul anului 1970 în reședința guvernului federal, palatul Schaumburg, să-și înceapă serviciul, într-un birou de 13 m², deasupra cancelarului.

În iulie, același an, se cere aprobarea pentru a i se încredința documente „strict-secrete”, pe care o primește în septembrie. Între timp, în august, devine referent (în decembrie 1970 salariul său ajunge la 3308 DM).

Tot atunci ajunge și Christel la Bonn, la Casa de oaspeți a reprezentanței landului Hessen.

La mijlocul anului 1972, Guillaume primește sarcina de a ține legătura Cancelariei cu P.S.D., în problemele ce-l privesc pe cancelar ca șef al partidului și deputat în

Bundestag. În noiembrie 1972 e numit oficial în acest post (de la 1 ianuarie 1973 avea salariu 4399 DM).

În prima jumătate a anului 1973 devine unul din cei trei referenți personali ai cancelarului. El se ocupă de contactele cu P.S.D., cu organizațiile de masă și biserica, cu alte partide politice și sindicatele. Devine și șeful grupei sindicale a funcționarilor din Cămară.

În această perioadă, Guillaume o cunoaște pe Marie-Louise Müller (secretara lui Egon Bahr) cu care stabilește o legătură amoroasă și pe care o ajută uneori noaptea târziu să lucreze la birou.

Treptat, Willy Brandt îl cunoaște mai bine pe Guillaume, care devine insoțitorul permanent al cancelarului, în timpul sau în afara serviciului, la palat sau acasă.

Dar în februarie 1973, Guillaume este audiat ca martor în al doilea proces de spionaj. Este vorba de faptul că în septembrie 1972 Wilhelm Gronau de la Centrala sindicatelor din Düsseldorf, agent est-german, s-a întâlnit cu ofițerul de informații din R.D.G., Kuhnert. La întâlnire, amândoi au fost arestați. Pe o foaie de-a lui Kuhnert s-a găsit și numele Guillaume. Günther a declarat că a trebuit să ia legătura cu Gronau pentru a lua date necesare cancelarului în legătură cu o manifestație sindicală est-berlineză, întrucât Brandt urma să participe în 1972 la un asemenea miting în Berlinul de vest. Și iar a scăpat...

A treia oară, era prin martie 1973, în timpul cercetărilor la Departamentul federal pentru apărarea Constituției, în cazul unui ziarist (Gersdorf, proprietar al unei agenții de presă din Frankfurt), un martor declară că acesta este prieten cu Guillaume.

Doi ofițeri de contraspionaj, discutând la birou despre legătura dintre numele Guillaume și cele trei cazuri de spionaj cunoscute lor, ajung la concluzia că acesta ar putea fi identic cu „G” sau „Georg”, despre care unul dintre interlocutori deținea informația că la sfârșitul deceniului cinci și începutul deceniului șase lucra ca agent al R.D.G., primind sarcini pe calea undelor scurte (canalul A-3) să culeagă și să furni-

zeze informații, despre P.S.D. și altele. Astfel, descifrarea unei transmisii radio, făcută cu ani în urmă, cerea: „Acordă atenție problemelor SAAR-ului și amnistiei. Prezintă importanță conferința N.A.T.O. și debaterile în probleme nucleare. Așteptăți urgent raport privind situația în prima chipă” (guvernul federal vest-german, n.n.).

La o analiză mai profundă, bănuiala se dovedește întemeiată și are ca urmare punerea în urmărire a lui Guillaume.

Așadar, spre sfârșitul lui mai, Nollau, șeful contraspionajului vest-german, primește de la subordonați un raport în care se legau informațiile și datele de la B.N.D. „Comisia de anchetă a juriștilor liberi”, cele trei cazuri de spionaj... Nollau îl informează pe ministrul de interne, Genscher (azi vice-cancelar și ministru de externe) care, la rîndul său, raportează cancelarului la începutul lunii iunie. Atunci cancelarul i-a conștientat lui Wilke că ar fi o suspiciune dar i-a spus să nu se manifeste ca atare. Așadar, Guillaume l-a însoțit în continuare pe cancelar în Norvegia, în Schleswig-Holstein, în Saxonia Inferioară.

Restul activităților lui și a arestării sunt cunoscute din materialul publicat de noi în nr. 3/1974.

★

Din punct de vedere profesional, se impun a fi remarcate unele carențe și realități privind selecționarea, identificarea și urmărirea lui Guillaume.

În primul rînd, informația cea mai veche și la care s-a revenit după cîtiva ani pentru clarificarea cazului, este cea aflată în posesia „Comisiei de anchetă a juriștilor liberi”, prin care Günther Guillaume era semnalat că ar fi pregătit pentru activitate în Vest și chiar că a fugit în Germania Federală.

Prima greșală a fost clasarea dosarului de către poliția vest-berlineză, în loc să fie luate măsuri de supraveghere informativă generală, în cadrul refugiaților, și să fie transmisă informația și altor organe ale poliției vest-germane și contraspionajului.

Poliția vest-berlineză a greșit încă de la început cînd n-a făcut un lucru elementar: să comunice numele Guillaume și informația cu privire la el lagărelor de refugiați existente atunci: Giessen, Ulzen și Marienwalde, pentru ca acestea să poată urmări apariția persoanei în cauză.

Considerăm, de asemenea, că organele de stat vest-germane au fost trimise pe „locul doi” de ingenuitatea Guillaume, în jocul cu înregistrarea lui și a soției. Ei s-au folosit foarte bine de originea olandeză a Ernei Boom, care nu trebuia să se înregistreze ca refugiată, fiind considerată repatriată. Ideea de a se întreprinde verificări numai pentru clarificarea primei neclarități s-a dovedit din nou dăunătoare, odată ce organele de stat vest-germane s-au oprit cu cercetările cînd au aflat că soții Guillaume au o rudă apropiată în R.F.G. fără a o verifica și pe aceasta, ceea ce ar fi dus la constatarea că și ea a sosit în Germania occidentală odată cu ei. „Testarea” poliției și serviciilor secrete vest-germane cu „cererea anexată” a Ernei Boom, dar care lipsea cu desăvîrșire, a adus foloase spionului și daune contraspionajului.

Cancelaria n-a ținut seama de sugestia șefului spionajului vest-german de a nu i se permite lui Guillaume să lucreze acolo, iar „cunoașterea personală” a fost în detrimentul autorităților și în favoarea spionului.

Nu s-a ținut seama nici de mențiunea contraspionajului că Guillaume ar putea fi expus contactărilor spionajului advers, dacă va face deplasări în Est, sens în care indica să i se ceară o declarație scrisă de renunțare la asemenea călătorii.

Nu s-a acordat atenția cuvenită faptului că numele Guillaume a apărut în procesele de spionaj Sieberg și Gronau-Kuhnert, de abia la al treilea caz, Gersdorf, s-au făcut legăturile cu ele și totodată cu informațiile și datele de la B.N.D. și „Comisia de anchetă a juriștilor liberi”, precum și cu „G”-ul de pe calea undelor.

În concluzie, organele de stat vest-germane n-au lucrat și cooperat la nivel optim. Faptul că Guillaume n-a fost cunoscut

complet a făcut ca revista „Stern” să publice că la percheziția locuinței acestuia, ofițerilor respectivi le era teamă de... materiale explozive, iar ulterior, la grupa de securitate Bonn, anchetatorul n-a putut scoate de la el, o perioadă de timp, decît că ofițerul său de legătură din Ministerul Securității Statului al R.D.G. se numea „Helmut”.

În ceea ce privește Guillaume, acesta, de la început, a procedat, credem, bine. Conspirarea infiltrării lui în R.F.G. a început prin chibzuirea schimbării domiciliului din Leihnitz la Leipzig, pentru ca urma să i se piardă... în Vest.

Întregul lui comportament, așa cum a fost caracterizat de cei ce l-au cunoscut, arată că a fost bine pregătit și instruit. El n-a căzut, după părerea noastră, datorită propriilor greșeli, ci din cauza altora. La aceasta au contribuit și informațiile importante obținute din R.D.G. de un serviciu de spionaj aliat R.F.G., precum și (pînă la urmă) a activității organelor de stat vest-germane.

Guillaume a făcut mult pentru ca în duelul informativ R.D.G. să ocupe, în perioadă respectivă, primul loc față de R.F.G.

O recunoaște reporterul Hermann Schreiber cînd arată: „Cei care l-au cunoscut în perioada cînd lucra la Cămară... trebuie, în orice caz, să admită posibilitatea că devotamentul pentru Willy Brandt și P.S.D. era mai mult decît o manevră de inducere în eroare; era de fapt expresia unei a doua loialități, care era, poate, mai puternică decît prima, loialitatea agentului față de șefii săi”.

Despre această loialitate însuși Guillaume mărturisea, din închisoarea Köln-Ossendorf, într-o scrisoare: „Este, desigur, greu să le dovedesc celor care se simt înșelați de mine că eu nu am fost niciodată omul lor, că eram mereu de partea cealaltă și de acolo îmi primeam sarcinile”.

Colonel Aristotel STAMATOIU
Căpitan Sorin-Ioan BOLDEA

CE TREBUIE SĂ CUPRINDĂ UN REFERAT DE TERMINARE A CERCETĂRII PENALE

— colonel Gheorghe VASILE —

Referatul de terminare a cercetării penale este un act procedural în care organul competent consemnează rezultatul cercetării efectuate atunci când ajunge la concluzia că probele necesare și legal administrate sînt suficiente pentru fundamentarea propunerilor pe care le face procurorului pentru a dispune, după caz :

— punerea în mișcare a acțiunii penale și trimiterea în judecată, dacă urmărirea a fost efectuată fără punerea în mișcare a acțiunii penale ;

— trimiterea în judecată, dacă urmărirea a fost efectuată cu acțiunea penală pusă în mișcare ;

— clasarea, scoaterea de sub urmărire sau încetarea urmăririi penale în cazurile prevăzute în art. 11 pct. 1 lit. a, combinat cu art. 10 lit. a-j C. pr. pen. ori suspendarea urmăririi penale, atunci cînd se constată, printr-o expertiză medicală, că vreun participant suferă de o boală gravă, care îl împiedică să ia parte la procesul penal (art. 256, 262, 239 C. pr. pen.).

Deși normele care îl reglementează sînt așezate în Codul de procedură penală, partea specială, titlul I, capitolul IV, secțiunea a VII-a intitulată „Terminarea urmăririi penale”, trebuie reținut că referatul de terminare a cercetării penale nu marchează epuizarea primei faze a procesului penal, ci numai sfîrșitul activității de cercetare penală desfășurată de organul competent în cauza cu care a fost investit.

În cazul efectuării urmăririi cu punerea în mișcare a acțiunii penale,

referatul încheiat de organul de cercetare penală trebuie să cuprindă datele prevăzute în art. 259—260 C. pr. pen. Dacă urmărirea se efectuează fără punerea în mișcare a acțiunii penale, „referatul va cuprinde în mod corespunzător mențiunile prevăzute în art. 259—260 C. pr. pen.” (art. 256 partea finală C. pr. pen.).

Din prevederile art. 259 raportate la art. 256 partea finală C. pr. pen. rezultă că referatul întocmit de organul de cercetare penală trebuie să se limiteze la :

a) Fapta care a format obiectul punerii în mișcare a acțiunii penale sau al începerii urmăririi penale (după cum în cursul cercetării efectuate a fost pusă sau nu în mișcare acțiunea penală)

Ca atare, dacă după punerea în mișcare a acțiunii penale au fost descoperite fapte noi, ele nu pot fi cuprinse în referatul de terminare a cercetării. Mai bine zis, în asemenea cazuri, cercetarea penală poate fi considerată ca terminată numai după epuizarea procedurii extinderii cercetărilor prevăzute de art. 238 C. pr. pen., precum și a cercetării acestor fapte în conformitate cu dispozițiile ce reglementează efectuarea urmăririi cu punerea în mișcare a acțiunii penale.

Aplicarea corespunzătoare a dispozițiilor art. 259 alin. 1 C. pr. pen., la situația descoperirii unor noi fapte în timpul desfășurării cercetării fără punerea în mișcare a acțiunii penale, relevă necesitatea începerii și desfășurării urmăririi penale și cu privire la aceste fapte noi, pentru a le putea include în referat. Cu alte cuvinte, dacă pentru faptele noi nu s-ar începe urmărirea penală, ar însemna ca, potrivit dispozițiilor art. 259 alin. 1, raportate la art. 256 partea finală C. pr. pen., referatul să se limiteze la faptele pentru care s-a început urmărirea.

În sprijinul tezei că urmărirea penală trebuie să fie începută și pentru faptele infracționale descoperite în cursul desfășurării urmăririi penale, invocăm următoarele îndrumări date de Procuratura Generală a R.S.R. : „Nu este exclusă posibilitatea de a se efectua acte premergătoare după ce urmărirea a fost începută, dar pentru alte fapte decît cele pentru care organul de urmărire penală a fost inițial sesizat (de exemplu, urmărirea se efectuează pentru furt, dar ulterior se descoperă împrejurări din care ar rezulta că făptuitorul a mai săvîrșit și o delapidare, fapt pentru

care, în vederea începerii urmăririi penale, se pot efectua acte premergătoare)¹.

Inadmisibilitatea trimiterii în judecată pentru fapte care n-au făcut obiectul începerii urmăririi penale a fost subliniată de Procuratura Generală a R.S.R. în următoarea îndrumare: „Cu privire la chestiunea de a ști dacă poate constitui motiv de restituire a dosarului la organul de cercetare, faptul că acest organ a făcut cercetări și a propus sesizarea instanței prin rechizitoriu, deși în prealabil n-a dispus prin rezoluție începerea urmăririi penale, se precizează că dispozițiile art. 228 C. pr. pen., privind începerea urmăririi penale, sînt imperative. Actele îndeplinite înainte de începerea urmăririi penale trebuie considerate ca acte premergătoare. În consecință, dacă într-o cauză organul de cercetare n-a dispus începerea urmăririi penale, procurorul care supraveghează urmărirea va restitui cauza în vederea începerii și efectuării urmăririi potrivit legii.”²

Față de cele arătate, obiecția care s-ar aduce, în sensul că opinia exprimată ar reprezenta o interpretare restrictivă, formalistă, a dispozițiilor art. 259 alin. 1, raportate la art. 256 partea finală C. pr. pen., se situează *de plano* în afara legii și contravine principiului potrivit căruia orice proces, indiferent de fază, trebuie să se desfășoare în limitele litigiului cu care organul judiciar a fost investit (în limine litis), principiu formulat de multă vreme și admis în toate legislațiile procedurale moderne.

Nararea faptelor trebuie să se facă în mod complet, adică să rezulte că sînt întrunite toate elementele constitutive ale infracțiunilor pentru care s-a început urmărirea penală ori a fost pusă în mișcare acțiunea penală, iar forma de exprimare să fie concisă, precisă și clară. Lipsa de concizie, care se manifestă frecvent în referatele de terminare a cercetărilor în cauzele de subminare a economiei naționale, influențează în mod negativ atât asupra clarității, cât și a preciziei faptelor, în sensul că, după o lectură de 20—40 pagini, cititorul nu rămîne cu o imagine bine conturată a existenței fiecărui element constitutiv al acestei infracțiuni.

b) Persoana învinuitului sau inculpatului

Prin *învinuit* se înțelege persoana împotriva căreia se efectuează urmărirea penală (art. 229 C. pr. pen.). Am arătat mai înainte că o urmărire penală se efectuează legal numai dacă s-a dispus începerea ei (fie numai *in rem*, fie *in rem* și *in personam*), în conformitate cu dispozițiile art. 228 C. pr. pen.

¹ Colonel Vasile Gheorghe, locotenent-colonel Dumitru Marinescu, locotenent-colonel George Adam — Soluții date în practica judiciară unor probleme de drept penal și procesual penal care interesează activitatea organelor Ministerului de Interne, Serviciul cultural, presă și editorial, 1975, pag. 139 (soluția nr. 300).

² Ibidem, pag. 151 (soluția nr. 331).

Constatînd că introducerea în cauză a celor identificați ca autori, complici sau instigatori după începerea urmăririi penale se face în mod diferit, în sensul că „unele organe de cercetare penală au dispus începerea urmăririi penale prin rezoluții puse pe declarațiile învinuiților, inculpaților sau martorilor, din conținutul cărora rezultă activitatea infracțională a celor arătați; alte organe de cercetare penală, considerînd că declarațiile nu echivalează cu denunțul, au rezolvat problema prin procesul-verbal încheiat în baza art. 228 alin. 3 C. pr. pen. și, în sfîrșit, unele organe de cercetare penală au rezolvat problema prin efectuarea cercetării numai în baza actului de începere a urmăririi penale, fără a mai întocmi vreun act care să confere celor cercetați calitatea de învinuiți”³ Procuratura Generală a R.S.R., prin îndrumările reproduse în lucrarea citată, a statuat că ultima soluție dată problemei este cea legală. Ne însușim acest punct de vedere cu precizarea că el este valabil numai pentru cazurile în care urmărirea penală a fost începută *in rem* sau *in rem* și *in personam*. În cazurile în care au fost descoperite fapte noi, pentru care nu s-a început urmărirea penală, este necesar ca aceasta să fie începută în conformitate cu dispozițiile art. 228 C. pr. pen.

Inculpat fiind numai persoana împotriva căreia a fost pusă în mișcare acțiunea penală (art. 23 C. pr. pen.), rezultă că persoanele nou implicate în săvîrșirea aceleiași fapte, care nu au această calitate, nu pot fi cuprinse în referatul de terminare a cercetării penale pînă cînd nu operează extinderea prevăzută în art. 238 C. pr. pen.

Cu ocazia narării faptei reținute în sarcina învinuitului sau inculpatului trebuie să se indice și probele administrate (art. 259 alin. 2, raportat la art. 256 partea finală și art. 62 C. pr. pen.).

Potrivit unei îndrumări dată de Procuratura Generală a R.S.R., în referatul de terminare a cercetărilor trebuie să fie menționate și „Imprejurările că inculpatul (învinuitul, n.n.) este dispărut, nu locuiește în țară sau se sustrage de la chemarea înaintea organului de cercetare penală”⁴, împrejurări consemnate în procesele-verbale de constatare aflate la dosarul cauzei.

c) Ultima încadrare juridică a faptei (aceea care a fost comunicată învinuitului sau inculpatului)

„Orice altă încadrare juridică ar urma să se dea în referat implică obligația prealabilă a organului de urmărire să procedeze la o nouă prezentare a materialului”⁵ (art. 253 C. pr. pen.).

³ Ibidem, pag. 142 (soluțiile nr. 308, 309).

⁴ Ibidem, pag. 146 (soluția nr. 322).

⁵ N. Volonciu, Drept procesual penal, Editura didactică și pedagogică, București, 1972, pag. 285.

Prin încadrarea juridică se înțelege operația de stabilire și enunțare în referat atât a normei penale ce incriminează fapta reținută în sarcina învinutului sau inculpatului, cât și a celorlalte norme penale care își găsesc aplicarea în cauza cercetată.

Atunci când urmărirea penală privește mai multe fapte ori mai mulți învinuți sau inculpați, referatul de terminare a cercetării penale trebuie să cuprindă mențiunile arătate mai înainte cu privire la toate faptele și la toți inculpații, și când este cazul trebuie să se arate pentru care fapte ori făptuitori s-a încetat urmărirea, s-a dispus scoaterea de sub urmărire ori s-a suspendat urmărirea penală (art. 259 alin. 3, raportat la art. 256 partea finală C. pr. pen.).

În afara celor arătate, prin art. 260 C. pr. pen. se instituie obligația ca în referatul de terminare a cercetărilor să fie incluse și date suplimentare privitoare la :

- mijloacele materiale de probă și măsurile luate referitor la ele în cursul cercetării penale, precum și la locul unde se află ;
- măsurile asigurătorii privind reparațiile civile sau executarea pedepsei amenzii ori a confiscării averii, luate în cursul cercetării penale ;
- cheltuielile judiciare.

Este necesar ca prezentarea acestor date suplimentare să fie făcută într-o formă concisă, precisă și clară.

Lipsa din referat a unor mențiuni prevăzute în art. 259 și 260 C. pr. pen. nu constituie un temei de restituire a cauzei pentru refacerea referatului. Cu ocazia soluționării, procurorul trebuie să complinească omisiunile din referat. Subliniem însă că această complinire este posibilă numai dacă organul de cercetare a efectuat toate actele de cercetare penală pe care să se poată întemeia.

„Când omisiunile din referat sînt urmarea neefectuării unor acte de cercetare penală, procurorul va proceda potrivit art. 265 și 266 C. pr. pen.”⁶, adică va dispune restituirea cauzei sau trimiterea la alt organ de urmărire penală.

⁶ Colonel Vasile Gheorghe, locotenent-colonel Dumitru Marinescu, locotenent-colonel George Adam — Soluții date în practica judiciară unor probleme de drept penal și procesual penal care interesează activitatea organelor Ministerului de Interne, Serviciul cultural, presă și editorial, pag. 148 (soluția nr. 325).

Puncte de vedere

Din nou despre actele premergătoare

De mult timp, în literatura noastră juridică de drept penal și procesual penal, n-a avut loc o dezbatere atât de aprigă, așa cum este cea referitoare la actele premergătoare. Deși în ultima vreme o asemenea confruntare de păreri are loc într-un cadru mai restrins — organele Ministerului de Interne și cele ale Procuraturii — lupta de opinii trebuie apreciată ca o preocupare firească a teoreticienilor și practicienilor din sus-citatele organe pentru înțelegerea și aplicarea cit mai corespunzătoare în practică a dispozițiilor legale, în domeniul lor de activitate. Așa fiind situația, referirile care se fac pe marginea diferitelor puncte de vedere exprimate de diverși autori nu trebuie să fie considerate ca exhaustive sau apreciate ca acțiuni de natură să faciliteze „amestecul legal” al unui organ în treburile altui organ. În speță este cazul „tentativei de extindere a supravegherii procurorului asupra unor activități ce se desfășoară în cursul urmăririi informative speciale sau chiar al supravegherii informative generale”¹.

Mai mult, trebuie avut în vedere

că asemenea opinii nu emană de la un organ și drept urmare nu pot fi socotite ca obligatorii pentru sfera de activitate la care se referă. Ele sînt păreri ale diferiților autori, indiferent de publicația în care apar, expuse mai clar ori mai puțin clar, mai exact sau mai puțin exact, și care pot fi împărtășite sau, din contra, neacceptate. De aceea, în cele ce urmează, fără a face polemică cu unul sau cu altul dintre autori, dorim să aducem noi argumente în susținerea sau, dimpotrivă, neacceptarea unor puncte de vedere exprimate în legătură cu instituția actelor premergătoare.

Pentru a determina în mod corect natura juridică și funcția actelor premergătoare, ca instituție a dreptului procesual penal, trebuie mai întâi să-i stabilim locul în raport cu procesul penal în cadrul căruia sau în legătură cu care se desfășoară o multitudine de acte și activități procesuale, reglementate de normele cuprinse în C. pr. pen. sau în alte acte normative. În același timp trebuie să delimităm în mod corect noțiunile cu care vom opera, intrucit numai așa vom putea înțelege ra-

¹ v. Dumitru Marinescu — Cu privire la raportul dintre procesul penal și actele premergătoare, în „Securitatea” nr. 3/1975, pag. 63 și urm.

țiunea pentru care legiuitorul a reglementat actele premergătoare în modul arătat în art. 224 C. pr. pen.

De aceea, nu ne sînt indiferente opiniile potrivit cărora „odată cu primirea sesizării, între organul de urmărire penală și persoana care a făcut sesizarea, născîndu-se un raport juridic procesual penal, ce implică anumite drepturi și obligații, este firesc să se considere acest moment ca început al procesului penal” sau că „procesul penal ia naștere odată cu dispoziția de începere a urmăririi penale, cînd persoanele în cauză devin părți în procesul penal...” chiar dacă unanim se admite că „actele premergătoare se pot efectua numai din momentul sesizării și pînă la dispoziția de începere a urmăririi penale”.² Tocmai aceste deosebiri de păreri apărute în ultima vreme au redeschis discuțiile cu privire la actele premergătoare, într-un moment cînd se părea că problemele deveniseră intrucitivă clare, atît pentru teoreticieni, cît și pentru practicieni.

După părerea noastră, opinia potrivit căreia „odată cu primirea sesizării între organul de urmărire penală și persoana care a făcut sesizarea născîndu-se un raport juridic procesual penal ce implică anumite drepturi și obligații, este firesc să se considere acest moment ca început al procesului penal” nu poate fi acceptată pentru mai multe motive pe care le expunem mai jos.

După cum este cunoscut, legea penală prevede care sînt faptele ce constituie infracțiuni și ce pedepse se aplică acelor care le comit. În cazul săvîrșirii vreunei fapte prevăzute de legea penală se naște un raport juridic penal, un raport concret

de drept penal, în baza căruia statul are dreptul de a trage la răspundere și de a pedepsi pe infractor, în raport cu natura și gravitatea faptei săvîrșite, iar acesta are obligația de a răspunde de fapta comisă și de a executa pedeapsa în caz de condamnare. Legea penală nu este însă de aplicare automată, nu funcționează fără constatarea, fără determinarea raportului de drept penal pe cale judiciară. De aceea, pentru a aplica legea penală, *organele judiciare trebuie să fie sesizate, să ia cunoștință de faptele săvîrșite, pentru a putea să constate pe cale judiciară existența aceluia raport și a vedea dacă este sau nu cazul să fie trasă la răspundere penală persoana vinovată de săvîrșirea acelor fapte.*

Potrivit C. pr. pen., sesizarea organelor competente să efectueze urmărirea penală se face prin plîngere sau denunț ori se sesizează din oficiu cînd află pe orice altă cale că s-a săvîrșit o infracțiune (art. 221 alin. 1 C. pr. pen.). De asemenea, cînd începerea urmăririi penale nu poate avea loc fără o sesizare specială, procesul penal nu poate fi pornit în lipsa acesteia (art. 225 C. pr. pen.). Așadar, sesizarea organelor care efectuează urmărirea penală trebuie să se facă în forma și cu conținutul prevăzute de lege, *întrucît numai o asemenea sesizare face să se nască pentru organul judiciar și pentru cel ce a introdus-o facultăți și obligații procesuale.*

În legătură cu oricare dintre aceste moduri de sesizare, organul de cercetare penală, precum și lucrătorii operativi anume desemnați din Ministerul de Interne pot efectua acte premergătoare. Ele nu sînt obligatorii, ci facultative. Dacă plîngerea sau denunțul nu cuprind toate

datele necesare, acestea se completează cu ocazia prezentării, de către persoana vătămată, reprezentantul său ori de către denunțator, după caz. Dar chiar dacă acestea cuprind toate datele prevăzute de lege, organele de cercetare penală sau lucrătorii operativi pot efectua acte premergătoare pentru a se convinge de veridicitatea faptelor cuprinse în plîngere sau denunț. Efectuarea de acte premergătoare se impune cu atît mai mult în cazul sesizării din oficiu, precum și atunci cînd din cuprinsul actului de sesizare rezultă vreunul din cazurile care împiedică punerea în mișcare a acțiunii penale, pentru ca, pe baza celor rezultate din sesizare și din actele premergătoare efectuate și consemnate în procesul-verbal, să se dispună fie începerea urmăririi penale, fie să se propună procurorului să nu se înceapă urmărirea penală. Excepție face cazul prevăzut în art. 10 lit. b¹ C. pr. pen. — fapta nu prezintă gradul de pericol social al unei infracțiuni — situație în care se începe urmărirea penală pentru a se administra toate probele în forma prevăzută de C. pr. pen. și a se oferi posibilitatea procurorului de a face aplicarea dispozițiilor cuprinse în art. 18¹ și 92 din C. pen.

Așadar, *prin sesizarea organului de cercetare penală și prin efectuarea actelor premergătoare de către acesta nu se deschide procedura judiciară de urmărire a faptei și cu atît mai puțin a făptuitorului.* Problema se pune în termeni și mai categorici atunci cînd actele premergătoare se efectuează de către lucrătorii operativi anume desemnați din Ministerul de Interne, care strîng date necesare organelor de urmărire penală pentru începerea urmăririi penale (art. 224 alin. 2 C. pr. pen.). Actul procesual care des-

chide procedura judiciară de urmărire a unei fapte ori a unei fapte și a făptuitorului ei este în procesul nostru penal *dispoziția de începere a urmăririi penale.* Această dispoziție poate fi dusă la îndeplinire prin acte procedurale diferite — rezoluția motivată, în cazul sesizării prin plîngere sau denunț, ori procesul-verbal de începere a urmăririi penale, în cazul sesizării din oficiu. Același efect îl are și procesul-verbal întocmit potrivit cu dispozițiile art. 467 C. pr. pen., dacă față de acea infracțiune flagrantă se aplică procedura specială de urmărire și judecată prevăzută de art. 465—479 C. pr. pen. Din momentul începerii urmăririi penale se consideră pornit și procesul penal intrucit, așa cum se arată în art. 2 alin. 1 C. pr. pen., „Procesul penal se desfășoară atît în cursul urmăririi penale, cît și în cursul judecății, potrivit dispozițiilor cuprinse în lege”.

Uneori această sesizare a organelor care efectuează urmărirea penală se produce la scurt timp după comiterea faptei, dacă nu chiar în momentul comiterii faptei (infracțiunile flagrante). Alteori însă sesizarea se face după scurgerea unui timp îndelungat de la data comiterii faptei. În asemenea situații, de regulă, sînt cunoscute mai întîi date vagi, uneori fără relevanță juridică, fapt ce necesită o verificare minuțioasă, o completare a lor, pentru a se vedea dacă este cazul să se înceapă sau nu o urmărire penală. Această activitate se desfășoară în cadrul Ministerului de Interne în mod organizat, sub forma supravegherii informative generale și a urmăririi informative speciale, cadru în care se îndeplinesc o multitudine de acțiuni pînă să se contureze și să se reconstituie împrejurările în care a fost comisă fapta și să fie identi-

² v. George-Ilie Ionescu — Unele probleme în legătură cu actele premergătoare, în ziarul „În slujba patriei”, nr. 36 (1344), din 9 septembrie 1975, pag. 6.

ficat făptuitorul. Tot în cadrul acestei activități informative se efectuează, de către lucrătorii operativi, acte premergătoare, prin intermediul cărora consemnează, în forma prevăzută de lege, existența unor elemente de fapt, așa cum s-au produs ele sau cum sînt cunoscute în momentul consemnării lor. Deci nu este vorba de o transformare a datelor obținute de lucrătorii operativi prin folosirea mijloacelor secrete ale muncii, așa cum se obișnuiește să se spună în mod curent, ci de o consemnare a elementelor de fapt, a faptelor și împrejurărilor din care rezultă săvîrșirea infracțiunii și identitatea făptuitorului, dacă este posibil, pe baza cărora organul de cercetare penală dispune începerea urmăririi penale sau propune procurorului să nu fie începută urmărirea penală. Rezultă deci că nu tot ce se face înainte de începerea urmăririi penale se consideră a fi acte premergătoare, ci numai acele activități care se consemnează în procesul-verbal, prin care se constată efectuarea unor acte premergătoare. De aceea, numai aceste activități sînt supuse supravegherii procurorului, nu și celelalte, care nu se consemnează în procesul-verbal, ele constituind fondul materialului informativ cunoscut de către lucrătorul operativ și ofițerul de cercetare penală. Supravegherea exercitată de către procuror se realizează în cadrul urmăririi penale după ce a fost începută sau cu ocazia primirii de la organul de cercetare penală a actelor încheiate cu propunerea de a nu se începe urmărirea penală. Verificarea de către procuror a modului în care s-au efectuat actele premergătoare se realizează, de regulă, după efectuarea lor, oricînd

pe parcursul urmăririi penale, precum și atunci cînd se dispune neînceperea urmăririi penale. Actele premergătoare, ca activități care se efectuează în afara urmăririi penale, de regulă, nu pot fi supuse supravegherii procurorului în momentul efectuării lor, intrucît el exercită supravegherea activității de urmărire penală în modul arătat de Legea nr. 60/1968 pentru organizarea și funcționarea Procuraturii Republicii Socialiste România, precum și în art. 216—220 C.pr.pen. Procurorul are dreptul să verifice actele de urmărire penală oricînd pe parcursul urmăririi penale, poate să confirme sau să infirme propunerile organului de cercetare penală ori să revoce măsurile dispuse de acesta. Totodată, poate efectua sau poate dispune orice măsură admisă de lege pentru activitatea de urmărire penală. Dispozițiile procurorului sînt scrise și obligatorii pentru organul de cercetare penală.

În ce privește actele premergătoare, acestea nu sînt supuse nici confirmării, nici revocării și nici nu fac parte dintre măsurile care pot fi dispuse în urmărirea penală numai de către procuror. Se poate întîmpla însă în practică o situație în care o persoană să se plîngă procurorului cu privire la un act premergător efectuat de către organul de cercetare penală sau de către lucrătorul operativ. În acest caz, procurorul, potrivit dispozițiilor legale în vigoare, are dreptul, după părerea noastră, să verifice modul în care a fost efectuat acel act premergător și să dispună măsuri în consecință³.

Tot în combaterea aceleiași opinii, după părerea noastră, odată cu primirea sesizării, făcută în conformitate cu dispozițiile procesuale pe-

nale în vigoare, nu ia naștere raportul procesual penal în cadrul căruia să se realizeze activitatea de tragere la răspundere penală a unei persoane învinuite de săvîrșirea unei fapte prevăzute de legea penală. Acest raport juridic procesual penal se naște în cadrul procesului penal după ce a fost pusă în mișcare acțiunea penală, moment din care persoana față de care se efectuează cercetarea penală devine inculpat și deci parte în procesul penal (art. 23 C.pr.pen.). De la începerea urmăririi penale și pînă la punerea în mișcare a acțiunii penale, persoana în cauză poartă denumirea de învinuit și are calitatea de subiect al activității procesuale și nu de parte în procesul penal (art. 23 C.pr.pen.). De asemenea, parte în procesul penal poate fi și persoana fizică sau juridică care a suferit prin fapta penală o vătămare fizică, morală sau materială, dacă participă în procesul penal (partea vătămată), exercită acțiunea civilă în cadrul procesului penal (partea civilă) sau este chemată în procesul penal să răspundă, potrivit legii civile, pentru pagubele provocate prin fapta învinuitului sau inculpatului (partea responsabilă civilmente). Or, potrivit opiniei criticate, nu poate fi vorba de așa ceva atîta timp cît nu s-a început urmărirea penală intrucît exercitarea acțiunii penale nu poate avea loc decît după începerea acesteia (art. 234, art. 235, art. 262, art. 336 C.pr.pen.). Așadar, calitatea de parte în procesul penal nu poate fi obținută „odată cu dispoziția de începere a urmăririi penale” așa cum se susține în cea de-a doua opinie prezentată mai sus și, cu atît mai puțin, după sesizarea organului care efectuează urmărirea penală. Cu titlu de exemplu, persoana vătămată, pentru a deveni parte vătămată, trebuie

să fie chemată și întrebăată dacă a suferit vreo vătămare prin infracțiune și apoi să i se explice că poate participa în proces ca parte vătămată (art. 76 C.pr.pen.). De asemenea, în cazurile în care punerea în mișcare a acțiunii penale se face numai la plingerea prealabilă a persoanei vătămate, urmărirea penală nu poate începe în lipsa acesteia (art. 221 alin. 2 C.pr.pen., coroborat cu art. 279 și următoarele C.pr.pen.). Neintroducînd această plingere prealabilă, persoana vătămată nu poate participa în procesul penal ca parte vătămată.

Este adevărat însă că pentru organul judiciar, ca și pentru cei care au făcut sesizarea, se nasc niște facultăți și obligații, dar ele nu sînt componente ale raportului procesual penal principal. Aceste relații dintre organul judiciar și cel care face sesizarea sînt premergătoare raportului procesual principal, care se naște mai tîrziu, cînd începe acțiunea de tragere la răspundere penală a persoanei vinovată de săvîrșirea infracțiunii. Ele sînt componente ale unui raport secundar, dar în legătură cu raportul juridic penal cu care se sesizează organul judiciar și în baza căruia urmează să se nască raportul juridic procesual penal, prin punerea în mișcare a acțiunii penale, moment din care începe activitatea de tragere la răspundere penală a inculpatului devenit parte în procesul penal.

Și în ce privește efectuarea unor acte premergătoare sînt unele opinii ce nu pot fi acceptate teoretic, intrucît nici practica nu cunoaște asemenea procedură. Este cazul deplasării la fața locului în unele situații pentru a verifica de îndată cele sesizate și a se dispune în consecință. Procedura potrivit căreia „dacă din cele constatate rezultă că fapta nu

³ v. art. 27 din Legea nr. 60/1968 pentru organizarea și funcționarea Procuraturii Republicii Socialiste România.

constituie infracțiune ori că există un alt caz de împiedicare a punerii în mișcare a acțiunii penale, cu excepția celui de la art. 10 lit. b¹ C.pr.pen. (fapta nu prezintă gradul de pericol social al unei infracțiuni), întocmește un proces-verbal, în care, pe lângă cele constatate, consemnează propunerea de a nu se începe urmărirea penală⁴, nu este prevăzută în C.pr.pen. În asemenea situații, potrivit art. 228 alin. 4 C.pr.pen., se face procurorului propunerea de a nu se începe urmărirea penală. Propunerea se face printr-un act distinct, și nu prin introducerea ei în cuprinsul procesului-verbal de constatare întocmit. Din coroborarea textelor art. 228 alin. 4, art. 203 alin. 3, art. 205, art. 224 alin. 3, art. 90 și art. 91 din C.pr.pen., rezultă că propunerile ce se fac procurorului sînt cuprinse în acte separate de cele care justifică propunerea, întrucît ele au funcții procesuale diferite. Astfel, procesul-verbal de constatare, întocmit în situația arătată, are funcția de dovadă, fiind apreciat de legiuitor ca mijloc de probă, în timp ce referatul cu propunerea de a nu se începe urmărirea penală este un act procedural prin care este sesizat procurorul, pentru a dispune o măsură procesuală în legătură cu urmărirea penală. Fără această sesizare, procurorul care supraveghează activitatea organului de cercetare penală nu dispune măsura, afară de cazul cînd personal verifică actele efectuate și apreciază că trebuie să dispună o măsură prevăzută de lege, în raport cu constatările făcute.

În cazul în care, pe baza constatărilor făcute la fața locului, se

ajunge la concluzia că trebuie începută urmărirea penală, rezoluția sau procesul-verbal prin care se dispune această măsură constituie, de asemenea, un act distinct de procesul-verbal de cercetare la fața locului, întrucît și acestea au funcții procesuale deosebite. Astfel, alături de rezoluția, cit și procesul-verbal de începere a urmăririi penale sînt acte procedurale prin care se duce la îndeplinire actul procesual al începerii urmăririi penale și prin care se deschide procedura judiciară de urmărire a unei fapte — sau a unei fapte și persoane, cînd făptuitorul este cunoscut. Procesul-verbal de cercetare la fața locului este un înscris, mijloc de probă, în care se consemnează situația de fapt constatată și în care se trec toate datele arătate în art. 91 C.pr.pen. În practica organelor de cercetare penală nu se poate ivi o situație în care să nu fie sesizat organul de cercetare penală printr-unul din modurile de sesizare cuprinse în lege. Aceasta rezultă în mod clar din felul în care este reglementată începerea urmăririi penale în art. 228 C.pr.pen., text în care sînt folosiți termeni categorici referitori la rezoluția și procesul-verbal de începere a urmăririi penale, în raport cu modul de sesizare a organului de cercetare penală. Iată de ce în asemenea situații organul de cercetare penală nu poate proceda altfel decît cum prevede legea.

Locotenent-colonel
dr. Ion Gh. GORGANEANU

⁴ George-Ilie Ionescu, lucr. cit., pag. 6.

„Războiul special în Europa“ conceput de N. A. T. O.

Ani în șir a stat în ser-tarul Comandamentului Pactului Nord - Atlantic, păstrat cu mare grijă, sub rigorile impuse de regimul „strict-secret”. „Planul războiului special în Europa”. Între copertile acestui dosar, ce adăposteau planul secret codificat „10-1”, se afla de fapt soarta bătrînei Europe; un continent cu 23 de țări ale sale împărțite, în concepția a-utorilor, pe „sectoare de acțiune”. Se pare că atunci cînd au elaborat planul, inițiatorii acestuia și cei în grija cărora a fost dat spre păstrare au crezut puțin în posibilitatea transformării lui într-un material publicabil, de senzație. Faptul s-a petrecut însă peste și împotriva dorinței celor însărcinați să-l păstreze în taină. El a făcut ca nu numai Europa, ci lumea întreagă să afle din paginile multor ziare și reviste ceea ce vreme îndelungată s-a cunoscut numai în cercurile restrinse ale N.A.T.O.

În materialul de față nu ne propunem să ne refe-

rim la amănuntele ce privesc divulgarea sau ecoul stîrnit de acest fapt; esențialul constă în cunoașterea problemelor cuprinse în acest document, care prezintă importanță în raport cu cerințele și nevoile de apărare, pe profilul și activitățile specifice date în competența organelor de securitate.

Se cuvine, înainte de toate, să ne facem o imagine asupra noțiunii de război special, în înțelesul dat acestui concept de doctrina militară americană. La cursurile școlii militare de la Fort Bragg, acest tip de război este definit ca totalitatea măsurilor militare, paramilitare și a activităților referitoare la războiul neconvențional prin război neconvențional înțelegîndu-se acțiunile subversive și de diversiune duse în adîncimea teritoriului inamic sau controlat de el, în mod predominant de către populația indigenă sprijinită de obicei, în diferite moduri, de o sursă externă.

Rezultă că în sfera de

cuprindere a celor două noțiuni sînt incluse acțiuni a căror punere în aplicare trebuie prevăzută și curmată încă din timp de pace, prin măsuri informa-tiv-operative, înainte ca efectul lor să se facă sim-tit. Această concluzie se desprinde, după cum vom vedea, și din luarea în considerație a rolului serviciilor de informații în planul de ducere a războiului special în Europa.

Inițiatorii tipului de război amintit au prevăzut ca acesta să se desfășoare în două mari etape principale, avînd fiecare dintre ele obiective bine precizate. Astfel, în prima etapă, „pregătitoare”, ar urma, conform planului, să se execute: culegerea și exploatarea informațiilor din și despre țările vizate cu privire la posibilitățile de pregătire a acțiunilor subversive; punctarea, studi-erea și recrutarea elemen-telor de sprijin; recruta-rea elementelor de declan-șare și ducere a acțiunilor cu caracter subversiv; se-lecționarea elementelor de acțiune din rîndul emi-granților; instruirea și pregătirea specială a efec-tivelor ce vor fi infiltrate pe teritoriul statului în cauză.

În cea de-a doua etapă sînt cuprinse două momen-te principale, și anume: dislocarea formațiilor de război special pe teritoriul unui stat din care să poată acționa oportun și cu ușu-rință; infiltrarea pe terito-riul statului vizat și intra-rea în acțiune.

Planul se referă la toate țările din Europa, cu excepția Angliei, Spaniei și Portugaliei. Sînt cuprinse în el pe categorii: țările Tratatului de la Varșovia, statele neutre și 10 țări membre ale Pactului Nord-Atlantic. Teritoriile celor 23 de state europene sînt împărțite în 101 așa-zise raioane de acțiune internă, fiind prevăzut numărul detașamentelor forțelor speciale pentru fiecare țară. Prezintă importanță cunoașterea faptului că pe teritoriul României sînt precizate 6 asemenea raioane de acțiune, situate după cum urmează: 3 în jurul Brașovului, 1 în Munții Apuseni, 1 în Munții Rodnei și 1 pe Valea Cernei.

Activitatea de culegere a informațiilor se execută de către instituțiile și serviciile de informații militare și civile. Rolul principal îl joacă însă C.I.A. și serviciul de informații militare al Pentagonului (D.I.A.). Printr-un sistem bine organizat și extins se face exploatarea tuturor materialelor din care pot fi extrase date despre o țară sau alta și pe bază de plan se execută concomitent acțiuni speciale de completare și actualizare a datelor.

Culegerea de informații în vederea completării „studiului preliminar” precede cu mult acțiunile de luptă propriu-zise și se desfășoară permanent nu numai pe continentul european.

Activitatea serviciilor de informații nu se rezumă numai la funcția lor clasică de culegere de date în cadrul pregătirii războiului special, în competența lor intrînd și o serie de alte activități, cum sînt: pregătirea și organizarea acțiunilor cu caracter subversiv; concentrarea și pregătirea grupurilor de extremiști din rîndul emigranților politici; crearea de agenturi cu sarcini specifice războiului special și instruirea lor, cu accent pe „sectoarele de interes primar”.

Pe baza rapoartelor prezentate de către C.I.A., D.I.A. și celelalte instituții și servicii angrenate cu sarcini în războiul special, a fost înscrisă la rubrica din plan intitulată „dezvoltarea forțelor de război special după primele 6 luni, pe țări”, cifra totală de 142 500, din care 43 000 în țările socialiste (10 500 în R.D.G., 9 000 în Polonia, 23 500 în U.R.S.S. și 3 000 în Albania). În România nu rezultă a fi consemnată prezența forțelor de acțiune din interior. Este totuși prevăzută în plan intervenția pe teritoriul țării noastre cu două detașamente ale forțelor speciale de executare a misiunilor războiului neconvențional, din totalul de 28 pentru cele 23 de țări europene.

Sarcinile serviciilor de informații în pregătirea și desfășurarea acțiunilor neconvenționale sînt menite să concorde cu scopurile politice și rezultă clar că

ele au înainte de toate un caracter subversiv, contra-revoluționar. Pentru acest motiv, acțiunile nu trebuie confundate cu cele cu caracter de guerilă.

Formarea rezistenței secrete este o sarcină specială dată în competența serviciilor de informații, cărora le rămîne ca atribut exclusiv pînă la venirea detașamentelor de desant aerian ale forțelor speciale. Acestea, la momentul apreciat ca oportun, se infiltrează în raioanele de acțiune prestabilite cu misiunea de a organiza și conduce acțiunile așa-zisei rezistențe secrete. Formațiunile care îndeplinesc asemenea misiuni sînt cunoscute sub denumirea de beretele verzi.

Pentru a ne face o imagine asupra modului în care sînt instruite forțele speciale și a ne da seama ce sînt în stare să comită atunci cînd intră în acțiune, prezentăm în cele ce urmează unele aspecte mai semnificative din programul de instrucție al acestora.

Potrivit mărturiilor unui corespondent al ziarului american *Kapital Times* cu privire la instruirea grupelor speciale care au acționat în Vietnamul de Sud, la Pepiniera tigrilor sînt crescuți jefuitori feroci care nu cunosc milă și care în Vietnamul de Sud trebuie să se simtă în elementul lor. Tigrii din Luisiana constituie elita trupelor speciale care-i conștientă de raritatea sa.

Noaptea, viitorii pedepsitori fac să răsune întreaga regiune de urletele lor sălbătice. Aceasta intră în programul lecțiilor din capitoul democratizarea populației neprietene. În cadrul programului se prevede: răpirea copiilor, în scopul folosirii lor mai departe în calitate de ostatici; distrugerea culturilor cu ajutorul ierbicidelor; infectarea apei cu impurități; folosirea preparatelor psihochimice și a altor mijloace de război chimic. Instructorii, care au făcut „practică” în Vietnamul de Sud, explică celor de sub tutela lor cum trebuie să fie urmăriți și uciși în ascuns „suspecții”, cum să fie omorîți și schingiuiți oamenii fără ajutorul armamentului.

La faimoasa școală a supraviețuirii din garnizoana Forest-Hill, beretele verzi sînt supuse unui program feroce pentru a le imprima teama de prizonierat și convingerea de a face orice pentru a nu se preda sau cădea în mîinile inamicului.

Școala este amenajată, chipurile, după tipul „lagărelor de concentrare pentru prizonierii de război pe care le au țările socialiste”. Personalul trimis la această școală, în timp de 1-2 săptămîni, trăiește în condiții de „prizonierat de război”. El face cunoștință cu tehnica interogării, care, zice-se, s-ar folosi „în lagărele roșilor”, cu un sistem de maltratări și schingiuiri care, după invenția autorilor lui, ar

exista în aceste „lagăre”. În școală sînt amenajate „camere de schinguire”, sînt instalate spînzurători și stîlpi pentru execuție, sînt săpate „morminte” și sînt construite coșcluge în care sînt băgați „interogații” pentru intensificarea efectului psihologic asupra lor. Personalul didactic al „școlii de supraviețuire” este îmbrăcat în uniformă militară, care de obicei este prezentată ca fiind sovietică, și înarmat cu carabine și automate sovietice. Fiecărui militar i se propune în mod obligatoriu să supraviețuiască „minutului morții din prizonierat”. Pentru aceasta el este obligat să-și sape mormîntul și să se culce în el, să stea „la zid” cînd asupra sa este îndreptată țeava automatului; de asemenea, i se trece pe după gît lațul spînzurătorii. Soldatul este așezat în sicriu, peste care se așază capacul, în care instructorii lovesc apoi cu tocurile încălțămintei, imitînd căderea bulgărilor de pămînt. Aceste oribile încercări sînt însoțite tot timpul de explicația tipică: „așa va fi dacă vei cădea prizonier”.

Dincolo de sentimentul de repulsie pe care-l trezesc cititorului asemenea metode și procedee, puse în seama unui program de instrucție, trebuie luate în considerație pericolul acțiunilor „războiului special”, în oricare din zonele posibile s-ar putea face

prezent. Însăși presa occidentală manifestă o îngrijorare constantă asupra faptului că forțele speciale americane, dislocate în diferite țări, ar putea utiliza mijloace de luptă de tipul A.B.C. (atomice, bacteriologice, chimice) la ordinul comandanților de detașamente, care au obligația de a raporta doar ulterior.

Conform concepției riposte elasto adoptată de N.A.T.O., detașamentele forțelor speciale, staționate pe teritoriul unora din țările membre, cu scopul de a declanșa acțiuni neconvenționale, iau parte la exerciții și manevre ale forțelor Pactului Nord-Atlantic pentru a-și perfecționa modul de acțiune și a li se preciza sarcinile ce le au în cooperarea cu comandamentul general care întocmește planurile respective.

Din datele rezultate din planul „10-1”, chiar dacă sub raportul autenticității ele nu ar fi luate în întregime în considerație, trebuie avut în vedere că numai simpla prezență în sertarele N.A.T.O. a unui astfel de document, care, evident, a fost poate modificat și înlocuit cu altul după divulgare, impune o atenție sporită și un plus de vigilență pentru organizarea măsurilor de preîntîmpinare și contracarare a oricăror acțiuni ce intră în ansamblul activităților preliminare ale războiului special.

Operațiunea „JUAN JOSÉ QUESADA”

„Aceasta este o operațiune politică. Miinile la cea-lă și fața la perete! Sintem -Frontul Sandin de eliberare națională-. Trăiască Sandino!”.

Aceste cuvinte au fost rostite de 13 militanți nicaraguaeni care, în noaptea de 27 decembrie 1974, acționând cu fețele mascate, au pus stăpânire, timp de trei zile, pe casa unui comerciant de seamă, susținător al regimului lui Somoza¹. În schimbul a 17 ostatici ei au obținut: eliberarea a 14 prizonieri politici, creșterea salariilor în sectoarele muncitorești, publicarea unui comunicat și suma de un milion de dolari.

Acțiunea a avut loc într-un moment prielnic, la începutul unei noi perioade prezidențiale a lui Somoza, când în țară luase amploare o campanie de masă pentru punerea în libertate a deținuților politici, iar în munți regimul dezlănțuise o reprimare cruntă: incendierea colibelor, asasinare, torturi.

Antecedente și pregătiri

În lunile care au precedat acțiunii s-a organizat, în cea-

mai adâncă clandestinitate, o reuniune a șefilor rezistenței urbane nicaraguaene. Cu acel prilej, printre altele, s-a hotărât realizarea unei operațiuni cu continut politic, care să aibă repercusiuni atât pe plan intern, cit și pe plan extern; în caz de nereușită s-au prevăzut, de asemenea, modalități concrete de a ieși cu bine din situație.

Membrii comandoului „Juan José Quesada”², selecționați din diferite zone ale țării, au fost organizați în trei echipe, fiecare dintre componentele acestora primind un număr de ordine pentru recunoaștere. Programul de pregătire al echipeilor, care cuprindea un rigoros regim de antrenament (exerciții fizice și simulacre), se desfășura zilnic între 6 dimineața și 18 după-amiază și se încheia în poziția „gata de luptă!”.

În fiecare seară, la orele 19, șeful comandoului, Marcos, se întâlnea cu responsabilii grupelor de informații, pentru a cunoaște situația din teren și a analiza posibilitatea realizării acțiunii.

Ziua D, ora 0

Ziua mult așteptată de clansării operațiunii a sosit. Nicaraguaeanul José María Castillo Quant, cunoscut comerciant, exportator de bumbac și fost ministru al agriculturii, oferea seara o recepție la reședința sa din cartierul aristocratic „Los Robles”, în onoarea ambasadurului nord-american Turner B. Shelton.

Dimineata s-a ordonat comandoului întreruperea antrenamentelor și trecerea la pregătirea propriu-zisă a operațiunii: revizuirea muniției (carabine tip M-122, R-18, Acvila 45, grenade de mână) și dotarea fiecărui luptător cu o serie de lucruri indispensabile: o pungă din plastic cu apă, lanterne, cecuri, medicamente, vitamine și bicarbonat, pentru cazurile de atac cu gaze lacrimogene.

S-a convenit și asupra consemnului de începere a acțiunii: un batic cu culorile roșu și negru, reprezentând de fapt culorile Frontului Sandin de eliberare națională (F.S.E.N.).

La ora 19,30 se știa deja cine era la reședința lui José Castillo Quant, unde se afla fiecare agent de siguranță. În baza ultimelor informații, la ora 21 s-a intrunit comandoul în formație de luptă. S-a elaborat o schiță operațională care a fost analizată și studiată în

detaliu. Apoi s-au stabilit pozițiile de luptă, pentru fiecare membru al comandoului. Toți urmau să plece în același timp, să avanseze separat în pozițiile de atac. Planul a fost urmat întocmai. Mai întâi au ieșit două grupuri, formate dintr-o femeie și doi bărbați, care s-au îndreptat spre un loc izolat și nepopulat, pentru a lua câte un taxi. Șoferii au fost avertizați să nu plece de la locul indicat timp de o oră. Drept recompensă li s-au dat câte 50 de dolari.

Sosesc... neinvitații

Acele ceasornicelor arătau orele 21,50, când Marcos, de pe ultimul loc din mașina întâia, a dat ordinul de asalt. Aproape simultan s-au deschis opt portiere de unde și-au făcut apariția, unul după altul, 13 combatanți mascați, cu degetul pe trăgaci.

S-au deplasat apoi conform planului în formație în formă de V, în direcția locuinței comerciantului, deschizând foc asupra efectivelor de protecție, situate în flancuri. Pentru a-și menține poziția față de agenți, membrii comandoului s-au aruncat la pământ. Doi paznici au fost loviți mortal de prima rafală de foc, în timp ce al treilea a reușit să fugă. Majoritatea membrilor comandoului au ajuns la poarta nr. 11 a clădirii, care însă nu a cedat presiunilor. Situația amenința să devină critică și prin faptul că din flancul opus se deschisese foc, rănindu-l în piept pe

unul dintre cei 13. La strigătele insistente ale unei „fețe” că poarta nr. 11 nu cedează, din grupul de comando s-a desprins un luptător scund și brunet, cu miini de muncitor agricol; el s-a aruncat cu toată puterea asupra intrării care a cedat. Concomitent a fost lichidată și rezistența inamică din flancul stâng.

Într-una din încăperile clădirii, în jurul unei mese încărcate cu bunătăți, se afla o parte din „floarea” oligarhiei politice și comerciale nicaraguaene: Guillermo Sevilla Sacasa, cel mai vechi ambasadur al țării la Washington, cumnatul lui Somoza; Alejandro Montiel Axcgüello, ministru de externe; Guillermo Lang, consul la New York și reprezentant permanent la O.N.U.; Luis Valle Oliveres, ministru și primar din Managua; colonelul Franco Chamorra, de la executivul Băncii Americii; Noel Pallais Debayle, vărul primar al lui Somoza; Laszlo Pataky, ziarist și agent sionist; generalul de carabinieri Alfonso Deneken-Die, ambasadurul juntei fasciste chiliene și alții. Cu o jumătate de oră mai înainte de a-și face apariția grupul de comando, părăsise locul ambasadurul S.U.A.

José María Castillo, împreună cu o invitată, reușește să se retragă precipitat în camera unde se aflau muzicanții și 13 arme de foc. Cu toate îndemnurile gazdei, membrii orchestrei refuză însă să pună miinile

pe arme și să tragă în cei din comando.

La 20 de minute de la inițierea atacului, forțele Gărzii Naționale, cu un efectiv de peste 200 luptători, înarmați și comandați de șeful poliției, colonelul Augustin Bodan, înconjurau locuința. Au loc schimburi violente de focuri.

În jurul orelor 24, i se cere fiicei lui José María Castillo, sosită de curind din S.U.A., să intervină pe lângă gărzii să nu mai tragă, dacă se dorește să nu fie lichidată ostaticii.

După încetarea focului se aude sunind telefonul:

— Ce se întâmplă acolo? întrebă generalul José Somoza, șeful Gărzii Naționale, care rămăsese, cum era obiceiul, în fruntea guvernului pe timpul cit fratele său, Anastasio, se afla la Madrid, pentru „chestiuni oficiale și personale”.

— Sintem „Frontul Sandin de eliberare națională”. Am ocupat casa prin asalt și deținem mulți ostatici. Avem cereri concrete.

— Ce fel de cereri?

— Punerea imediat în libertate a prizonierilor politici.

— Și ce mai doriți?

— Avem un plic pe care vi-l transmitem.

— Bine.

Vocea, sunind conciliatoare, mai întrebă ce se mai dorește.

— Vrem ca domnul Miguel Obando, arhiepiscopul din Managua, să fie mediator. Obando este cunoscut drept un antisomozist, care a acuzat regimul în nume-

¹ Șeful statului Nicaragua (n.t.).

² Numele unui nicaraguaean căzut la 70 km de Managua, la 17 septembrie 1973, în lupta împotriva regimului lui Somoza (n.t.).

roase pastorale și comentarii.

Negocierile

Intors urgent în țară, Somoza încearcă să conducă negocierile pe căi întortocheate și să le domine prin forță. Domnul Obando se deplasează între cei doi negociatori de nenumărate ori. Se scurg ore lungi și pline de tensiune. Cei din opera-

țiunea revoluționară „Juan José Quesada” acceptaseră pentru rezolvarea cererilor lor un termen de 36 de ore. În ultima clipă Somoza dă un răspuns favorabil.

De la locul faptei, un omnibuz transportă pe membrii comandoului și persoanele garante, printre care ambasadorii Mexicului și Spaniei, Joaquín Mercado și José García Banol, la un avion cu reacție cvadrimotor

„Convair” -880, pus la dispoziție de autoritățile nice raguane.

Așa a luat sfârșit Operațiunea „Juan José Quesada”, despre care Marcos avea să afirme că „acțiunea a fost un răspuns și o manevră obiectivă de a demonstra poporului că atunci când mijloacele legale se epuizează, singura cale de a soluționa problema o constituie lupta armată”.

Traducere și prelucrare din publicația „Tricontinental”, nr. 95, 1975, de maior Dumitru DĂNAU

CAZUL WELCH

După cocktail...

La 23 decembrie 1975 a fost ucis cu focuri de armă Richard Skeffington Welch, șeful C.I.A. la Atena. Atentatul s-a petrecut între orele 22,30 și 23, la întoarcerea soților Welch de la un cocktail dat de ambasadorul american Kubitsh.

După cum avea să mărturisească șoferul care îi însoțise spre casă, trei indivizi mascați au tras asupra lui Welch, în timp ce acesta cobora din mașină. Transportat de urgență la spital, Welch a decedat la câteva minute după internare.

Poliția elenă, alertată de

incident, a efectuat sute de rețineri și a întreprins măsuri de supraveghere la aeroporturi, pentru a împiedica fuga în afara țării a autorilor atentatului.

A doua zi după asasinat, un necunoscut telefona la un ziar atenian, anunțând că acțiunea a fost inițiată și dusă la îndeplinire de „Unitatea ofițerilor pentru ideea națională”.

Cu câteva săptămâni mai înainte de a se comite asasinatul, cotidianul atenian de limbă engleză „Athens News” primise o scrisoare, în care erau indicați ca agenți ai C.I.A. șapte americani, toți acreditați ca funcționari ai Ambasadei S.U.A. la Atena. Printre cei menționați, se înțelege, figura și Welch, ca șef al secției C.I.A. Pentru a para lovitură, C.I.A. difuza, drept o operă a unei organizații dreapta, o listă cu zece

funcționari, indicați ca membri ai serviciilor secrete sovietice.

Informațiile publicate de „Athens News” nu erau de-a dreptul inedite, pentru că repetau pe cele inserate cu ceva timp înainte de către „Counterspy”¹. La timpul respectiv, publicația dezvăluia în clar numele a o sută de agenți ai C.I.A.

Aceste circumstanțe oferă prilejul lui William Colby de a lansa un atac la adresa adversarilor interni ai organizației de spionaj americane, acuzându-i că, de fapt, prin denunțarea numerelor agenților C.I.A. nu au făcut decât să inspire asasinarea lui Welch. Desigur, răspunsul organizației „A cincea putere” nu a întirziat, prin a preciza că pentru moartea lui Welch se face vinovată chiar conducerea C.I.A., care l-a trimis

în Grecia să conducă activități de spionaj.

Realitatea este că identitatea lui Welch era cunoscută de mai mulți ani. Înainte de a veni la Atena ca „asistent special” al lui Kubitsh, Welch fusese la Lima, într-o perioadă în care au izbucnit „dezordini studentești” împotriva guvernului revoluționar, față de care spionul american nu putea să fie străin.

Uciderea lui Welch a fost pusă la cale de C.I.A. !

În capitala elenă, surse grecești și americane au difuzat știrea că asasinarea lui Richard Skeffington Welch este un incident izolat, care nu poate pune în discuție raporturile între cele două țări. Mai mult, procuratura din Atena, invocând necesitatea de a exista un climat propice desfășurării anchetei, a impus presei să se abțină de la orice fel de comentarii în cazul Welch.

O lumină asupra celor întâmplate în seara zilei de 23 decembrie 1975 aruncă afirmația unui purtător de cuvânt al guvernului elen, potrivit căreia „asasinii au trebuit să-și cunoască bine victima, să-i studieze miș-

cările”. Această precizare, coroborată și cu atitudinea președintelui Ford, de a nu lua o măsură corespunzătoare, pare să constituie ipoteza că în sinul organizației de spionaj american au fost luate unele măsuri care vizează eliminarea agenților dubioși.

Existența unui „grup special” însărcinat cu eliminarea agenților C.I.A., „neloiali”, a fost confirmată chiar de Howard Hunt, un veteran al serviciilor de spionaj americane și protagonist al „afacerii Watergate”. Hunt a precizat nu numai că a exista un „grup special”, dar a indicat chiar pe responsabilul acestuia, în persoana lui Boris Spack. Howard Hunt a aflat de existența „grupului special”, cu sediul în R.F.G., de pe când lucra pentru C.I.A. într-o țară balcanică.

Ca să completeze cadrul misterios al asasinării lui Welch, la Atena a mai fost difuzată știrea potrivit căreia un grup de tineri revoluționari de stînga, membri ai „Organizației 17 Noiembrie”², și-au asumat responsabilitatea acțiunii.

Toată intimplarea capătă deci tot mai mult aspectul unei manevre complexe și al unor motivări misterioase.

Traducere selectivă din articole apărute în publicațiile „Expresso”, din decembrie 1975 și ianuarie 1976, și „L'Unità”, din 29—30 ianuarie 1976, de maior Ion SCURTU

Un sacrificiu pentru a spăla păcatele...

La declarațiile lui Colby care a deschis ostilitățile împotriva inițiativelor Congresului american de a face lumină asupra foarte gravelor devieri ale C.I.A. și la intervenția purtătorului de cuvânt al președintelui Ford care a atacat direct Congresul, acuzându-l de a fi favorizat asasinarea lui Welch, se adaugă cuvîntul de răspuns al șefului comisiei senatoriale de anchetă, Franck Church, care consideră că moartea lui Welch nu trebuie să întrerupă eforturile susținute ale Congresului de a scoate la iveală activitățile ilegale ale serviciilor informative americane. Printre altele, Church a criticat și organizația „A cincea putere”, care regroupează agenți ai C.I.A. și editează periodicul „Counterspy”.

Un lucru este cert, campania dezlănțuită împotriva relațiilor senatorilor Congresului, imediat după moartea lui Welch, apare prea amplă și bine orchestrată pentru a putea fi considerată cu totul intimplătoare sau dictată de „sincere” preocupări. Ipotezele vehiculate în perioada imediat următoare actului de la Atena din 23 decembrie 1975 găsesc deci în toată această campanie elemente care le pun în valoare.

¹ Un buletin editat în S.U.A. de către o organizație denumită „A cincea putere” (n.t.).

² Numele vine de la revolta studenților din Atena, din 17 noiembrie 1973, care a accelerat sfârșitul regimului coloneilor (n.t.).

• file dintr-o posibilă istorie
a organelor de securitate •

ASPECTE DIN ACTIVITATEA ORGANELOR DE INFORMAȚII ÎN PERIOADA 1945-1947

În cuvintarea rostită cu prilejul celei de-a XXV-a aniversări a securității, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta că: *activitatea organelor de securitate a început ceva mai înainte, odată cu constituirea primului guvern democratic în martie 1945; aceste organe s-au dezvoltat și consolidat în lupta pentru lichidarea forțelor reacționare, pentru cucerirea puterii politice de către clasa muncitoare, pentru înfăptuirea revoluției populare-democratice și trecerea la revoluția socialistă în patria noastră.*¹

În cele ce urmează ne propunem ca, pe baza unor documente aflate în arhive, să încercăm o reconstituire sumară a metodelor, procedurilor și a unor acțiuni ale organelor de informații pentru apărarea și consolidarea, cu sprijinul maselor populare, a cuceririlor revoluționare, în perioada anilor 1945—1947.

Odată cu instaurarea guvernului democrat de la 6 Martie 1945 forțele revoluționare conduse de P.C.R. au pus în totalitate stăpânire pe fostul Minister al Afacerilor Interne, astfel că, începând cu această dată, organele de ordine și informații subordonate acestuia — poliția, siguranța și jandarmeria — împreună cu Serviciul Special de Informații se vor restructura „din mers” și vor îndeplini, în anii ce vor urma, un rol tot mai activ în apărarea și consolidarea cuceririlor revoluționare ale maselor populare, în anihilarea încercărilor

reacțiunii de a se coaliza în jurul monarhiei.

Noul guvern, de largă concentrare democratică, a trecut imediat la democratizarea organelor de ordine și informații, înlăturând elementele reacționare, schimbând compoziția de clasă și conținutul activității lor. În fruntea Direcției Generale a Poliției și Siguranței, a Prefecturii Poli-

¹ Nicolae Ceaușescu, Cuvintare la festivitatea din Capitală consacrată aniversării organelor de securitate, 12 octombrie 1973, Editura politică, București, 1973, pag. 6.

ției Capitalei, a Inspectoratului General al Jandarmeriei și a organelor teritoriale subordonate acestora au fost trimiși activiști comuniști, militanți antifasciști și alte cadre cu convingeri patriotice. Serviciul Special de Informații a fost trecut în subordinea directă a Consiliului de Miniștri, de îndrumarea și controlul activității sale răspunzând Emil Bodnaraș, pe atunci secretar general la Președinția Consiliului de Miniștri.

Mii de comuniști și U.T.C.-iști, precum și elemente cu vederi democratice din partidele și organizațiile componente ale F.N.D., au intrat astfel în rândurile poliției, siguranței, jandarmeriei și Serviciului Special de Informații.²

Comuniștii și U.T.C.-iștii, animați de elan revoluționar și învățând din experiența cadrelor vechi rămase încă în aparat, au imprimat un nou conținut activității organelor de ordine și informații din acea vreme. *Poliția democrată în slujba poporului* — se arăta în Ordinul Direcției Generale a Poliției și Siguranței din 19 octombrie 1945 — *va ști să păzească cu toată hotărârea regimul democratic, lovind cu toată energia și fără cruțare orice încercare de tulburare a ordinii democratice, de oriunde ar veni*³.

Partidul a desfășurat o intensă muncă de educare a aparatului de ordine și informații, de formare a unei atitudini civilizate față de populație și de combatere severă a abuzurilor și ilegalităților. *Nu ne legăm de cei care nu încalcă legea, dar aplicăm legea cu toată vigoarea acolo unde se încalcă*⁴, se arăta într-un ordin al conducerii M.A.I. din acea perioadă.

Activitatea aparatului informativ-polițienesc din România pe linia combaterii acțiunilor reacțiunii interne și externe, în perioada la care ne referim, s-a desfășurat în con-

diții deosebite, în funcție de o serie de particularități. Poziția cunoscută a regelui în înfăptuirea actului de la 23 August 1944, faptul că el continua să fie șeful statului și comandant suprem al armatei îi asigurau o oarecare influență în rândurile anumitor categorii sociale, inclusiv în rândul unor cadre vechi ale poliției, siguranței, jandarmeriei și al organelor de informații militare. Astfel, pentru a contracara acțiunile organelor de informații și polițienești, aflate acum în subordinea și sub controlul noului guvern, a fost înființat Serviciul Secret al Palatului, condus mai întâi de fostul inspector de poliție Paul Dobrescu și trecut ulterior sub controlul direct al lui Dimitrie Negel, mareșalul Palatului⁵.

Încă din perioada luptei pentru cucerirea puterii și pentru instaurarea guvernului revoluționar-democrat, comuniștii care lucrau în M.A.I. au trebuit să infrunte acțiunea ostilă a grupelor speciale, organizate din inițiativa și sub conducerea locotenent-colonelului Traian Borcescu — fost cadru de conducere al S.S.I.⁶. În cadrul acestor grupe au activat

² Numai în cadrul Direcției Generale a Poliției și a unităților subordonate acesteia, din totalul de 7815 ofițeri de poliție, agenți și gardieni publici — existenți în vara anului 1945 — 4723 erau cadre noi. Ponderea o dețineau ofițerii de poliție, care reprezentau 64% din totalul personalului.

³ Prefectura Poliției Capitalei, Buletinul nr. 3974, 19 octombrie 1945.

⁴ Arhivele Ministerului de Interne, fond corespondență, dosarul nr. 74, vol. 10, fila 25.

⁵ Arhivele Ministerului de Interne, fond documentar, dosar nr. 1321, vol. 1, filele 21, 24.

⁶ În anii dictaturii militarofasciste, Traian Borcescu a condus acțiunea de reprimare a mișcării de rezistență antihitleristă a poporului român, iar în toamna anului 1944 a fost desemnat pentru a urmări prin metodele și mijloacele muncii informative acțiunile forțelor politice încadrate în F.N.D., îndeosebi cele inițiate și conduse de către P.C.R.

cadre cu o îndelungată activitate în aparatul polițienesc, cărora li s-au pus la dispoziție însemnate fonduri bănești de către guvernele cu majoritate reacționară⁷.

Totodată, cercurile reacționare din conducerea P.N.T., pierzând bătălia strategică pe planul luptei politice, au pus bazele unei organizații proprii de informații, numită *Cerc militar profesional*, care, prin intermediul unor generali și ofițeri superiori în rezervă sau în retragere, a pus la cale acțiuni subversive, teroriste și de spionaj⁸. Comisia informativă din cadrul „Cercului militar profesional” trebuia să prezinte sinteze asupra evenimentelor militare și politice din întreaga țară, să țină legătura cu organele de propagandă civilă ale P.N.T. și să coopereze cu acestea, să cunoască moralul și starea de luptă a armatei, să culegă informații de orice natură pe care să le trieze, să le verifice și să le prezinte conducerii etc. Informațiile culese urmau să fie puse la dispoziția cadrelor serviciilor de informații ale S.U.A. și Marii Britanii.

În încercarea de a zdrobi lupta revoluționară a maselor muncitoare conduse de către P.C.R., reacțiunea internă a organizat încă din vara anului 1945 grupări subversive și teroriste de tristă amintire, cum au fost: „Divizia sumanelor negre”, „Haiducii lui Avram Iancu”, „Graul singelui” și altele, reunite ulterior în așa-numita „Mișcare națională de rezistență”⁹. Prin lupta eroică a comunistilor care activau în organele de siguranță și ale jandarmeriei, cu sprijinul maselor populare, în vara anului 1946 aceste grupări subversive au fost definitiv lichidate.

De asemenea, elementele îndepărtate din aparatul represiv s-au dedat la acțiuni ostile, urmărind prin unele cadre rămase încă în M.A.I. să culegă informații despre măsurile preconizate de guvernul popular. În con-

ducerea aparatului teritorial al organelor de poliție, siguranță și jandarmerie, comuniștii s-au lovit de împotrivirea unor cadre de conducere (comisari, inspectori generali de poliție și de siguranță), care au sabotat aplicarea ordinelor conducerii de partid și de stat și au dezvăluit reac-

⁷ Arhivele Ministerului de Interne, fond informativ, dosar nr. 25374, vol. 25—26.

⁸ Arhivele Ministerului de Interne, fond penal, dosar nr. 40001, vol. 3, filele 583—584.

⁹ *Mișcarea națională de rezistență* (M.N.R.) s-a constituit în toamna anului 1945, sub conducerea generalului Aurel Aldea, fost ministru de interne în primul guvern prezidat de generalul C. Sănătescu, și urmarea unificarea tuturor grupărilor subversive existente în acea vreme pe teritoriul țării. În fruntea M.N.R. se aflau moșierii și ofițerii reacționari: moșierul Anghel Capră, generalul Eftimiu, scos din Marele Stat Major după 23 August 1944, amiralul deblocat Horia Măcelaru și locotenent-colonelul Eugen Pleșniță, fost șef de cabinet al ministrului de interne antonescian, generalul Dumitru Popescu. Această mișcare reacționară, scontând pe izbucnirea unui război mondial între puterile occidentale și Uniunea Sovietică, își propunea să organizeze o propagandă în rândurile populației de ne-prezentare la mobilizare și de dezertare a militarilor de pe cimpul de luptă, să declanșeze războiul civil în țară, să pună la cale acțiuni de guerilă, de spionaj și de sabotaj, în vederea îngreuerii luptei armatei române și pentru dezorganizarea transporturilor. În cadrul acțiunii de spionaj, organizația trebuia să furnizeze informații cu caracter militar și economic marilor puteri imperialiste.

Ca obiective imediate, M.N.R. și-a prevăzut organizarea unor acțiuni de stradă, pentru a provoca dezordine în țară, și elaborarea unui plan special cu prilejul campaniei electorale, pentru a împiedica victoria în alegerile parlamentare din noiembrie 1946 a forțelor politice organizate în B.P.D. În caz de descoperire a organizației de către organele polițienești sau în cazul izbucnirii unui nou război mondial, conducătorii M.N.R. urmau să se refugieze în Munții Rodnei, în ascunzători special amenajate de către membrii grupării subversive „Sumanelor negre”. (Biblioteca de specialitate a Ministerului de Interne, Planul general de informații pe anul 1946, III/2-4175, pag. 75—76.)

țiunii acțiunile pregătite și organizate de comuniști.

★

Comuniștii din conducerea M.A.I. au acordat atenție deosebită pregătirii de specialitate a personalului polițienesc, înarmării acestuia cu noi metode și procedee ale muncii informative. Pentru orientarea muncii informative a organelor de siguranță, poliție și jandarmerie au fost elaborate: „Planul general de informații”, „Planul de căutare a informațiilor”, „Ordinul general de informații”, „Instrucțiuni tehnice pentru organizarea și coordonarea acțiunii informative” și alte documente de linie. Cu titlu informativ ne vom referi, pe scurt, la conținutul acestora.

Planul general de informații¹⁰ — document de directivă — era elaborat la începutul fiecărui an de către Direcția Generală a Poliției și avea scopul de a da o orientare de ansamblu muncii informative a ofițerilor însărcinați cu conducerea unităților polițienești sau a birourilor de siguranță. Pe baza acestui plan, inspectorii regionali de poliție întocmeau un *Plan regional de informații*, care cuprindea problemele de siguranță ce interesau regiunea respectivă, insistându-se asupra obiectivelor și aspectelor specifice fiecărei regiuni. După primirea planului regional de informații, șeful biroului de siguranță din chesturile și polițiile de reședință trecea de îndată la întocmirea și ținerea la curent a *Planului de căutare a informațiilor*, pe baza căruia se organizau și coordonau activitățile de căutare și culegere a informațiilor. Dacă în raza biroului de siguranță existau probleme deosebit de importante și mai multe obiective, atunci ofițerii de poliție care răspundeau pe linie informativă de acestea elaborau *planuri separate de căutare a informațiilor pentru fiecare problemă în parte*.

Planul de căutare a informațiilor avea un caracter dinamic, fiind completat continuu, înscriindu-se în el noile probleme și obiective ale muncii de siguranță.

După ce șefii de unități polițienești și ai birourilor de siguranță realizau un studiu aprofundat al Planului general de informații și al Planului de căutare a informațiilor li se comunicau ofițerilor problemele pe care fiecare le avea de urmărit în sectorul său de activitate¹¹, dându-li-se cu această ocazie și unele explicații pentru „orientarea asupra aspectelor generale și locale ale diferitelor probleme”¹².

Având în vedere că încă din primăvara anului 1946 începuse campania electorală pentru alegerile parlamentare, cunoașterea stării de spirit a populației de către organele de siguranță și ale Serviciului Special de Informații prezenta o importanță deosebită, figurând printre primele obiective ale Planului general de informații.

Guvernul și autoritățile publice în genere — se arăta în plan — trebuie

¹⁰ Biblioteca de specialitate a Ministerului de Interne, Planul general de informații pe anul 1946, III/2-4175, pag. 3—5.

¹¹ Ibidem, pag. 4.

¹² Spre exemplificare, redăm structura Planului general de informații pe anul 1946, aprobat de conducerea M.A.I. la 15 iulie 1946: 1. *Starea de spirit a populației*: a) populație în general; b) naționalități conlocuitoare; c) străini. 2. *Curenți politici și sociale legale*: a) partide politice legale; b) organizații profesionale, asociații și societăți cu caracter nelucrător. 3. *Curenți și acțiuni subversive*: a) organizații politice ilegale: mișcarea legionară, mișcarea de rezistență etc.; b) iredentiști (maghiari, ucraineni, sârbi). 4. *Acțiuni de subminare a autorității statului*: a) spionaj; b) terorism; c) sabotaj; d) alarmism și defetism etc. 5. *Culte și secte religioase*: a) culte recunoscute; b) secte religioase permise; c) secte religioase nepermise. 6. *Presa*: română, a naționalităților conlocuitoare și de peste hotare. 7. *Informații de peste hotare*.

să cunoască bine starea de spirit a populației și, în aceeași măsură, cauzele care au determinat-o, pentru a avea astfel posibilitatea să ia măsurile necesare de îndepărtare a cauzelor de nemulțumire... Poliția de siguranță, în acțiunea sa informativă, va da deci întințitate stării de spirit a populației și cauzelor ei determinante¹³.

Planul enumera faptele și fenomenele posibile care puteau genera în acea vreme stări de spirit nefavorabile în rindul populației: fenomene ale naturii; fenomene ale vieții economice, sociale și politice; starea de asediu (restringerea anumitor libertăți); unele măsuri luate de guvern privind majorări de impozite, prestații, colectarea unor produse, raționalizarea distribuirii unor produse și modul de aplicare a acestora; evenimente pe plan internațional și mai ales poziția marilor aliați față de statul român, cu prilejul pregătirii tratatelor de pace.

La problema privind naționalitățile conlocuitoare, Planul general de informații cuprindea constatări, obiective și directive. De reținut sînt constatările privind activitatea iredentistă desfășurată imediat după 23 August 1944 de elemente naționalist-șovine maghiare¹⁴, care încercau să pătrundă în organizațiile democratice pentru a înșela vigilența organelor polițienești sau pentru a organiza acțiuni subversive prin intermediul Partidului Popular Maghiar¹⁵.

Planul făcea o temeinică analiză a situației politice și trăgea concluzii cu valoare operativă, arătîndu-se că partidele „istorice” au continuat aceeași politică de provocare față de guvern și de tulburare a ordinii publice¹⁶, organizînd demonstrații de stradă cu prilejul unor aniversări și sărbători naționale (8 noiembrie 1945, 1 decembrie 1945, 24 Ianuarie 1946 etc.), cu care ocazie au desfășurat acțiuni de instigare împotriva guver-

nului democrat, au atacat sediile unor partide, organizații democratice, autorități de stat, chiar organe polițienești și au asasinat cetățeni pașnici. Pentru prevenirea și cunoașterea unor asemenea acțiuni, organele poliției de siguranță trebuiau să trimită la întrunirile și manifestațiile de stradă organizate de partidele „istorice” *observatori discreți*¹⁷, care să înregistreze obiectiv manifestările colective și individuale ce priveau ordinea publică și siguranța statului, pe cei ce lansau lozinci cu caracter antidemocratic, răspindeau manifeste, provocau acte de violență etc. De asemenea, ofițerii și agenții de poliție aflați pe teren aveau misiunea să observe și să-i identifice pe conducătorii acestor manifestații, pentru ca ulterior să fie luați în acțiune informativă și în cercetare penală.

Conducerile reacționare ale P.N.T. și P.N.L. (brătienist) foloseau în acea vreme tineretul școlar în acțiuni ostile guvernului democrat, organizînd gruparea clandestină „T” și organizația subversivă „Tinerimea liberă”, descoperite de siguranță în mai 1945¹⁸. Cele două partide reacționare desfășurau activitatea de informare tendențioasă a străinătății asupra stărilor politice și sociale din România, speculau greutățile provocate de situația grea prin care trecea țara și îndemnau unele categorii sociale la sabotarea măsurilor inițiate de guvernul dr. Petru Groza.

¹³ Ibidem, pag. 9.

¹⁴ Ibidem, pag. 19.

¹⁵ Aflat sub conducerea contelui Teleki Adam, Partidul Popular Maghiar grupa elementele naționalist-șovine care deținuseră funcții de conducere în Comunitatea Maghiară și desfășuraseră o intensă activitate iredentistă sub regimul fascist al lui Horthy. Reacțiunea din rîndul acestui partid urmărea îndepărtarea maselor muncitoare maghiare de organizațiile democratice create după 23 August 1944.

¹⁶ Ibidem, pag. 49.

¹⁷ Ibidem, pag. 51.

¹⁸ Ibidem, pag. 49.

Concluzii de valoare politică și operativă aducea acest plan în expunerea sarcinilor și misiunilor ce reveneau organelor de siguranță în prevenirea, descoperirea și lichidarea curentelor și acțiunilor subversive, inițiate și conduse de organizații politice ilegale, îndeosebi de organizația legionară. Printre altele, se făcea o analiză a activității legionarilor după capitularea necondiționată a Germaniei, cînd conducerea Gărzii de Fier din țară, în frunte cu Nicolae Petrașcu, a adresat, prin circulara din 6 august 1945, un apel către legionari de a ieși din clandestinitate și de a adopta o atitudine loială față de autoritățile de stat. Acest apel, o manevră tactică, se înțelege, urmărea să-i salveze pe legionari de pedeapsa meritată și să le ofere posibilitatea de a cîștiga timp pentru a se reorganiza în noile condiții. Se preciza în plan că, deși trecuse aproape un an de la acest apel, marea majoritate a legionarilor continuau să activeze în clandestinitate¹⁹, să organizeze acțiuni subversive împotriva forțelor revoluționare și democratice conduse de către P.C.R. Faptele demonstrau că înțelegerea realizată de conducerea M.A.I. cu Nicolae Petrașcu, în vara anului 1945, privind actul de supunere a legionarilor, a fost un act politic greșit, iar eliberarea legionarilor din lagăre și închisori, în septembrie același an, adusesese grave prejudicii siguranței statului și muncii informative.

Pornind de la aceste constatări prin plan se stabileau o serie de măsuri cu privire la urmărirea informativă a organizației legionare: observarea acelor legionari care vin în contact cu elevi, muncitori, studenți și alte categorii sociale; supravegherea legionarilor care s-au înscris în partidele „istorice”; urmărirea activității clandestine a „Ajutorului legionar” și a încercării legionarilor de a folosi

formele și metodele de activitate uzitate în trecut; urmărirea legăturilor legionarilor cu elementele hitleriste din rîndurile naționalității germane, cu resturile organizațiilor fasciste hortiste din România, cu rudele și familiile criminalilor de război. O atenție deosebită, se arăta în plan trebuia acordată noilor organizații politice prin intermediul cărora s-ar putea desfășura activitate în folosul organizației legionare²⁰.

Pentru siguranța statului, în acei ani, un pericol serios reprezenta *alarmismul și defetismul*, care constau în răspîndirea în rîndul populației de către elementele dușmănoase a unor știri false, exagerate sau tendențioase, cu scopul de a crea a stare de confuzie și panică, de a se slăbi încrederea maselor în partidul comunist și în guvernul dr. Petru Groza. Avînd în vedere pericolozitatea pentru siguranța statului a unor asemenea acțiuni, se ordona identificarea rețelei de agenți alarmiști, acordînd atenție deosebită foștilor membri ai organizațiilor hitleriste, ai Gărzii de Fier, ai grupărilor subversive și ai organizațiilor reacționare antidemocratice.

Planul făcea o analiză temeinică a activității dușmănoase desfășurate prin intermediul cultelor și sectelor religioase, constatînd ascunderea unor elemente hitleriste, fasciste și a unor criminali de război în biserici și mănăstiri, precum și propagarea de către unii preoți și călugări a ideologiei legionare.

Presa, ca sursă de informare, prezenta o deosebită importanță pentru acțiunea de informare a poliției de siguranță. Pentru aceasta, organele de siguranță trebuiau să studieze zilnic presa locală, românească sau a naționalităților conlocuitoare, ca și

¹⁹ Ibidem, pag. 74.

²⁰ Ibidem.

presa străină și să rețină informațiile importante. Deși culegerea de informații de peste hotare nu intra în sfera de atribuții ale poliției de siguranță, procurarea unor asemenea date în zonele și punctele de frontieră nu era subestimată. Din interogarea persoanelor pătrunse clandestin în țară și din contactul cu călătorii care veneau din străinătate, precum și din relațiile de serviciu cu organele similare din țările vecine, poliția de siguranță culegea informații privind situația populației de naționalitate română de pe teritoriul statelor vecine, activitatea iredentistă pornită de pe teritoriul acestor state, acțiunile unor eventuale grupări teroriste în zona de frontieră și identificarea elementelor hitleriste și legionare refugiate pe teritoriul acestor state.

Agentul informator trebuia să recepționeze orice fel de informație și să o raporteze în forma ei brută șefului organului de căutare care proceda imediat, dacă considera necesar, la verificarea ei. Organele de căutare erau datoare să raporteze unității imediat superioare chiar zvonurile în circulație care interesau ordinea publică și siguranța statului, atunci când acestea persistau și aveau un conținut subversiv. Informațiile de importanță deosebită se raportau urgent organelor ierarhic superioare, după ce erau triate și interpretate.

Pentru instruirea ofițerilor și agenților poliției de siguranță asupra misiunilor ce aveau de executat, Direcția Generală a Poliției a elaborat în anul 1946 *Instrucțiuni tehnice pentru organizarea și coordonarea acțiunii informative*, lucrare care începea cu definirea poliției de siguranță și continua cu aceea a informației, a tehnicilor și acțiunii informative.

Despre poliția de siguranță se arăta, de exemplu, că *are drept scop și obiectiv asigurarea ordinii publice*

*și a siguranței statului democratic, mijlocul său principal de acțiune fiind informația. Poliția de siguranță se încadrează în acțiunea pentru ridicarea poliției democratice, pusă în slujba poporului, pentru paza drepturilor și instituțiilor sale, pentru paza regimului democratic*²¹. La rîndul ei, informația era definită ca orice cunoaștere sau indiciu despre fapte sau stări de fapt care interesau ordinea publică și siguranța statului. În ce privește *tehnica informativă*, aceasta constituia ansamblul mijloacelor utilizate de poliția de siguranță pentru culegerea de informații. În sfîrșit, *acțiunea informativă* însuma totalitatea măsurilor pe care poliția de siguranță le lua în vederea organizării și orientării culegerii de informații, precum și operațiile succesive prin care indiciile despre fapte sau stări de fapt, care interesau siguranța statului, erau transformate în informații utile poliției de siguranță.

Instrucțiunile tratau în detaliu fazele (operațiile) acțiunii informative ale poliției de siguranță: *culegerea, căutarea, verificarea, transmiterea, exploatarea și difuzarea informațiilor*²².

a) *Culegerea informațiilor* reprezenta primul moment al operațiilor care alcătuiau acțiunea informativă și însemna reliefarea datelor și indiciilor despre fapte sau stări de fapt care se găseau în mediul social și interesau ordinea publică și siguranța statului. Munca de culegere a informațiilor de către organul poliției de siguranță se realiza prin *agenți informatori*, recrutați pe bază de cointeresare materială, de sentimente patriotice și convingeri democratice sau prin *informatori ocazionali*, care,

²¹ Biblioteca de specialitate a Ministerului de Interne, *Instrucțiuni tehnice pentru organizarea și coordonarea acțiunii informative*, pag. 4.

²² Ibidem, pag. 9.

din proprie inițiativă sau la solicitare, aduceau la cunoștința organului polițienesc fapte ori stări de fapt interesind ordinea publică și siguranța statului²³.

Informatorii aduceau la cunoștința organului poliției de siguranță *toate științele și indiciile culese, în starea lor brută, neavînd dreptul, și dealtfel nioi posibilitatea, să le supună unor operații mai complicate de verificare și de triere*²⁴. Numai în cazuri deosebite și pentru a se evita desconspirarea informatorilor, informațiile culese erau scrise sub forma unei note informative și transmise ofițerului sau agentului de poliție prin intermediul unei cutii de scrisori conspirative. De regulă, informațiile culese se transmiteau oral de către informatori cu prilejul întîlnirii ce o aveau cu cadrele poliției de siguranță.

b) *Căutarea informațiilor* reprezenta operația de culegere a informațiilor ce se efectua direct de către organele poliției de siguranță sau prin intermediul unor persoane din afara organului polițienesc, cu posibilități de a culege informații utile poliției de siguranță²⁵.

Căutarea acestor informații se realiza prin culegerea personală de către organul polițienesc și prin recrutarea unei agenturi în scopuri de informare. De regulă, informatorii se recrutau, în anii 1945—1947, din rîndurile unor democrați convinși, care înțelegeau că, dînd concursul lor acțiunii informative a poliției de siguranță, îndeplinesc o sarcină socială și politică în slujba țării²⁶.

În anumite situații, pe baza unui studiu în profunzime și cînd existau garanții sigure de colaborare, se recrutau informatori și din rîndurile elementelor dușmănoase, pe bază de materiale compromițătoare, îndeosebi asupra acelor persoane împotriva cărora s-ar fi putut acționa cu folos. Se evita însă recrutarea ca informa-

tori a fricoșilor, nemulțumiților, de-clasaților, descurajaților, aventurierilor și a persoanelor cunoscute ca făcînd parte din grupări subversive și teroriste, care-și ofereau din proprie inițiativă serviciile poliției, în scopul de a deruta acțiunea informativă²⁷. Toți informatorii erau supuși unei ample acțiuni de verificare și instruiți asupra sarcinilor ce aveau de îndeplinit, pentru a se evita transformarea acestora în agenți provocatori.

Culegerea directă a informațiilor de către ofițerul și agentul de siguranță se mai putea realiza prin studiul presei, publicațiilor centrale și locale, a manifestelor și afișelor, prin interceptarea corespondenței și a convorbirilor telefonice, prin exploatarea materialelor scrise găsite cu ocazia perchezițiilor, a denunțurilor verbale ori scrise, semnate sau anonime, care erau supuse în prealabil unor serioase verificări. Culegerea directă a informațiilor de către ofițerul și agentul poliției de siguranță se realiza prin acțiunea de observare, supraveghere, filaj și investigație.

c) *Verificarea informațiilor* reprezenta acțiunea de comparare a datelor culese de către informator, fie cu realitatea, în cazul în care organul polițienesc o cunoștea exact, fie cu noi informații asupra aceluiași obiectiv și problemă, culese direct de către ofițerul de poliție. Verificarea avea inconvenientul că întîrzia mersul evolutiv al acțiunii informative, însă era necesară atunci cînd organul polițienesc nu avea certitudinea că o informație este exactă.

d) *Transmiterea informațiilor* reprezenta acțiunea de raportare organelor ierarhic superioare a informa-

²³ Ibidem, pag. 10.

²⁴ Ibidem, pag. 11.

²⁵ Ibidem, pag. 15.

²⁶ Ibidem, pag. 18.

²⁷ Ibidem, pag. 19—20.

țiilor privind ordinea publică și siguranța statului, odată culese și trecute prin acțiunea de verificare. Raportarea informațiilor se făcea prin note, rapoarte, buletine sau sinteze informative, iar valoarea oricărei informații astfel transmise era notată pe marginea din stînga hîrtiei sau la mijloc cu unul din următoarele calificative: verificată, sigură, posibilă, zvon²⁵. Atunci cînd informațiile erau culese direct de către organul polițienesc sau prin agenți informatori verificați și cînd conținutul acestora nu contrazicea cu nimic realitatea faptelor ori a stărilor de fapt, se scria pe notă calificativul *sigură* și era raportată imediat organelor ierarhic superioare. În cazul cînd informația nu era sigură și organul polițienesc nu manifesta încredere în posibilitățile agentului informator, însă aceasta prezenta urgență și importanță deosebită, ea se transmitea cu calificativul de *posibilă*, luîndu-se totodată măsuri de verificare a acesteia, fapt ce se menționa în finalul notei informative. *Zvonurile* se raportau numai cînd persistau și aveau tendință de a crea anumite stări de fapt care interesau ordinea publică și siguranța statului. În notele informative, prin care raportau zvonurile, se menționau și măsurile luate de organul polițienesc respectiv, pentru descoperirea sau depistarea autorilor și colportorilor acestora²⁶.

e) *Exploatarea informațiilor* — ultima fază în operația de prelucrare a informațiilor — activitate proprie numai Direcției Generale a Poliției, inspectoratelor regionale de poliție și doar într-o anumită măsură rezolvată de unitățile polițienești de reședință — însemna studiul amănunțit al informațiilor, cu scopul de a înlătura total sau parțial pe cele neverosimile, a le judeca valoarea operativă în raport cu desfășurarea în timp și spațiu a problemelor de siguranță, conturîndu-le definitiv conținutul și

fixîndu-se măsurile interne polițienești sau desemnîndu-se sectoarele de viață social-economică către care informațiile vor fi îndrumate.

Activitatea de exploatare a informațiilor era realizată de cadre cu înaltă pregătire profesională și intelectuală, cunoscătoare a mediului social și capabile să discearnă realitatea obiectivă, să sesizeze legăturile cauzale ale unor fenomene, pentru a putea preciza temeiurile reale ale anumitor fapte sau stări de fapt, organelor superioare de partid și de stat, organelor superioare, polițienești, pentru a dispune completarea și verificarea informațiilor, mai ales cînd se refereau la stări generale sau cu tendință de a se generaliza pe întreg teritoriul²⁷. De asemenea, organele de exploatare orientau activitatea informativă a organelor subordonate, indicîndu-le obiectivele din acțiunea de exploatare a informațiilor.

f) *Difuzarea informațiilor* încheia ciclul informativ al poliției de siguranță și consta în: raportarea informațiilor către organele ierarhic superioare ale organului polițienesc spre informare și pentru a dispune măsurile necesare de exploatare și difuzare; comunicarea informațiilor, care se refereau la fapte sau stări de fapt din mediul rural, inspectoratelor regionale și legiunilor de jandarmi; informarea organelor locale de stat, a prefectului de județ, a primarului orașului de reședință sau a conducătorilor celorlalte organe de stat și întreprinderilor economice, însă numai în condițiile cînd acestea erau persoane verificate și devotate regimului, iar sectorul lor de activitate era vizat prin informațiile primite de organul polițienesc.

Acțiunea informativă a poliției de siguranță nu trebuia să se oprească

²⁵ Ibidem, pag. 25—26.

²⁶ Ibidem, pag. 27.

²⁷ Ibidem, pag. 32—33.

numai la cauzele imediate, care determinau acțiunea de prevenire sau de represiune polițienească, ci trebuia să adîncească problema, spre a dezvălui cauzele inițiale ale neajunsurilor sociale, transformîndu-se astfel într-o funcție utilă societății și apărării cuceririlor revoluționare³¹.

Pentru cunoașterea problemelor locale de siguranță se întocmeau lucrări de ansamblu, necesare ținerii la curent a problemelor informative: *istoricul și materialul documentar*.³² Astfel de lucrări erau necesare și pentru cazurile cînd s-ar fi schimbat titularul unui sector de activitate, înlocuitorul lui avînd posibilitatea intrării în probleme, în minimum de timp.

Istoricul reprezenta o lucrare de sinteză în care se descriau împrejurările și modul cum a luat ființă un anumit curent cu caracter politic sau social care interesează ordinea publică și siguranța statului, precum și evoluția acestui curent de la origine și pînă la zi. *Istoricul* rămînea în permanență deschis înscrierii unor noi informații privind problema respectivă, precum și a unor concluzii lunare sau anuale; în el nu se treceau decît informațiile perfect verificate și care s-au confirmat.

Orice istoric cuprindea o *parte generală*, în care se trata evoluția problemei respective pe țară și care era extrasă din Planul general de informații, și o *parte specială*, care

infățișa aspectul local al problemei așa cum a evoluat în zona de activitate a unității polițienești respective.

Materialul documentar infățișa aspectele actuale ale problemei ce interesau organele de siguranță și era constituit din *schite de obiective*, *evidența suspectilor*, *dosare generale*.

Schița de obiective era lucrarea ce o elaborau organele de poliție pentru fiecare problemă și consta în notarea pe un plan sau pe o schiță a localității, prin semne convenționale, a obiectivelor și intensității cu care curentul politic sau social în cauză acționa asupra fiecărui obiectiv. Cînd apărea un nou obiectiv sau se schimba raportul de intensitate, organul polițienesc opera schimbări corespunzătoare în schița de obiective.

Evidența suspectilor, a acelor persoane capabile să întreprindă crime și delictе contra siguranței statului, se realiza prin: *situația fișe*, destinată evoluției numerice a suspectilor pe categorii; *tabele nominale*, care erau alfabetice și dezvoltau evidența numerică cuprinsă în fișă; *fișe personale*, conținînd toate datele necesare identificării persoanelor respective, precum și un rezumat al întregii lor activități ce interesa siguranța statului; *dosare individuale*, în care se clasa fișa personală precum și toată corespondența privind persoana în cauză.

³¹ Ibidem, pag. 34.

³² Ibidem, pag. 41—42.

(Continuarea în numărul viitor.)